

د اماراتو سفر

(یونلیک)

محمد اسمعیل یون

Ketabton.com

د اماراتو سفر

(یونلیک)

محمد اسمعیل یون

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه

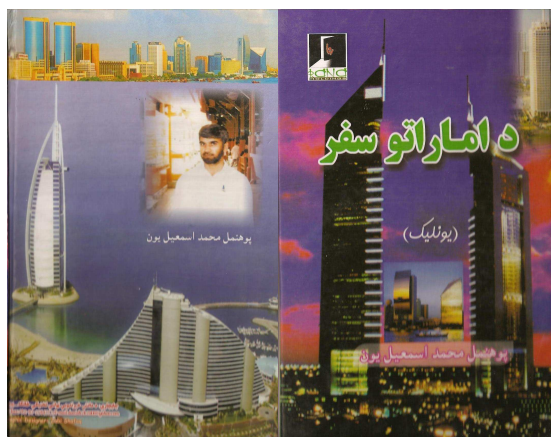
د کتاب نوم:	د اماراتو سفر
ليکوال:	پوهنمل محمد اسمعيل يون
خپرندوی:	يون کلتوري يون
چاپ شمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لومړی چاپ:	۱۳۸۴ ل کال
دویم چاپ:	۱۳۸۷ ل کال
د ليکوال	
پرله پسې نومره:	(۱۹)
د خپرندوی	
پرله پسې نومره:	(۱۹)
کمپوزر:	ضيا الرحمن ضيا

نيوليک

مخ	سرليک	گڼه
۱	ددې اثر پر دويم چاپ خوتکي	۱
۳	د خپرندوی يادښت	۲
۵	د اماراتو سفر	۳
۱۳۱	انځوريزه برخه	۴
۱۳۹	د محمد اسمعيل يون لنډه پېژندنه	۴

ددې اثر پر دویم چاپ څو ټکي

«داماراتو سفر» زما لومړنی یونلیک دی. د ژوند په اوږدو کې مې ډېر سفرونه کړي، خو په دې نېټه مې نه دي کړي، چې زه به یې خاطرې لیکم. د ځینو سفرونو حوادث په لیکلو نه ارزې، خو ځینې سفرونه بیا داسې هم وي، چې خاطرې لیکل یې خورا ضرور

وي. یونلیکنه له کلونو راهیسې په پښتو ادب کې دود ده. البته د یونلیکنې محتویات طبعاً توپیر کوي، کېدی شي،

یونلیک یوازې د ادبیاتو په شان یوه واحد موضوع راوښاري یا بېلابېلې ټولنیزې، سیاسي او نورې موضوعګانې. خو مهم ټکی په کې دا دی، چې لیکوال پېښې لکه څنګه چې دي، همغه شان ثبت کړي که بل ډول؟ کوم پیغام په کې پروت دی که نه؟ او که نه څه شی چې پرې تېر شوي یوازې د همغو خاطرو یو تصویر یې کارولی دی؟

ددې یونلیک له لیکلو څخه زما هدف دا و، چې دوه بېلابېلې او ان مختلفې ټولنې سره پرتله کړم، یوه داسې ټولنه، چې ډېره ځپل شوې او ډېره شاته پاتې ساتل شوې ده او بله هغه چې ډېره

پرمختللي او لاهم پرمختلونکې ده. دا چې زه په دې لیکنه کې
 خومره بريالی شوی او یا اوو ورځو کې د خومره لیکنې ظرفیت او
 څه ممکن وو، دا قضاوت درنو لوستونکو ته پرېږدم. ددې کتاب تر
 چاپ وروسته هغو خلکو، ځوانانو په تېره بیا هغو کسانو، چې دا
 ډول سفرونه یې کړي وو او یا د سفر نیت یې درلود او دا کتاب یې
 لوستی و، ماته تلفونونه وکړل او ددې اثر ستاینه یې وکړه، ځینو
 وویل موږ ته یې ځکه خوند راکړ، چې موږ هم د سفر پر وخت له
 ځینو دا ډول ستونزو او پېښو سره مخامخ شوي یو. په هر حال د
 لیکوال دنده د یوه اثر لیکل دي او پاتې کارونه په نورو خلکو پورې
 اړه لري، دا دی زه دا اثر یو ځل بیا، په داسې حال کې خپروم، چې
 زما یو بل یونلیک هم چاپ ته تیار دی، تر دې یونلیکه، زما په دې
 نوي یونلیک کې تجربه یو څه زیاته شوې ده، هیله لرم تر چاپ
 وروسته د لوستونکو خوښ شي، زه له رڼا خپرونډی مرکز، په تېره
 بیا له ښاغلي حاجي صیب ظاهر قدیر څخه منندوی یم، چې دا اثر
 یې د لومړي ځل لپاره چاپ کړ او تردې دویم چاپ پورې یې موږ ته
 راوړساره. له درنو لیکوالو څخه مې هم هیله ده، چې د سفر پر وخت
 قلم او یادښت کتابچه له ځانه سره ولري، د خپل سفر مهمې
 خاطري ولیکي، کېدی شي داسې مسایل په کې وي، چې گټه یې
 زموږ ولس او ټول بشر ته ورسېږي.

په همدې هیله

محمد اسمعیل یون

ارگ- د جمهوري ریاست ودانۍ

کابل- افغانستان

د ۱۳۸۷ ل کال د کب ۴ مه نېټه

دخپړندوی یادښت

رڼا علمي مرکز دټول هېواد په کچه یو علمي او فرهنګي مرکز دی چې دخپل جوړښت په ډېره لنډه موده کې یې ګڼ شمېر، علمي، فرهنګي او رغونیز کارونه تر سره کړي دي، ددې مرکز په هڅو تراوسه پورې د بیا رغونې تر لسو زیاتې لویې پروژې تکمیل شوي، دکرني په برخه کې څو نمونه یي فارمونه او باغونه جوړشوي، په لغمان او ننگرهار کې د اوبو څو سربندونه رغول شوي او د بدني روزنې په برخه کې سپورتي کلبونه جوړ شوي او مسابقي تر سره شوي دي، دې مرکز کلتوري چارو ته هم زیاته توجه کړې، رڼا انستیتیوت په نامه یې دننگرهار دښوونې او روزنې په پوهنځي کې یو روزنیز انستیتیوت جوړ کړی چې ژر به پر فعالیت پیل وکړي، دا انستیتیوت په یوه کال کې دیونیم زر زده کوونکو دروزنې ظرفیت لري، په دې انستیتیوت کې به زده کوونکي دکمپیوټر، انګلیسي ژبې او منجمنت زده کړې کوي، دا زده کړې به زده کوونکو ته وړیا وي.

رڼا مرکز څو علمي غونډې، مشاعرې او سیمینارونه هم جوړ کړي او ځینو علمي او روزنیزو مرکزونو سره یې مرسته هم کړې ده. دغه راز (د دستار سپړی) دشهید حاجي عبدالقدیر د شخصیت په باب یو اثر، (علامه عبدالشکور رشاد په ننگرهار کې) د استاد رشاد په اړه دمقالو یوه ټولګه، (پرېوتې خبرې) دحفیظ الله تراب دتلویزوني ډرامو یو اثر یې هم په مستقل ډول خپاره کړي دي.

دغه راز د دانش خپرندويې ټولنې په گډو هڅو يې انگليسي – پښتو قاموس په (۱۳۱۸) مخونو کې خپور کړی، چې دا د چاپ شويو پښتو کتابونو په تاريخ کې يوه ښه او غوره بېلگه ده. رڼا مرکز وياړي چې دخپلو خپرنیو هڅو په لړ کې دهېواد دنامتو ليکوال ښاغلي پوهنمل محمد اسمعيل يون (د اماراتو سفر) چې په زړه پورې يونليک دی او دده د سفر خاطري دي، خپروي. رڼا مرکز ښاغلي يون ته ددې کتاب دچاپ له امله مبارکي وايي او دنورو بريو هيله يې کوي، دغه راز له ټولو افغان ليکوالو سره ژمنه کوي، چې رڼا مرکز به تر خپله وسه هڅه او کوشښ وکړي، چې دنورو ليکوالو علمي، څېړنيز او هنري اثار هم خپاره کړي، هيله من يو، يوبل سره فرهنگي همکاري وکړو او ټول دهېواد فرهنگ ته خدمت جوگه شو.

په فرهنگي او هېوادني مينه
حاجي عبدالظاهر قدير
د رڼا مرکز عمومي مشر

د اماراتو سفر

د ۲۰۰۲ م کال پر نومبر په جرمني کې د افغانستان په اړه یو علمي سیمینار جوړ شوی و، ددې سیمینار نوم و: "مدني ټولنه او د هغې په جوړښت کې د اساسي قانون رول" زه د یو شمېر نورو افغانانو په جمله کې دې سیمینار ته بلل شوی وم، دا تر افغانستانه بهر، زما لومړی سفر و، چې پر جرمني سربېره ډنمارک، هالنډ او بلجیم هېوادونه مې هم په کې وکتل، البته پاکستان ته ډېر تللی او راغلی یم، کوټه، لاهور، کراچی او اسلام اباد ته مې سفرونه کړي او پېښور کې، خو بیا میاشتې او کلونه پاتې شوی یم، خو پاکستان او ایران د اکثرو افغانانو په نظر د خارج په جم کې نه حسابېږي.

کله چې له جرمني څخه بېرته راتلو، نو ویل کېدل، چې د الوتکې یو تمخای په (دوبی) کې دی او دوبی ډېر ښکلی او زړه راکښونکی ځای دی. دا هم ویل کېدل، چې الوتکه دلته درې څلور ساعته تمېږي او مساپر کولای شي په هوایي ډگر کې له مارکېټ څخه د خپلې خوښې وړ سودا ترلاسه کړي، ما ډېره هیله لرله، چې له دې سفر څخه ګټه پورته کړم او دوبی لکه څنګه چې خلک یې ستاینه کوي، وګورم، خو هغه وخت د الوتکې الوتنې تغیر وخوړ، موږ له فرانکفورت نه استانبول، بیا تهران او له تهرانه کابل ته لاړو.

له هغه وخته بیا دوه کاله تېر شول، په دې وخت کې مې هیله

لرله، چې يو ځل دوبي ته لاړ شم، خو ټولنيزې، سياسي او فرهنگي بوختياوې دومره زياتې وې، چې هغه د چا خبره سرکړولو ته يې هم نه پرېښودلو. په دې موده کې خو ځله ځينو انډيوالانو په تېره بيا حاجي صيب ظاهر قدير يادونه وکړه، چې ما سره دوبي ته لاړ شه او ښه چکر به درباندي ووهم، خو زه په خپلو کارونو کې دومره مصروف وم، چې يو ځل مې هم ددې چانس ترلاسه نه کړ، کله چې د اساسي قانون لويه جرگه پای ته ورسېده، د جمهوري رياست ټاکنې هم ترسره شوې او خو مياشتې لا پر دې تېرې شوې، نو يو څه نسبي فرصت پيدا شو، چې ځان سفر ته تيار کړم، يوه ورځ حاجي صيب ظاهر قدير بيا وويل: يون صيب پاسپورت تيار کړه، چې کله مې درباندي غږ وکړ، نو (نه) به په کې نه وي او ته به تيار يې، ما ويل حاجي صيب پاسپورت تيار دی، خو وېزه وخت غواړي، هغه وويل: د ويزې مېزې کيسه کې مه اوسه د اماراتو وېزه درته زه په دوه ساعتو کې اخلم، خو ورځې لا تېرې نه وې چې بيا يې راته وويل چې سبا دې پاسپورت عاجل د انجنير صيب اکرام په ادرس کابل ته ولېږه چې يوه ورځ کې حرکت دی.

ما خپل پاسپورت په همنه ورځ د ښاغلي رحمت الله خان په لاس، چې تازه کابل او بيا له کابل څخه دېرې ته روان و وړولېږه، رحمت الله خان په ګردېز کې ديوناما د دفتر د سياسي چارو مرستيال و، رحمت الله خان پاسپورت په کابل کې زما اخښي ډاکټر مروان او هغه بيا اول الرحمن رودوال او رودوال صيب پر همنه ورځ انجنير صيب اکرام ته ور تسليم کړ، انجنير صيب اکرام

ماته پر همنه سبا چې د ۲۰۰۵ کال د فبرورۍ (۲۱) نېټه کېدله، وېزه اخیستې وه. ما ته یې په تېلفون کې وویل چې زه دوی ته روان یم تاسې خپل پاسپورت یا زما له دفتر او یا هم له سفارت څخه ترلاسه کولای شئ.

حاجي صیب ظاهر ته مې وویل چې وېزه، خو یې اخیستې اوس نو په تا پورې اړه لري چې څه وخت خو. هغه وویل ته کابل ته ځان رسوه او زه درېسې درځم، زه کابل ته لارم لومړی مې د انجنیر صیب اکرام دفتر ته مراجعه وکړه، د دفتر ملکرو یې وویل پاسپورت په سفارت کې دی، بیا انجنیر صیب عباس یو شخص موظف کړ او له سفارت نه یې زما پاسپورت راوړ، پاسپورت کې دیوې میاشتې لپاره یانې د فبرورۍ له ۲۱ د مارچ تر ۲۰ نېټې پورې د زیارة (سیاحت) وېزه لگېدلې وه. خو ورځې مې په کابل کې تېرې کړې، حاجي صیب ظاهر ته مې تېلفون وکړ، چې وېزه مې واخیسته، هغه وویل ته منتظر اوسه زه درځم، خو ورځې نور هم پاتې شوم، خو چې د هغه پته ونه لگېده، نو زه هم بېرته ننګرهار ته لارم، البته په دې وخت کې یې کابل کې یو ځل ماته تېلفون وکړ چې کېدی شي زه یو څو ورځې نور هم وځنډېږم که تاسو یوازې ځئ، نو ما به هلته ټول سهولتونه برابر کړي وي.

کله چې په کابل کې وم، نو له کرزي صیب سره مې په یوه اوونۍ کې درې ځله ملاقات وشو او پر څو مهمو مسایلو مې ورسره خبرې وکړې، په دې مسایلو کې یو هم د ایران کلتوري يرغل و، چې په کابل کې یې د خپلو لاسپوڅو او د فرهنګي چارو ددولتي چارواکو په واسطه عملي کوي، همدې چارواکو نه یوازې په

دولتي خپرونو لکه: کابل راډيو ټلويزيون او نورو کې پښتو برخه خواره کړې ان د بنديز تر بريده کوبښن کوي د پښتو ژبې حق ضايع کړي، دغه راز دوی غواړي له بېلابېلو وسيلو څخه کار واخلي چې نوی پښتو چينل AVT خيبر هم په کابل کې بند کړي، د اطلاعاتو او کلتور وزير سيدمخدوم رهين ټولو کېلي خپرونو ته خبر ورکړی و، چې (خيبر چينل) خپور نه کړي، دغه راز طلوع ټلويزيون هم د خيبر پر ضد يو پروگرام جوړ او نشر کړی و. کرزي صيب ته ما دا ټول مسايل وويل، چې له خيبر ټلويزيون سره ددوی مخالفت په دې نه دی، چې دا ولې د پاکستان له خوا نشرېږي، بلکې د اختلاف ټکی يې دادی چې دا پښتو دی.

کرزي صيب خيبر ټلويزيون ښه چينل وگانه او د هغوی نوې خپرونې او سندرې يې وستايي، فقط دومره يې وويل، چې افغاني موسيقي په ځانگړي ډول زړه افغاني موسيقي لکه د گل زمان، قديم، استاد اولمير، قمرگلي او نورې سندرې هم بايد نشر کړي، دې وخت کې يې جاويد لودين ته تيلفون وکړ او ورته يې وويل، چې هېڅوک حق نه لري ددې ټلويزيوني چينل پر ضد نشرات وکړي، هرڅوک که غواړي مطرح شي بايد د خپلو پروگرامونو کيفيت ښه کړي، موږ نه غواړو د ټلويزيونونو ترمنځ جنگ پيل شي.

دې وخت کې ما کرزي صيب ته وويل، چې زه خيبر ټلويزيون ديوې مرکې لپاره دعوت کړی يم، که تاسو څه پيغام لرئ زه يې ور رسولای شم. کرزي صيب وويل فقط سلامونه مې ورته ورسوه او بل افغاني سندرې بايد کېږدي چې هغه زموږ لويه پانگه ده.

له کابل بهرته جلال اباد ته لارم او حاجي صيب ظاهر مې له نږدې وکوت، کله چې يې زه وليدم، نو په خدا شو تر روغې وروسته مې سملاسي زموږ ديوه دولتي مشر يوه کيسه ورته وکړه، "هغه داسې چې زموږ يو دولتي مشر خپل يو انديوال ته ويلي وو که زه ددولت مشر شوم، نو ته چې هرڅه غواړي هغه به درکړم، ننګرهار ولايت غواړي، کابل ولايت، هرات ولايت که وزارت، هغه شخص ددولت له مشر سره له دعاګانو نيولې تر عملي منډو تړو پورې هرڅه وکړل، په پای کې شخص ډېر انتظار وويست، چې څه نن او سبا به مې وغواړي خو کله چې شپې ډېرې تېرې شوې، دسړي حوصله تنګه شوه، په خپله يې په ډېر تکليف لاره چاره پيدا کړه او ځان يې تر ولسمشر ور ورساوه، هغه سره ځانته په يوه خونه کې کښاست، د روغ او رنځور تر حال احوال او پوښتنې وروسته دې شخص په ډېر احترام عرض وکړ، چې رئيس صيب که ياد دې وي يو وخت تر ولسمشر کېدو وړاندې هغه يوه ورځ چې ځانته په يوه موټر کې ناست وو، تاسو وويل چې که زه جمهور رئيس شوم، نو که ته ننګرهار ولايت او يا کابل ولايت غواړي او که وزارت، نو درکوم يې، اوس خو نه ولايت شو، نه وزارت، عادي ملازمت هم نه شته دا څنګه چل شو؟ ولسمشر ورته په ډېره خوږه لهجه وويل قربان دې شم د زرګي سره تاته به زما يو خواص معلوم نه وي هغه دا چې ما سره چې څوک وعده وکړي هغه مې تر مرګه نه هېرېږي او زه چې چا سره وعده وکړم هغه مې شېبه پس هېره وي، نو اوس پوی شوې، سر دې پرې خلاص شو، هه واخله دا يو چاکليټ خوله دې پرې خوږه کړه،

راځه چې څو چې ما ته ډېر خلک منتظر دي."

ما چې کله حاجي صيب ظاهر ته دا خبره وکړه هغه کړس کړس وخنډل، ياره بېشکه چې لغمانی يې سخت دښمنې منځ دي ووېشت، په يوه غشي دي دوه مرغۍ ښکار کړې، خو خبره چې له ټوکو وباسو والله که مې يوه شېبه هم هېر وې، خو تاته د ننګرهار حالت ښه معلوم دی. دلته هره لحظه يوه ستونزه راولاړېدی شي او زه چې دلته نه يم سخت مشکلات پيدا کېږي. همدا اوس به کابل ته تېلفون وکړم، چې دوه ټکټه بوک کړي، ما ويل نه زه اوس يو ځل اسلام اباد ته ځم، خيبر ټي وي سره مرکه لرم، کله چې راستون شوم، بيا به ګورو. زه د خيبر ټي وي خبريال نورحمن شېرزاد سره اسلام اباد ته لارم او له خيبر سره مې ژوندۍ مرکه وکړه، د مارچ پر ۱۳ مه نېټه بېرته راستون شوم، کله چې مې پاسپورت ته وکتل، نو ګورم چې ايله (۷) ورځې په کې پاتې دي. حاجي صيب ظاهر سره مې مشوره وکړه. ما ويل چې ددې وېزې وخت نور په ختمېدو دی، هغه وويل که ته ځې څه لاړ شه، زه درېسې درځم.

له جلال اباد مې کابل کې د تجارت وزارت مرستيال ښاغلي پوهنمل محمدنبي فراهي ته تېلفون وکړ، ښي فراهي د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد او زما ډېر نږدې ملګری دی. هغه ويل څه وخت کابل ته راځې، چې سره وګورو، ما ويل همدا نن در روان يم، خو کېدی شي يو ځل لنډه سره وګورو، ځکه زه دوېۍ ته روان يم، فراهي صيب وويل خير چې دوېۍ ته ځې، نو ټکټ به زه درته بوک کړم او که هلته ځای

نه وي، نو چې زه درته په هوټل کې د اتاق غم وخورم، زموږ تجارتي اتشه هم روان دی، هغه سره به یو ځای لاړ شي، ما به درته په کام ایر شرکت الوتکه کې ټکټ تیار بوک کړی وي. کله چې مازیگر کابل ته ورسېدم، نو فراهي صیب ته مې تېلفون وکړ، هغه وویل سبا سهار (۸) بجې زما او ستا وعده ده، سهار به زه تجارتي اتشه هم راوغواړم او ټکټ به یې هم راوړی وي. د شپې زه او زما بل ملگری ډاکټر محمداکرم خېلواک د انجنیر صیب اکرام دفتر ته لاړو، هغه تازه له دوښې نه راستون شوی و، هغه ته مې وویل چې تاسو زما پاسپورت وگورئ، چې څومره وخت لري؟ هغه وویل چې ستاسو وېزه کې ډېر کم وخت پاتې، فکر نه کوم چې په دې وخت تاسو هلته داخلېدو ته پرېږدي، ما ویل ټکټ مې هم سبا نه بل سبا یانې د مارچ (۱۸) بوک کړی هغه وویل دا ډېر کم وخت دی، زه نه پوهېږم چې څنګه به شي، تاسو لږ صبر وکړئ زه دوښې ته تېلفون وکړم، چې پوره احوال واخلم. کله چې یې دوښې کې کوم شخص ته تېلفون وکړ هغه وویل چې دی راتللی شي، له هماغه تاریخه دده وېزه محاسبه کېږي چې دخول نېټه په کې ووهل شي، خو دی باید د مارچ تر شلمې دمخه ضرور داخل شي، دې کار ما سره تشویش پیدا کړ، هسې نه چې لاړ شم او بېرته مې راستون کړي.

سهار چې (۸) بجې سوداګری وزارت کې د فراهي صیب دفتر ته لاړم، نو تر لږو خبرو اترو وروسته تجارتي اتشه هم راغی، موږ یې یو بل ته معرفي کړو، دهغه نوم (بسمل علوي) و، یو بل ته مو د تېلفون نومې ورکړې، بیا مې پاسپورت ور وښوده او د وخت د

کمي ستونزه مې ورته بيان کړه، هغه وويل چې تاسو يو ځل پرې داخلېدۍ شۍ خو د مارچ تر شلمې وروسته پرتاسو باندې د ورځې تر (۲) ډالرو زياته جریمه راځي، خير تاسو خو لاړ شۍ، هلته به د قونسلگرۍ له لارې کونښن وکړو، چې وخت تمديد شي. ډېر تشويش ورته مه کوه.

فراهي صيب د تجارتي اتشې د مسؤل په باب ماته معلومات هم راکړل، چې دی د پخواني وزير مصطفى کاظمي د تره زوی دی، علوي له څېرې څخه رښتيا هم کاظمي ته پاتې کېده، تر دې دمخه هم ماته پته وه، چې په سوداگرۍ وزارت کې د ښاغلي کاظمي په وخت کې له يوې مخې هزاره ګان مقرر شوي، ماته دا پته هم وه چې د تجارت وزارت په (۲۴) رياستونو کې د (۱۳) رياستونو رئيسان هزاره ګان د (۷) تاجکان وو د (۲) دوو پښتانه او د يو ازبک او د بل هم ترکمن دی.

دغه راز له هېواده بهر د افغانستان په (۲۳) تجارتي اتشو کې يوازې د يوې تجارتي اتشې مسؤل پښتون دی، ددې تجارتي اتشو د ټولو کارکوونکو شمېره (۷۳) تنه دی، چې له هغې جملې څخه (۵۳) تنه هزاره ګان، بيا تاجکان او پاتې نور بيا پښتانه او نور قومونه دي، نو فراهي صيب ماته ځکه له کاظمي سره د علوي د خپلوۍ اړيکي په ګوته کړل، هسې نه چې په لاره کې په تجارت وزارت کې د پخواني وزير له خوا د رامنځته شوې نا انډولۍ په باب څه ونه وایم. د مارچ (۱۶) مه د سهار (۹) بجې فراهي صيب خپل سکرتر ته وويل، چې د يون صيب ټکټ نه دی راغلی، هغه وويل "حالا تعقيب اش ميکنم" لږه شېبه وروسته راغی او ويې ويل

ټکټ يې د کام ایر د ټکټ پلورنې په غره کې دی، څوک نه شته چې را يې وړي که دی خپله هلته ځي، نو ورتسلیم به يې کړي. ما ویل ټیک ده لار به شم، فراهي صیب وویل نه ممکنه نه ده، خپل سکرتر ته يې بیا وویل ورته ووايه چې همدلته يې راوړي، هغه بیا ټیلفون وکړ هغوی ورته وویل، چې سل فیصده مطمین اوسئ ټکټ به در ورسېږي. ما دې وخت کې فراهي صیب ته وویل، زه به یو ځل پوهنتون ته لار شم حاضري به امضاء کړم او بېرته به راشم، تر هغه به ټکټ راغلی وي، هغه ویل بېخي سمه ده.

پوهنتون ته لارم حاضري مې لاسلیک کړه او بېرته پوره یوولس بجې د فراهي صیب دفتر ته راغلم، د ټکټ پوښتنه مې وکړه سکرتر وویل تر اوسه نه دی راغلی، ما ویل که تکلیف نه وي ټیلفون وکړه، اخوا دېخوا يې ټیلفون وکړ خو ټیلفوني تماس يې ټینگ نه شو. فراهي صیب ته مې وویل چې ټکټ نه دی راغلی او تماس هم ټینگ نه شو، زه به ورپسې لار شم، هغه بیا ټینکار وکړ، وېل نه تاسو مه ځئ، بیا يې خپل سکرتر راوغوښت ويې ویل ژر يې راوړسوه یو څوک ژر ورپسې ولېږه، هغه یو ډریور په ټکټ پسې ولېږه (۱۵) کم یوولس بجې وې، چې ډریور له اخوا ټیلفون وکړ، چې د کام ایر شرکت پر ضد مظاهره ده او اخوا ټوله لاره بنده ده، د شرکت دفتر ترلې څنگه چل وکړم، د شرکت خلک وايي چې د مارچ په (۱۸) دپنجشنبې ورځې پرواز د شنبې ورځې ته معطل شو او مساپرین يې ټول رخصت کړي، زه ډېر زیات خپه شوم، فراهي صیب وویل، خیر نو اوس څه وکړو، ما وویل ونه شو

تبر به شو ترې، د شنبې تر ورځې زما د وېزې وخت ختمېږي بيا ټگ نه کېږي، همدا بحث مو کاوه چې د جمهوري رياست د تشریفاتو د څانگې مرستیال ښاغلي بلال احمدزی چې زما او د فراهي صیب دواړو ملگری و، له خپلو څو تنو ملگرو سره راننوت، ستړي مشي مو سره وکړل، فراهي صیب لږ خبرو کې مصروف شو، بلال احمدزی زما ترڅنگ کېناست، تر حال احوال وروسته مې ورته وویل، څنگه دي حالات؟ هغه وویل حالات خو به تاته معلوم وي چې پټ پټ ملاقاتونه کوې، ما ورته وویل چې د تشریفاتو مسئول ته یې او معلومات ما سره دي؟ عجیبه ده، همدې خبرو کې وو، چې ده وویل زه والله نن اسلام اباد ته روان یم، ما ویل زه هم اماراتو ته تلیم، خو ټکټ پیدا نه شو، شنبې ته معطل شو او شنبه زما وېزه ختمېږي، کام ایر خپل سباني پرواز کنسل کړ او شنبې ته پاتې شو، بلال وویل (اریانا) کې لاړ شه، نن شارچې ته پرواز لري، ما ویل اوس (۱۲) بجې دي کله ممکنه ده، هغه وویل ورور ته دې ووايه دا څه خبره ده، همدا اوس اریانا ته تېلفون کوم، ژر یې تېلفون وکړ، تر لږ مصروفیت وروسته تېلفون رخ شو. د اریانا یوې ښځمنې چارواکې سره یې خبرې وکړې او ورته یې وویل، چې زما یو نږدې دوست دی غواړي اماراتو ته لاړ شي عاجل د شارچې یو ټکټ ورته ورکړی، له اخوا اواز راته او ویې ویل چې ټکټونه خلاص دي، خو ستاسو په خاطر به دده یوه چاره وکړو را دې شي. دې وخت کې مې بلال احمدزي ته وویل انډیواله که غواړې ټکټ راته واخلي، نو راسره لاړ شه، دا ټکټونه په تېلفونونو نه کېږي، هغه ویل ځم درسره، خو دې

فراهي صيب سره مې يو پټ کار دی دلته ډېر خلک دي او دی هم سخت مصروف دی، ما ویل دده کار دې پر ما، همدا اوس يې درته وزگاروم او هلته به په بل اتاق کې ورسره پټ کېږي او خپله خبره به خلاصه کړي، ده وويل فقط لس دقيقې.

ما فراهي صيب ته وويل، دبلال درسره فقط لس دقيقې مخفي کار دی چې ده سره ځان ته وگوري او ستا تر کتنې وروسته يې زه ځان سره بيايم، چې د اريانا ټکټ راته واخلي، هغه وويل اريانا نن پرواز لري؟ بلال وويل هو! زه ورته ټکټ اخلم، دې وخت کې فراهي صيب وويل دا دی مفت ټکټ کې دې نصيب نه و، اوس به دا پيسې درباندي راځي، دې سره يې ټوکې وکړې ويل يې څه ددې ټکټ قصور به بيا زه په وچه درکړم.

بلال او د هغه ملگرو فراهي صيب سره څو دقيقې وکتل او نور زه، بلال او د هغه نور ملگري د هغه په موټر کې له تجارت وزارت څخه د وزير اکبر خان مېنې په نيت په موټر کې سواره شو.

کله چې د طلايي زنبق څلورلارې ته راوړسېدو، نو لاره سخته بنده وه، بلال وويل نن د امريکا د بهرنيو چارو وزيره مېرمن کاندوليزا رايس راځي او دا لاره يې د هغې په خاطر بنده کړې ده. له همدې څلور لارې دنوي ښار پر لوري لاړو او بيا د شېرپور په نويو جوړو شويو کورونو کې مو په سختۍ سره ځان د ماشوم روغتيا روغتون ترڅنگ ورسوه، هلته نو لاره سخته بنده وه او بلال له خپلو ملگرو سره خدای پاماني وکړه او د شانديز هوټل مخامخ راډيو ټلويزيون شمالي دروازې ته يې چې په همدې کونج کې د اريانا افغان هوايي شرکت دفتر دی، ځان ور ورساوه، پوره يوه

بجه وه، د د فتر ور تړلی و، بلال دروازه ټک ټک کړه، یو چا ور
 بېرته کړ، دې وخت کې یو شخص چې د اریانا د ټکټ مدیر و، د
 بلال مخې ته راپورته شو او هغه سره یې ښه کړم روغبړ وکړ، هغه
 ورته زه معرفي کړم او ویې ویل چې عاجل ټکټ په کار دی، هغه
 وویل: لست پوره دی، خو ده ته به یو هوایي ټکټ ورکړم توکل
 پر خدای. ډېر ژر یې راته ټکټ ولیکه ویې ویل دوه طرفه که یو
 طرفه ما ویل یو طرفه؟ سملاسي یې تعرفه راکړه، چې پیسې
 تحویل کړم، د خزانې شعبې ته چې ورغلم د هغې شعبې مدیر ته
 یې زه ور معرفي کړم هغه تر ما هم زړه خوړینې و او د ترانسپورت
 وزارت له وزیر ښاغلي قاسمي څخه یې ډېر سر ټکاوه، ویل یې په
 زړه بین سره پښتون نه پرېږدي او تقاعد شوي هزاره ګان یې بیا
 مقرر کړل، دا زما عرض به کرزي صیب ته ورسوې، د خدای لپاره
 چور روان دی چور. ما ویل ښه به وي چې تاسو خپله کرزي
 صیب سره وګورئ، هغه وویل، کاشکې ما ورته څوک بوځي چې
 زه یې سر خلاص کړم. دې وخت کې بلال څخه ما د ټکټ د
 پیسو پوښتنه وکړه مسئول مدیر ماته وویل، ډالر یا افغانۍ؟ ما ویل
 ما خو افغانۍ او ډالر کور کې کېښودل، ځکه چې ما ویل نن به
 ټکټ ونه شي خو اوس راسره جیب کې کلداری دي، هغه ویل
 کلداری خو نه اخلو، خو ستاسو په خاطر به اوس چاره وکړو،
 حساب یې وکړ ټولې لس زره کلداری شوې. ټکټ یې راکړ، دې
 وخت کې زه او بلال د هغې مېرمن شعبې ته لاړو چې ده ورته ۱۲
 بجې تلیفون کړی و، ښه لوکسه ښایسته ښځه وه، هغې ته یې
 وویل: چې دادی ټکټ مو واخیسته، هغې ویل ښه شو، دې وخت

کې ما وویل پرواز خو بجې دی، هغې وویل څه همدا اوس ځان رسوه، بلال وویل پنځه بجې پرواز دی، نو اوس څه کوي؟ هغې بڼځې وویل (۲) بجې ځان ورسوه چکن کېږي، بلال نه مې خدای پاماني واخيسته، له همدې ځايه د شش درک پر يوې پلې لار روان شوم، پر لاره مې پيربخش او حاجي صيب ظاهر ته تلفون وکړ، چې په دوبي کې ضروري نمبرونه راکړي، حاجي صيب ظاهر راته وویل چې خپل فلايت نمبر او وخت راته راکړه، کله چې ځې هلته به میدان کې سړی درته ولاړ وي. پيربخش د خپل ورور حبيب نمبر راکړ او ويې ويل چې تر ټک دمخه يې يو حل چک کړه.

يوه نيمه بجه مې حبيب ته تلفون وکړ، هغه وویل چې ماته حاجي صيب ظاهر تلفون کړی و، په خير راشي موږ درته منتظر يو. نيم ساعت کې مو دريشي، بیک او نور شيان منظم کړل او د سفر خرچه مې بېله کړه، نږدې (۱۵۰۰) ډالر. خپل اخبني مروان ته مې وویل تر هوايي ډگر راسره لاړ شه، کله چې له کوره بهر شو، نو د شش درک څلورلارې کې بيا موټر ولاړ دي او لاره بنده ده، ګومان کېده چې د امريکا د بهرنيو چارو وزيره له دې لارې تېرېده، تر څو دقيقو انتظار وروسته لاره بېرته شوه، يوه ټکسي راغله، چلوونکي ته مې وویل، چې تر هوايي ډگره به په څو لاړ شي؟ هغه وویل پنځوس افغانی، موټر ته وختلو تر څو دقيقو ځنډ وروسته هوايي ډگر ته ورسېدو، تر لومړۍ چک پوستې تېر شو، خو هوايي ډگر ته لا نه وو رسېدلي، چې بيا پوليسو ودرولو ويل يې اجازه نه شته، ټکسيوان ته مو پيسې ورکړې او هغه مو رخصت کړ،

خو کله چې مو غوښتل ترمینل ته داخل شو عسکرو وویل پرواز نه شته اجازه نه شته، دې وخت کې دوو کسانو نورو چې غالباً د پکتیا له سیمې به وو، هم ډېر فریاد کاوه او ویل یې، چې وروره موږ ته یې ویل چې دوه بجې راشئ او اوس دوه نیمې بجې دي، ته وایې چې پرواز نه شته، که موږ له پروازه پاتې شو زموږ تاوان څوک راکوي؟

دې وخت کې دې پولیس ته ما وویل صاحبه ته پټکه مه کوه ته اول خبرې ته غوږ کېږده، نن پنځه بجې پرواز دی، دا ټکټ ته وگوره، اوس دوه نیمې بجې دي، خو چې دا خلک ترمینل ته داخلېږي ددوی شیان او اسناد چکېږي پنځه بجې کېږي داسې خو نه دی چې پنځه بجې پرواز دی او دا خلک فکس پنځه بجې حاضر شي، موږ ته یې ۲ بجې وویل اوس لا ان دوه نیمې بجې دي.

دې وخت کې دهوايي ډگر یو بل پولیس راغی او دې نورو پولیسو ته یې وویل: دا پرېږدئ چې ځي هلته خپل مالونه او اسناد چک کوي او کله چې پنځه بجې پرواز وي دوی تیار وي، داسې خو نه کېږي چې د پرواز په وخت کې دوی تاسو پرېږدئ، همدې سره یې اول ماته بیا دې نورو ته اجازه ورکړه، ما له مروان سره خدای پاماني وکړه او خپل موبایل تLFون مې هم هغه ته ورتسليم کړ، ۲۵ کم درې بجې ترمینل ته ور داخل شوم، د (جدې) او (شارجې) پرواز مشترک و او بل پرواز اسلام اباد ته و، چې اکثره بهرنيان په دې پرواز کې وو، د جدې او شارجې په لین کې اکثره کاروباري خلک یا هغه کاریگر وو، چې په اماراتو او

سعودي عربستان کې يې کار کاوه، جامې يې پاکې نه وې، عينا داسې لکه په افغانستان کې، چې تازه له کوم کارځي څخه راستانه شوي وي، خو د يو نيم په کې پاکې او سپينې جامې په تن وې، يو څو تنو لا په کې احرامونه هم تړلي وو. زه د(جدي) په لين کې ولاړ وم، خو په دې ليکه کې يو چا راڅخه پوښتنه وکړه چې شارچې ته څې که جدې ته؟ ما ويل شارچې ته، نو ويې ويل هغې بلې غرځې ته لاړ شه، چې فرصت په کې دی، هغه د شارچې غره ده، رښتيا هلته چې لاړم څوک نه وو، ژر يې زما پاسپورت او ټکټ وکتل او د الوتکې دسيت يو ټکټ يې هم راکړ. بڼې لاس ته يوه بله غره هم وه، په هغې کې يوه پانه وه، چې تر وتو دمخه بايد هغه ډکه شوې واى، په هغې کې نوم، د مېرمن نوم، کورنۍ نوم، د پاسپورت نومره، د وېزې نومره له کومه ځايه ويزه اخيستل شوې او کوم ځای ته ځي؟ دا فورمه مې ډکه کړه، دې وخت کې يو ډيرور دريشي کړى سړى د همدې غرځې دمېز تر شا ولاړ و، پانې يې ډکولې، ما فکر وکړ چې دى رسمي مامور دى، ما ويل مدير صيب دا زما پانه واخله، هغه فکر وکړ، چې زه غواړم په ده پانه ډکه کړم په ډېر غرور يې وويل زه وروره مامور نه يم په بل چا يې ډکه کړه، ما ويل پانه مې ډکه کړې دا وايه چې چاته يې وسپارم؟ هغه يوې بلې غرځې ته اشاره وکړه دوه تنه په کې ناست وو، د دواړو مخې ته کمپيوټر ايښي و او پوليسي درېښي يې اغوستې وې، زما پاسپورت، ټکټ او پانه درې واړه يې وغوښتل، پانه يې وکتله يوازې د پاسپورت د اخيستو ځای ننګرهار ولايت يې په کې زيات کړ، پانه يې راستنه کړه، پاسپورت کې يې

خروجي ټاپه ولگوله، همدې سره د ترمينل بهرني هال ته لارم، چې گورم دوه دوه نيم سوه کسان په کې ناست او څه ولاړ دي، همدلته يو کوچنی کانتین هم شته او په يوه وړوکي پارټیشن يې د لرگي په کرکيو جلا کړی، په دري ژبه پرې ليکل شوي چې د انټرنېټ اسانتيا شته، خو دا وخت په واقعيت کې دا اسانتيا نه وه، په دې کانتین کې د شيانو بيه د بازار تر نرخه يو نيم چند زياته وه، يوه پياله چای او غير الکولي مشروبات، وچ چپس، نخود او د خارج لپاره پسته او بادام په کې پيدا کېدل، پر چای د خلکو رش زيات و، نيم ساعت انتظار چې مې وويست، نو لږ تېری شوم، کانتین والا ته مې وويل، چې يو گيلاس چای به وي، هغه وويل چای خلاص شو، مجبور شوم پيپسي مې واخيسته، دا وخت په کابل کې هوا داسې وه، چې پيپسي چندانې ښه نه لگېده. په زور مې وڅښله، ددې هال سور او اوږدوالی تقريباً مساوي و (۱۵×۱۵) متره به و، تر اوسه چې ما د نورې نړۍ کوم هوايي ډگرونه ليدلي ان د (کوټي) او (ترمز) له هوايي ډگر سره هم د پرتلې وړ نه و، پېښور، اسلام اباد، کراچۍ، تهران، کوپنهاگن، فرانکفورت او نور هوايي ډگرونه خو لا څه کوي.

په دې ترمينل کې ټول (۳۰۰) تنو په شاوخوا کې په ولاړه او ناسته ځايېدی شي. څلور بجې شاخوا به وې چې اسلام اباد ته دملگرو ملتو (UN) د ځانگړي الوتکې د الوتنې وخت راورسېد، اکثره بهرنيان همدې پرواز ته منتظر وو، هغوی په نوبت سره له ترمينله ووتل او په يوه مخصوص ۳۰۲ ته ورته سرويس کې د الوتنې تر ځايه ورسېدل، نيم ساعت به لا تېر نه و، چې په ترمينل

کې یو پولیس او یو هم بل البته مسئول شخص اواز وکړ: د شارجې او جدې مساپرین دې تیار شي، اعلان له لودسپیکر پرته و، اشخاص همداسې ګرځېدل، دې وخت کې زیات خلک په لین کې ودرېدل، خو یو نیم په کې بې نوبتي او وارخطايي هم کوله، یو څو تنه لا پر خپلو څوکیو غلي ناست وو، دې وخت کې ما له یو تن څخه پوښتنه وکړه، چې د الوتکې څوکی نومرې نه لري که څنګه چې دا ځینې خلک داسې وارخطا دي؟ پر څوکی یو ناست سړي وویل، دا کارونه خو زموږ د افغانانو عادت دی، والله که خو یې اصلاح کړي.

زه هم په لین کې ودرېدم، کله چې له ترمینل نه وتلو، نو زموږ ټکټونه یې چکول، د الوتکې د څوکی ټکټ یې په نیمه نیماوه او د نومرې برخه یې مساپر ته ورکوله، سم لاسي یو اوږد ګاډی راغی، څوکی په کې کمې وې، خو د ودرېدو لپاره یې ځایونه ښه وو، پاس د لاس د نیولو ځایونه او تسمې په کې وې، تر یوې نیمې دقیقې مزله وروسته د اریانا افغان الوتکې وروستی برخې ته ورسېدو، ټول مساپر یې په لین کې ودرول او دوو پولیسو په منظم ډول د اسنادو پر چکولو پیل وکړ، د هر چا ټکټ وېزه او پاسپورت یې چکول او بیا یې الوتکې ته د جګېدو اجازه ورکوله، الوتکې ته د ختو همدا یوه لاره وه، نورې لارې بندې وې، پر الوتکه لیکل شوي وو، ۷۲۷ بویټک، د الوتکې تخنیکران څو ځله تر الوتکې ګردچاپېره وګرځېدل، د الوتکې وزرونه، ټایرونه او شا یې ټول چک کړل، هر ځای به یې په لاس ډباوه او بیا به یې کاته، له لاندې یې پاس خوا ته ښه ډېر وکتل، ټول په نوبت کې ولاړ وو،

کله چې زما نوبت راوړسېده، نو تر ما دمخه شخص په وېزه کې لکه چې وخت کم پاتې و، یو تن پولیس وویل چې ستاسو وېزه ختمه ده، مساپر وویل درې ورځې پاتې دي، هغه پاسپورت پولیس ته ورکړ، ورته یې وویل چې زه خو وایم چې وېزه ختمه ده او دی وایي چې پاتې، ته وگوره چې څنگه ده؟ هغه پولیس چې پاسپورت ته وکتل وېې ویل رښتیا ددې وېزه کې وخت شته دا دی وېې گوره، دې وخت کې دې پولیس هغه بل ته ټوکه وکړه وېې ویل ترڅو به زه درته ژوندی یم او د وېزې چلونه به درښیم، دواړه پولیس پښتانه وو او مساپرین هم تقریباً په سلو کې (۸۰) پښتانه وو، الوتکې ته وختو، په لین کې ودرېدلو به ټول ۱۰ دقیقې وخت نه وي نیولی، کله چې الوتکې ته پورته شو، خپل ټکټ مې ښکاره کړ یو مساپر راته وویل، مخکې لاړ شه ۱۴ ډېر مخکې دی، زما د ټکټ نومره ۱۴ وه، ښه وړاندې تقریباً د الوتکې له لومړۍ برخې سره نږدې مې د الوتکې دسیتونو له مسئول شخص نه پوښتنه وکړه هغه وویل دغه دی کښه. هر لین کې درې څوکۍ وې، یوه د الوتکې د کړکیو بله په منځ کې بله ددهلېز خوا ته، ما ته یې وویل چې په منځ کې کښه، هلته بل مساپر و ما ویل چې دلته خو بل څوک دی، هغه چې خپل ټکټ ښکاره کړ هغه هم ۱۴ و، مسئول شخص وویل هو والله ډبل راغلی، دا خو اوس ټولې څوکۍ غلطېږي، دې وخت کې ما ورته وویل وروره زه جنجالي سړی نه یم، ددې په خاطر چې ټولو مساپرو ته جنجال پیدا نه شي، همدا اوس ماته بل سیت پیدا کړه، دا غلطې هم همدا اوس حل کړه چې ټول بېغمه شي.

دې وخت کې يو بل کارکوونکی راغی، هغه ماته وويل خیر دی پروا نه کوي، نور به نه غلطېږي همدا یو ټکټ ډبل شوی، هغه بل مساپر ته یې وويل وروره ته ددې شیشې خوا ته سیت کې کېنه دی به خپل سیت کې کېني مشکل حلېږي، موږ کېناستو زما د بني لاس سیت خالي و، تر لږ ځنډ وروسته یو بل ځوان چې یو بیک او په دسمال کې غوټه شوي کالي ورسره وو، همدې مسؤل ته راغی او ویې ويل: زما څوکۍ چېرته ده؟ هغه زما ترڅنگ کېناوه، خیرنې او خولو وهلې جامې یې پر تن وې، له روزگاره ډېر ستړی ښکارېده، ستړي مښي یې راکړل، ما ورته وويل بیک او جامې دې پاس کېده او خپله آرام کېنه، کالي یې ځای پر ځای کړل، زما ترڅنگ کېناست، ما ته یې وويل پښتون یې؟ ما ويل هو، د کوم ځای یې؟ د لغمان، چېرته ځي؟ شارجي ته، څه کوي؟ خپل دوستان او انډیوالان گورم، دولتي یې که شخصي؟ شخصي، ښه ده ډېره ښه ده، ما ويل چې موږ غوندې مزدوری پسې سرگردان یې که څنګه، دا څنګ ته دې لکه چې پارسیبان دی؟ ما ويل هو دی فارسي وايي.

ما ويل ښه ځوانه اوس ته ځان معرفي کړه، د کوم ځای یې چېرته ځي او څه کار کوي؟ اصل نوم مې سمعیل (اسمعیل) دی، خو په پاسپورت کې مې نوم (نیازمحمد) دی، ان پلار مې هم په نیازمحمد نه پېژني.

دا ځکه چې زه څو کاله مخکې دطالبانو په وخت کې سعودي ته تلیم، نو د پاکستان په پاسپورت لارم، هلته مې نوم بدل ولیکه، اوس چې مې پلار نه پوښتنه وکړې چې نیازمحمد پېژني هغه یې

قران که وپېژني، جدې ته ځم هلته کار کوم، کوهيان وباسم. کوهيانو کې ګټه شته؟ پخوا ښه وه دا سخت کار دی یو کوهی به مو په زر یو نیم زر ریاله وېسته، خو اوس برمې راوتي دا دله ګان ټول اوس برمې وهي، خو بیا هم خپل قسمت را رسېږي، ما او نیازمحمد خپلې کیسې کولې، چې دې کې د الوتکې د پیلوټ له خوا انانس ورکړ شو چې الوتکه پرواز ته تیاره ده، پوره ۵ کم پنځه بجې پرواز پیل شو، پیلوټ وویل زه هاشمي ستاسو پیلوټ یم زموږ پرواز پیلېږي تر شارچې پورې به دوه ساعته او پنځوس دقیقې مزل وي، په شارجه کې به لنډ توقف او بیا به له هغه ځایه جدې ته په خیر سره پرواز وي، پیلوټ خپل انانس په درېیو ژبو پښتو، دري او انګلیسي ورکاوه.

پیلوټ وویل په الوتکه کې دحرارت درجه په نورمال حالت ساتل کېږي، زموږ پرواز به د بحر تر سطحې څخه (۲۸۰۰) فټه لوړ وي. کله چې الوتکه دکابل له هوایي ډګره والوته، نو پر کابل ښار یې څو دورې وخوړې، نیازمحمد چې کله لاندې کابل ښار ته وکتل وې ویل های، های کابله بیا به مړیم که ژوندی چې ودې ګورم؟ دې وخت کې یې بیا وویل کابل ښه ښار دی، ښې ډېرې اوبه لري خو ډېر ناپاکه او له خټو ډک دی. دسعودي ښارونه څومره پاک دي، جده، ریاض څومره پاک دي.

ما ویل هغوی خو کار کړی، هغوی خو پیسې لري دلته څه دي جنګونه دي او مرګونه، ده ویل رښتیا وايي والله چې نیازمحمد یو ځل بیا یو سوړ اوسېلی وکښ، خدای خبر چې بیا به خپل وطن ته راشم، اوس مې هم له موره پټ راغلم، ښځه مې هم خبره نه

کړه، یو وړوکی زوی لرم ډېر راباندې گران دی، زه چې به چېرته دباندي تلم هغه به هم راسره ته، یوه شېبه یې یوازې نه پرېښودم، دا جامې گوره دا ولې داسې خبرې دي؟ له کوره پټ راوتی یم، که مې مور خبره شوې وای، چې په دې نېټه زما د تگ وخت دی نو ډېر به یې ژړلي وای، ما دهغې ژړا نه شوه زغملای نو ځکه پټ راغلم، نور خو په هر ترتیب، پلار او کوچني وروڼه، خو مور او کوچنی زوی مې ډېر یادېږي. دې وخت کې یې دخپل کوچني زوی تصویر راوویست نږدې و، چې دنیازمحمد سترگو کې اوبښکې راشي، خو ما یې لاس ټینګ کړ او غوښتل مې خبره په بله واړوم، څه ځوانه په ژوند کې دا سختې په هر چا راځي په زوی دې تعلیم وکړه ته اوس پیسې وگټه همدا دې دگټې وخت دی، دځوانۍ قوت هر وخت نه وي. نیازمحمد بیا خبره واخیسته گټه مټه نه شته، پس له دریو کلونو کورته راغلی وم، هغه داسې نه چې په خپله خوښه راغلم، په کوهي کې مې کار کاوه له پاسه راباندې ډېره راگوزاره شوه، په ورانه کې مې پښه ماته شوه، همالته سعودي کې یې پښه راته وتړله. په تیاره کې یې واچولم، په څوکی کې نه، هلته د تیاري په شا کې په یو ځای کې پروت وم، خوست ته لاړم دا یو کال کور کې وم همدا اوس چې مې پښه ښه شوه دادی بېرته روان یم، گټه مټه نشته، څه پیسې هغه چاته ورکوم، چې زه یې بیولی یم، څه پیسې هلته عرب ته ورکوم چې هغه ما تصدیقوي، چې ماسره کار کوي، څه پیسې د اتاق او ډوډۍ شي، کله اوزگار پاتې شم دتیارې ټکټ (۲۸۰۰۰) روپۍ دی دچا پلار به یې پوره کړي، زړه مې دی، چې دا حل درې کاله

تبر کړم او خپل قرضونه ټول خلاص کړم، نور بېرته خپل وطن ته لاړشم، مېرمن دمسافری... مسافري ډېر سخت شی دی، خدای دې جمله مسلمانان ترې وساتي.

د نیازمحمد د نیاز او رازکيسې خورا اوږدې وې، خو په همدې مې ورته تسکین ورکړ، چې خیر دی کار کوه، خو په زوی دې ضرور تعلیم وکړې او ده هم راسره ومنله. نیازمحمد وویل، یاره چې دا یو زوی یې راسره پریښی وای بیا به مې هم دومره زړه نه تنګېده، خو دکافر زامن دي والله که ماشی تېرولای شې. ما او نیازمحمد به دخپلو خبرو په بهیر کې کله کله لاندې ځمکې ته هم کتل، الوتکه یو وخت دلورو غرو پر سرو روانه وه لاندې، سپینې واورې وې، ما دخپل څنگ ملګري نه پوښتنه وکړه، چې دا کوم ځای دی؟ هغه وویل سالنگ است کوهای هندوکش، ټول غرونه په واورو پوښلي وو او د ښیرازه راتلونکي زېری یې ورکاوه، نور، نو الوتکه دومره لوړه وه، چې ترې لاندې د ورېځو او ګرد له امله هېڅ نه معلومېدل. یو وخت زما د څنگ بل ملګري وویل به خاک ایران داخل شدیم، تر څو دقیقو مزله وروسته دبحر خنډه معلومه شوه او یو ځای کې درنا څرک، کله چې الوتکه ټیټېده، نو رڼا ګانې نورې هم زیاتېدلې، څو شېبې وروسته پیلوټ غږ کړ: اوس موږ د ایران بندر عباس ته نږدې کېږو او (۲۰-۲۵) دقیقې وروسته به په خیر سره د شارچې هوايي ډګر ته ورسېږو. رښتیا هم شل دقیقې به نه وې تېرې شوې، چې دبحر تر غاړې د رڼاګانو څرکونه ولګېدل، هرې خواته رڼاګانې، دبحر تر غاړې په منظم ډول درڼاګانو دومره څراغونه بل وو، چې اټکل یې نه

کېده. دا خراغونه داسې د بحر تر غاړې راتاو لکه د ناوې په غاړه کې چې امېل وي. دبحر ټولې خواوې ځل وېل وې خو شېبې وروسته دشارجې هوايي ډگر ته ورسېدو، پېلوټ غږ کړ، الوتکه دکوزېدو په حال کې ده، لطفاً خپل کمربندونه وتړئ الوتکه په هوايي ډگر کې تر یو څرګند ټکان وروسته کښته شوه، سملاسي یو موټر د الوتکې تر کښته کېدو وروسته راوړسېد، پېلوټ غږ کړ، دشارجې مسافرینو ته ښه راغلاست وایم او د جدې له مسافرینو څخه هیله کوم، چې پر خپلو څوکیو کېني، الوتکه دیوه ساعت لپاره توقف کوي او بیا له خیره جدې ته پرواز کوي، وخت دماښام ۷ بجې او ۴ دقیقې وې، ماله نیازمحمد او دخپل څنګ ملګري څخه خدای پاماني واخیسته، دې وخت کې بسمل علوي صیب (د افغانستان تجارتي اتشه) راباندې غږ کړ، چې یون صیب یکجا میرویم، کله چې په کابل کې زه الوتکې ته پورته شوم، نو علوي صیب هم ناست و روغېر یې راسره وکړ او ویې وېل چې کام ایر پرواز کنسل شو، نو ځکه زه هم دلته راغلم او ښه شو، چې سره یو ځای شو، بیا به دکښته کېدو په حالت کې سره وګورو ماویل سمه ده.

زه، علوي او په الوتکې کې دشارجې نور مسافرین ترمینل ته ورداخل شو. دپاسپورت او وېزې چک څانګې مخې ته په لین کې ودرېدو، دهر چا نوبت چې ورته، نو لومړی یې په یوه مخصوصه کامره کې چې دېوال کې یې نصب کړې وه دښي سترګې عکس اخیستل کېده، په چپه سترګه به دې لاس ایښوده او ښي سترګه به دې دکمرې دایرې ته برابروله، خارجیان او نور مسافرین څو

ځله سهوه شول، خوزه يو ځل سهوه شوم او بيا زما تصوير واخيستل شو.

پاسپورت مې غره کې مسئول شخص ته ورکړ. يو ځوان عرب په سپينو جامو کې ناست و، مخې ته يې کمپيوټر ايښی و، زما پاسپورت يې واخيست، کمپيوټر کې يې څه وليکل، تر لږ ځنډ وروسته يې ټاپه کړ، يانې دخولي يې ووهله او بيا يې راکړ، له ترمينل نه زه او علوي بهر شو، علوي ماته وويل څوک نه دي راغلي، ما وويل کېدی شي راغلي وي، خو هغه زه په خبره نه پېژنم، کېدی، شي تليفون ورته وکړو، علوي خپل تليفون راواخيست ما د حبيب نومره ورکړه هغه لا تر څو نومره دايروله چې زما مخې ته په سپينو جامو کې يو تن صوفي زما نوم (اسماعيل يون) په سپين کاغذ ليکلی او ولاړ دی، ما علوي صيب ته وويل دغه دی ولاړ دی، ما وويل زه اسماعيل يون يم. هغه روغېر راسره وکړ له علوي صيب نه مې خدای پاماني واخيسته، هغه وويل که څه مشکل وي بيا ته ماته تليفون وکړه، ما ويل نه مننه اوس مې خلک پيدا کړل.

په تليفون کې ماته حبيب وويل، چې يا به دلاجان درته ميدان ته درشي او يا هم تاج ولي، کله چې ټکسي کې کېناستو، نو دلاجان ته مې وويل تاسو خو تاج ولي نه يې؟ هغه وويل نه زه دلاجان يم، تاج ولي او حبيب سخت مصروف وو، نو ځکه زه راغلم. دلاجان سره په خپل راوړي موټر کې کېناستم، کله چې له هوايي ډگره وتلو د ټکس غره ته لاړو، کمپيوټر پانه ورکړه او ده خپل ټکس تحويل کړ، پاتک جگ شو او روان شو، دلاجان وويل: چې دلته ټکس د وخت له مخې دی خومره چې دلته درېږي همدومره

ټکس به ورکوي، نو له دې لارې دوی ته ډېر عايدات راځي. دلا جان ته مې وويل چې دې ته کوم ځای وايي؟ هغه وويل: چې دې ته عرب (شارقه) او نور بهرنيان ورته (شارجه) وايي، د متحده عرب اماراتو يو امارت دی، چې د ابادۍ او اقتصاد له مخې په اماراتو کې (څلورمه) درجه کې راځي، د اقتصاد له پلوه اول دوبي چې تجارتي مرکز دی بيا ابوظبي چې مرکز دی بيا الاین بيا شارجه او نور دي ټول اوه امارته دي.

دلاجان چې ښه صوفي او دينداره مسلمان شخص معلومېده، وويل چې دشارجه د امير يو ښه کار دادی چې دلته يې فحش بېخي منعه کړي، دلته شريعت چلېږي، شراب خوري، بداخلاقي او نورو ناوړه کارونو ته اجازه نه شته. ماچې دشارجې ښار ته کتل، نو په رښتيا ډېر ښکلې راته معلوم شو، واړه، لوړ، او منځني هر ډول تعمیرونه، دښار څلورلارې، مسجدونه، د اوبو فوارې او نورې ودانۍ رښتيا ډېرې ښکلې وې، سړي چې د اماراتو نور ښارونه نه وي ليدلي، نو رښتيا هم داسې تصور کوي، چې تردې نو بالا زياتې ابادۍ ته ضرورت نه شته او نه امکان لري، تر څو دقيقو مزله وروسته هغه ځای ته راوړسېدو، چې ماته ځانگړی شوی و. دلاجان وويل يو ځل به ځای وگوري، بيا دې خوښه چې ماسره ځې گرځې او که استراحت کوي، وروسته تاج ولي او نور ملگري هم راځي. زه يې الياسين پلازا ته چې تر (۱۰۰۰) زيات پلاټونه يا اپارتمانونه په کې دي، بوتلم، لفت کې وختلو، څلورم منزل (۶۰۸) نمبر پلاټ، ژر مې د پلازا نوم او د پلاټ نمبر ياداښت کړل، په دې پلاټ کې دوه خوب خونې، يو سالون، دوه تشابه او يو

پخلنځی شته، چپرکت او بستره او نور لوازم یې ټول پوره وو، تلویزیون هم په سالون کې پر مېز ایښی او دکبیل لین ورته راتېر و، دلاجان زما بیک په اتاق کې کېښود، ماته یې وویل: دغه ځای دی خوښه دې استراحت کوي او که ماسره ځي؟ ما وویل: چې استراحت وکړم ښه به وي بیا به سبا سره ګورو، فقط ماته تشناب راوښه او دا تلویزیون که راته چلان کړي خبرونه مېروڼه به واورم، هغه تشناب راوښود، تلویزیون کې یې ګوتي متي ووهلې اخر یې وویل: دده په چلاندولو والله نه پوهېږم ما مخ ولاس ومینځه او همداسې په چپرکت کې پرېوتم، خوب وړی وم یو وخت مې د دروازي زنگ ترغورې شو، ور مې بېرته کړ، چې ګورم دوه تنه ځوانان راغلل، او روغېر یې راسره وکړ. یو تن تاج ولي و او بل هم د هغه ملګری، تاج ولي وویل موږ ته حاجي صاحب ظاهر هم تلیفون کړی و، چې تاسو ته هوټل کې ځای ونیسم، ماڅکه دا ځای مناسب وګاڼه، چې زموږ خپل ځای دی موږ هم وخت پر وخت راتلای شو او پوښتنه دې کولای شو هوټل داسې ځای وي چې بل بلدي شخص در سره نه وي، باندې به هم وتلی نه شي او زړه به دې په کې تنګ شي، ما ویل نه دا تر ټولو ښه ځای دی، دې وخت کې هغه په یو دیګي کې چرګ غوښه پخه کړې راوړې وه او هم ډوډۍ او هم یو بوتل پیپسي او اوبه ورسره وې. ډوډۍ یې تیاره کړه، ډوډۍ مو وخوړه، تاج ولي سره مې یوه شېبه ګپ ولګاوه، هغه ویل، زه خپله میدان ته درتلم، خو نن دلته ددې بلاک شاته د کرکت میدان دی، دلته زموږ او د نورو ترمنځ دکرکت مسابقه وه زه هغې ته تللی وم او همدا څو

شېبې مخکې ترې راخلاص شوم، اوس مې دا ټول وجود همداسې درد کوي ما ويل دا ووايه چې لوبه چا وگټله؟ ده وويل لوبه والله هغوی وگټله ما ويل اوس، خو به دې وجود ضرور درد کوي، که تاسو گټلې وای بيا کېدی شو درد يې نه وای معلوم شوی، هغه په خدا شو هو همداسې ده.

خو دقيقې تاج ولي او ملگري سره يې ناست وو، هغه وويل: دلته دخلکو دکار وختونه فرق کوي دسيل او استراحت وختونه هم بېل بېل دي، ددې ځای شيخان يوازې يووولس بجې خپل کارځي ته ځي، هلته هم دخپلو نورو کاروباريانو دليدو په خاطر يوه شېبه چاسره په موبایل خبرې وکړي او يا دخپلې معشوقې تپوس وکړي، نور بېرته لاړ شي، دماسپښين تر لمانځه وروسته بيا د خوب وخت وي، تر مازيگر وروسته بيا د چکر وخت وي، البته هغه عرب چې په رسمي دفتر کې کار کوي هغوی سهار تر اتو بجو دمخه خپلو دفترو ته ځي تر (۲) کار کوي، د افغانانو دکار ټايمونه هم مختلف دي.

تاج ولي تلویزيون راته چلان کړ او چل يې هم راوښود، ويې ويل چې دلته تلویزيوني چينلونه هم کنټرولېږي او دولت ناوړه چينلونو خپراوي ته اجازه نه ورکوي، دا کېل هغه تلویزيوني چينلونه را اخلي چې اخلاقي فساد نه خپروي، تاج ولي وويل: زه درڅخه اوس ځم سبا به انشاء الله چېرته لرې لاړ شو او چکر به ووهو. ماوويل ټيک ده.

يو څو شېبې تلویزيون ته کېناستم، اکثره عربي چينلونه وو، دپاکستان تلویزيوني چينلو په مقدار ازادي يې لرله، ځينې لا تر

هغو هم تېز وو، خو شېبې مې دهسپانيې او ايټاليې ترمنځ د فوټبال يوه جالبه مسابقه وکتله او بيا ویده شوم، سهار چې له خوبه پاڅېدم، نو تشاب کې مې سر او ځان ووينځه، دريشي مې وکړه، تر يو څه ځنډ وروسته، چې مې ساعت ته وکتلې د افغانستان پر وخت (۸) بجې وې، مافکر کاوه چې اوس به تاج ولي دوی راشي، يو شو شېبې انتظار مې وويست څوک راملوم نه شول، له کړکې نه مې بهر وکتل، پر سرکونو ګڼه ګڼه ډېره کمه وه، تېر ماښام چې ما پر دې سرکونو کومه ګڼه ګڼه ليدلې وه دهغې نيمه برخه هم نه وه، وروسته راپه يادشوه، چې نن د جمعې ورځ ده، همدې وخت کې د دروازې زنگ راغی، ور مې بېرته کړ، يو څوک راننوت السلام عليك، ما ويل، وعليکم السلام، نورې خبرې يې ونه کړې، دوه ترموزه چای او يوه غوړه ډوډۍ يې له کاغذه راخلاصه کړه او پر مېز يې کېښودل، ماته يې ويل "يې هې تمارا چای" زه پوه شوم چې دا کوم اردو ژبی دی او تاج ولي ورته د سهار د چای سپارښتنه کړې ده، ده ماته چای کېښود په پخلنځي کې يې ټک ټوک وکړ او نور لاړ، ما چای وڅښه، خو شېبې وروسته راباندې خوب راغی، همداسې دريشۍ کې پر چپرکت ویده شوی وم، چې د دروازې زنگ راغی، ګورم چې تاج ولي او درې تنه ورسره نور ملګري دي، ماته يې وويل يون صېب تيار يې چې څو چکرته، ما ويل: هو، دوی وويل: نن جمعه ده اول به لاړ شو د جمعې مونځ به وکړو بيا به لاړ شو چکرته، ما ويل خير يو څو دقيقې وخت راکړئ چې زه اودس وکړم، اودس مې وکړ، ما ويل ځی چې ځو، کله چې دهلېز کې له څلورم پور څخه په لفت کې

کېسته کېدلو یو تن په دوی کې ماته وویل یون صیب عمرزیوال پېژنئ؟ ما ویل عمرزیوال خو ډېر دي کوم یو ښیې؟ یو خو هغه شاعر عمرزیوال دی، دوی ویل: نه هغه نه ښه یم، ما ویل: هسې خو زه ډېر پېژنم دلغمان ولایت پخوانی مستوفي صېب پېژنم دهغه ټوله کورنۍ، دې وخت کې ده وویل هغه زما خپلوان دی، ما ویل خیر بیا به ساپي صیب هم پېژنې هغه وویل هغه مې ماما دی ما ویل بیا به دزړیني استاد زوی یې که څنگه؟ ده وویل بېشکه دهغه زوی یم ما ویل خپره کې هم استاد زړیني ته ورته یې، ده وویل زما نوم عبدالحفیظ دی، زه ستا نوم سره ډېر اشنا وم، تا زه نه پېژندله، خو ما ته پېژندلې، پرون چې تاج ولي وویل یون صیب راځي نو زه ډېر خوشاله شوم، ځکه زه هم ورسره راغلم، عبدالحفیظ نه مې دکور په اړه پوښتنه وکړه، چې استاد اوس هم په هالنډ کې دی که بل چیرته تللی؟ هغه وویل: پلار مې په هالنډ کې دی، خو مور او دوه وروڼه مې په پېښور کې دي، ساپي صیب او کورنۍ یې په استرالیا کې دي او زه دلته په اماراتو کې دسپړپاټو کاروبار کوم زما او د عبدالحفیظ خبرې په موټر کې تر ناستې پورې تمامې نه شوې، په موټر کې زه مخکې سیت کې عبدالحفیظ او دوه نور ملګري شاته کېناستو، تاج ولي د موټر جلو ته کېناست، په موټر کې مې عبدالحفیظ ته وویل: چې استاد ماشومان څه وخت بیایي؟ هغه وویل: وخت کم پاتې انشاء الله چې لاړ به شي، خو اوس دهالنډ حکومت مهاجرو ته دتګ شرایط ډېر سخت کړي دي، نو ځکه خو دومره ټال شول، که نه وخته به تللي وو، عبدالحفیظ ته مې وویل، چې څنگه ستا پښه خويې

چېرته بنده کړې نه ده هغه وویل: ولې نه دسايي صيب (لطف الرحمن سايي) له لور سره مې کوژدن شوې، دې وخت کې ما وویل: خبر نو بيا تاسو خو نور هم خپلوان شوې، دې وخت کې ټولو وخنډل له شارجې نه د اجمان پر لورې به مو (۲۵-۳۰) کیلومتره مزل کړی و، چې تاج ولي موټر يوه مسجد ته تاو کړ، ساعت ته يې وکتل (يوه بجه) او خدای دې وکړي چې جمعه راڅخه تېره شوې نه وي، ټولو ویل: خدای دې وکړي، چې جمعه نه وي تېره شوې، چې يې موټر ودراره، نو له مسجد خلك راووتل، زموږ يو تن ملگري وویل اوه جمعه خلاصه شوه، ډېر بد کار وشو، خير ټولو ویل: چې راحی خپل لمونځ به وکړو، مسجد ته وختو، ځينو خلکو لا سنت نه و خلاص کړي، په مسجد کې خلور پنځه ایرکنډیشن لگېدلي وو، ډېر ښکلی فرش په کې غوړېدلی و او دلمانځه لپاره ټول سهولتونه په کې برابر وو. ما مسافرانو او دوی خپل مقیم لمونځونه وکړل، په لمانځه کې گڼ شمېر افغانان، پاکستانیان او هنديان لیدل کېدل، خال خال عرب هم په کې وو، دمسجد په برنډه کې کوم شیخ خو کارتنه اوبه راوړې، په پلاستيکي گیلسونو کې داسې ایښودل شوې او پوښل شوې وې، لکه بازار کې چې څوک دگیلاسونو مکمل سیت اخلي، همداسې هر چا دخپلې خوښې مطابق یو گیلاس را اخیسته او اوبه یې څښلې، تاج ولي هم دوه گیلاسه راواخیستل یو یې ماته راکړ او یو یې هم خپله وڅښه. بېرته موټر کې سواره شو او د اجمان پر لورې وخوځېدو، تاج ولي وویل اجمان د اماراتو یو بل امارت دی، خو دا دومره پیسه

دار او پرمختللی نه دی، پرمختللي یو دوبي، ابوظبی، العین دي،
 دې نه وروسته بیا ام القوین راځي، هغه هم دومره مالدار نه دی،
 تر هغه وروسته راس الخیمه ده او تر هغه وروسته بیا الفجیره ده.
 که نن خدای کول موږ به دا ټول ګورو، رښتیا اجمان نه خو په
 دې لاره لاره ووتو، دسړک دواړه غاړې ښې ابادې وې، خو بیا
 هم ډېرې دښتې او نااباده ځمکې په کې وې، چې تراوسه لا
 چاورته لاس نه و وروړی، دسړک له دواړو غاړو څخه د شل شل
 مترو په اندازه دسیمونو محافظوي دیوال راتاو و، چې کوم
 حیوان سړک ته داخل نه شي او د کومې ناوړه ترافیکي پېښې
 سبب نه شي. کله چې له ام القوین څخه د راس الخیمې پر لورې
 روان وو، نو دلارې په دښتو کې مو یو زیات شمېر اوبښان او د اوزو
 رمې تر سترګو شوې، اوبښان خو دومره زیات وو، چې د چا خبره
 رمې یې ګرځېدلې، په دښتو کې یوه نیمه ونه او ځینې بوټي هم
 تر سترګو کېدل، دسړک ځینې غاړو کې وښه هم راټوکېدلي وو او
 په ځینو ځایونو کې ګلان غوړېدلي وو ما ویل والله عجیب ګلان
 دي، دې وخت کې تاج ولي ویل: دا د قیامت علامې دي، پېغمبر
 صېب ویلي وو، د قیامت یوه علامه دا ده، چې د عربو په صحرا
 کې به ګلان وغوړېږي، ما ویل د عربو صحرا کوم ځای دی؟ هغه
 وویل همدا ده که نه؟ ما ویل بیا خو نو کېدې بارکړی، دا خو نو
 ګلان غوړېدلي دي، دې وخت کې یو بل ملګري وویل قیامت
 نور څه ته وايي، دلته په عمر کې باران نه دی شوی او سړکال په
 کې واوره ورېدله امارات وګوره او واوره، همدا د قیامت علامې
 دي که نه؟ دا ګلان او بوټي چې غوړېدلي دا دهمدې باران له

امله دي، که نه پخوا دا ځايونه دومره سپره وو چې حد نه لري. په همدې بحث کې راس الخيمې ته ورسېدو، راس الخيمه ښه ښايسته ځای و، البته موږ ته چې دوبي، ابوظبي او العين مې نه ووليدلي، ډېر ښايسته ښکارېده، خو زموږ نورو ملگرو ويل: چې راس الخيمه هم ډېر رسېدلی نه دی، ځکه چې دومره تجارتي ارزښت نه لري او ددې ځای شيخان هم دومره تکړه نه دي. مخکې مې دراتگ پر مهال له دلاجان څخه د امارتو د داخلي روابطو په هکله پوښتلي وو، چې ددوی ټولې پيسې يوه بانک ته راټولېږي او که نه؟ دوی گته او لگښت خپل خپل دي که بېلابېل، هغه ويلي و، چې د هر امارت گټه خپله ده، يوازې په پوځ، پوليسو، خارجي سفارتونو کې ددوی لگښت مشترک دی، هسې په نامه عربي متحده امارت دي که نه هر يو بېل بېل دي، البته ځينې هغه امارتونه، چې کمه گټه لري دهنو نورو لکه دوبي او ابوظبي له خوا چې ډېره گټه لري، يو څه ناڅه کمک ورسره کېږي.

نوځکه خو ديو امارت نه بل ته د تگ پر وخت تفاوت اوچت معلومېږي، له شارچې نه تر راس الخيمه پورې دسړک دواړه غاړې شنې نه وې او بوتې په کې نه و کرل شوي، ځای ځای دسرې بخنې شکلې خاورې غونډۍ معلومېدلې، چې باد به ترې ځای نيم گرد هم پورته کاوه، داسې لکه دلغمان دسرخکانو دسيند هغه غاړه، چې شکې بادېږي او کله کله سړک هم بندوي، البته دوی سړکونه ډېر جگ او اساسي جوړ کړي دي، ټول سړکونه دوه طرفه وو، درې موټر و، يوې خوا او درې بله خوا تگ کولای شو،

منځ کې دبرېښنا ستنې او دڅلور پنځو مترو په اندازه حایله سیمه وه، چې تراوسه په کې څه نه و کرل شوي، دموټر ټک په نورمال ډول (۱۲۰) کیلو متره په ساعت کې وو، تقریباً تر یو ساعت مزله وروسته راس الخیمې ته ورسېدو، ځای نیم کین لاس دبحر تر څنډو هم تېر شو او یو ځای په کې داسې هم راغی، چې یو نوی هوايي ډگر په کې جوړ شوی و او څو لویې ترانسپورتي الوتکې په کې ولاړې وې، د راس الخیمې مرکز ته لاړو، دسټي سنټر یا دښار دمرکز په نامه په کې یوې لویې مغازې ته لاړو، چې یو لوکس هوټل هم په کې وو، لومړی مو موټر پارک کړ، دسټي سنټر مخې ته لوکس پارکګ و، چې په سوونو موټر په کې ودربدلای شول، بیا ډوډۍ ته لاړو د افغانستان پر وخت څلور څلورنیمې بجې به وې، دغرمې ډوډۍ ته کېناستو، په اماراتو کې خلک خصوصاً عرب دورځي یوولس بجې له خوبه پاڅېږي دماسپښن ترلمانځه وروسته ډوډۍ خوري یا ویده کېږي اوبیا ترمانځام دمخه کارځي ته ځي او دشیپې تر ناوخته ۱۱-۱۲ بجو کار کوي. دعبدالحفیظ خبره عرب د ورځې خوب کوي او د شپې خپلې عیاشۍ، هسې خدای ورکړې ده، نو...

تاج ولي وویل څه خورئ، فرمایش ورکړئ، تاج ولي نو نام خدای په اماراتو کې ښه بلد و عربي، اردو او انگلیسي یې ښې زده وې او کاروبار یې هم ښه دی، ما ویل وروره موږ ددې ځای په غذا نه پوهېږو، څه چې دې زړه غواړي او کله دې خوړلي وي همغه به راوړي، هغه ویل دلته عربان کارکوي، ډېره ښه عربي غذا تیاروي، همدا عربي غذا به ورته ووايو، موږ وویل بېخي ټیک ده،

وروسته غذا تياره شوه، هوټل گارسون نه درلود هر چا په خپله ډوډۍ راوړله، عبدالحفيظ او تاج ولي لارل ډوډۍ يې راوړه، غوښه، چپس او نور ډول ډول شيان په کې وو، چې پښتو کې يې لا تر اوسه نوم نشته او زه پرې نه پوهېږم، له يو يوگيلاس پيسې سره، ډوډۍ يې ډېره خوندوره وه په بهر کې د افغاني غذا پوره مينه او تونده پرې ماتېده، تر ډوډۍ خورو وروسته ماته تاج ولي وويل که سودا مودا کوې، چې همدلته يې واخلو، دلته هر څه پيدا کېږي دا سوپر مارکيټ دی، ماويل نه اوس ضرورت نه شته سودا بيا اخره کې کوم. په هوټل کې دننه د اوبو فواره لگېدلې وه او په ښکلي ډول يې اوبه پاشلې، دفوارې ترڅنگ يو نر او يو ښځه پوليس ولاړ وو، ډېر ځنډ يې خپلمنځي خبرې کولې، نارينه پوليس جگ قدی او ښځه پوليس ټيټ قدې، خو ټنډه منډه او نمکي معلومېدله، داچې څه به يې ويل، خو پته نه لگېده، خو دومره، معلومېده، چې خبرو يې يو بل ته خوند ورکاوه، په هوټل کې ځای ځای څوکۍ ايښې وې او خلک به پرې کپياستل، دهوټل کارکوونکي اکثره عربان وو، خو چا چې دلته ډوډۍ خوړله هغه د بېلابېلو هېوادونو او د بېلابېلو نسلونو خلک وو، خو يو نيم به په کې د سپينو جامو ځوان عربان هم ښکاره کېدل، کله چې له هوټل څخه راوتلو، نو عبدالحفيظ يو تورې څوکۍ ته اشاره وکړه ماته يې وويل استاده دا گورې! ما ويل هو! ترڅنگه يې دسکه انداز په شان يوه ستنه هم ولاړه وه، دوه تنه پرې تاوېدل، ماته يې ويل دې ستنه کې ماتې پيسې (سکې) اچويي، داڅوکۍ سره راټولېږي او سړی چاپي کوي، ښه ما ويل پکه

دادې لا بله سپکه، اوس نو د چاپي کولو کار هم څوکیو ته ورسېد، دا ښځې به څه کوي... عبدالحفیظ په خدا شو هغه به نور کارونه کوي....

له دې ځایه ووتلو، تاج ولي وویل راځه چې اوس درباندي د اماراتو غرونه هم وگورم، مخکې تر دې چې موږ د راس الخيمي مرکز ته راشو له لرې څخه مو په لرې پرتو سپېرو غرونو سترگې ولگېدې، تاج ولي ويل دا د اماراتو غرونه دي، همدلته به که خدای کول څو، دا غرونه داسې ښکاره کېدل لکه دتورخم له لويې لارې څخه چې چپ لاس سين نه اغاړه دلاپورې او کامې ترمنځ غرونه گوري. د اماراتو پلازمېنه ابوظبي ده، خو مرکزي سيمي يې شارجه او دوبي دي، راس الخيمه او ام القوين د اماراتو شمال ته واقع دي، ابوظبي جنوب او الفجره شمال شرق ته!

د راس الخيمي له ستي ستر څخه شمال خواته دغرونو پر لوري وخوځېدو، دسړک دواړو غاړو ته پرېمانه ابادۍ شوې وې، ځای ځای واړه واړه کلي هم راتلل، چې لوکس او نوي جوړ شوي وو او ځای نيم په کې شنه باغونه هم وو، چې اکثره په کې همدا د خرما ونې وې، هر ځای مو اوزې او مېرې ليدلې چې شاوخوا به گرځېدلې، ددې ځای سړکونه هم ښه وو، خو هغومره پلن نه چې مخکې مو يادونه وکړه ددې ځای عمومي لارې دوه سړک وې يوه خوا او بله خوا منځ کې يې حايله سيمه چې دگروپونو لپاره ستنې په کې ودرول شوې وې څومره چې غرو ته نږدې کېدو، سړکونو خپله بڼه اړوله يو ځای کې بيا سړک دوه طرفه و، خو د يو

يو موټر په اندازه او خای بيا داسې هم راغی چې يوازې يوسړک و او حایل يې نه درلود. دغرونو منځ کې مو کړې وږې لارې ووهلې، دسړک دواړو غاړو ته ډېر کورونه ودان وو، چې اکثره يې نوي ښکارېدل، د هر کور مخې ته دوه درې موټر ولاړ وو. ارامه ارامي او چوپتيا خوره وه تابه ويل، چې دې کورونو کې بنده کس نه اوسېږي، ما تاج ولي څخه پوښتنه وکړه، چې دا ولې داسې خاموشي ده؟ هغه وويل، يو خو نن دجمعي ورځ ده، بل دا ددې شيخانو کليوالي تفريحي کورونه دي، کله کله يې چې زړه وغواړي دسيل لپاره له خپلې کومې ملگرې سره ورته راشي او که نه نور نو کوم مزدور په کې اوسي او بس، دهر کور مخې سيوري ته به اوزې کتار پندې وې او شخوند به يې واهه، تا به ويل دکور پهرداران اصلاً دوی دي.

غرونه يې داسې وو چې نه يې کاني درلودل، نه خاوره وه هېڅ داسې بل قسم يې ثمره خاوره وه، چې دهېڅ بوټي دښېرازۍ امکان په کې نه وو، ما تاج ولي ته وويل چې دا څه قسم غرونه دي، له دې غرو څخه، خو هېڅ ګټه نه اخيستل کېږي، د افغانستان غرونه خو ډېر ګټور دي هم ونې په کې زرغونېږي اوهم بوټي، هغه وويل ته رښتيا وايې دې ته عربان (رمل) وايي. رمل په عربي کې هغې خاورې ته وايي، چې ګټه ترې نه اخيستل کېږي، خدای پاک ته حيران يم، چې دې خاورې سره يې دې خلکو ته هر څه برابر کړي، اصلاً خبره داده، چې پېغمبر صيب دې عربو ته دعا کړې چې خدای به يې نه خواروي، نو دا دهغه د دعاوو برکت دی.

ما ويل کاشکې لږ دعا خو يې موږ ته هم کړې وای، چې لږ خو مو له ژوند نه خوند اخیستی وای، هو دځینو ملایانو په وینا پېغمبر صیب ویلي دي، چې زما دین به په ټولو ځایونو کې ختم شي، خو افغانستان کې به نه ختمېږي، هغه خلک به زما دین راتینګوي او بیا به یې ټولې دنیا ته خوروي، دې وخت کې تاج ولي وویل: ریښتیا، چې افغانان په دین کې ډېر ټینګ دي. مزل مو کاوه د وړو وړو غرونو تر منځ ځینې خوږونه هم وو، ما پوښتنه وکړه، چې دلته سیلاب راځي؟ تاج ولي وویل دلته باران ډېر کم کېږي، خو ددې غرونو په خوږونو کې کله چې باران وشي، لږ سیلاب راځي، خو هسې نوم یې دسیلاب وي. همدې خبرو کې وو، چې داسې یو ځای ته ورسېدو، چې نور نو پوخ سړک ختم شو، پنځه سوه متره وړاندې کورونه ښکاره کېدل، خو چې نور په اخوا کلي او کورونه و که نه پته نه لګېده، له همدې ځایه بېرته راستانه شو، بېرته په خپله لاره راغلو په لاره کې مو یوه داسې کلا ولیدله لکه خیبر دره کې لویې کلاګانې له دې خوا مو هم ولیدله، خو بحث مو پرې ونه کړ، دې وخت کې تاج ولي وویل هغه ده دخټو کلا څنګه ښه ښکاري، چې ورنږدې شو دخټو کلا نه وه، ښه پخه کلا وه، خو هسې دخټو کاگل یې ورکړی و یوه پوځي چوڼۍ په کې وه، له هغه ځایه همداسې په شمال شرق د الفجیرې خواته وخوځېدو، عمومي هایوی (لویي لارې) ته ووتلو موټر په (۱۲۰) کې روان و، دا لاره هم نوې جوړه شوې وه او شاوخوا اوس هم ماشینونه لګیا وو کار یې کاوه، دا لاره همداسې ځینې ځایو کې سمندر ته نږدې له ځینو برخو تېرېږي او زموږ دملګرو په وینا

سعودي او د فارس خليج ته رسېږي، له همدې عمومي لارې بيا يوه بله لاره د الفجيري خواته ځي چې هغه هم لويه او ښکلې لاره ده.

دغرونو منځ کې ځای ځای شنه او اباد کلي چې اکثره پکې دڅو وروستيو کلونو ښکاره کېدل، ودان وو، مازيگر شو په لاره کې تاج ولي د يو مسجد ترڅنگ موټر ودراره، دمسجد دروازې ته چې نږدې شو تاج ولي وويل دا دښځو مسجد دی، دې بلې دروازې باندې ځو، هغې بلې باندې لاړو، دوی اودسونه تازه کړل، دا وړوکی دلارې سر مسجد و خو ډېر ښکلی و د اوداسه لپاره يې ښه پوره ځای او اوبه درلودل ما او زموږ دسفر بل ملگري خان محمد اودس درلود، موږ مسجد ته وردننه شو، ترمسجد دباندې برنډه کې فکر کوم شين ايراني فرش غوړېدلی و، لږ څه تور شوی و، زه ځکه وایم چې ايراني فرش و چې څوکاله مخکې ما همداسې ايراني فرش اخیستی و، يو کال وروسته تور شو او بيا له منځه لاړ او هم مې د تکړه ليکوال عبدالغني هاشمي صيب درخت په دوکان کې همدا ډول فرش ليدلی و، چې خپل رنگ يې له لاسه ورکړی و تور شوی و، خو دننه په مسجد کې بل ډول لوکس فرش چې دهر لمونځ غاړې د ودرېدو، حد په کې معلوم و او د محراب شکل يې درلود، هوار و، دا ډېر پاک و، سره له دې چې اوس هوا دومره گرمه نه وه، خو بيا هم په هرې کړکۍ کې چې عرض او طول به يې ۱۲×۸ کې و درې نیشنل ايرکندېشنونه لگېدلي وو او سړي دراحت احساس کاوه.

کله چې ما لمونځ خلاص کړ، نو باندې په برنده کې کېناستم، دې کې یو عرب راغی، زه یې چوپ ولیدم، وبې ویل السلام علیکم، ما وویل: وعليکم السلام ډېر خوند یې وکړ، ما فکر وکړ، چې عرب راسره پښتو خبرې وکړې که څنګه؟

دې وخت کې هغه د پښتون حاجي کیسه راباندې وشوه، چې حج ته تللی و او بیرته چې کله راستون شو، نو خلک به ستړي مشي ته راتلل او ځینو به د بیت الله شریف په هکله پوښتنې کولې او ده به په ځواب کې وویل، چې هلته ټولو خلکو په قران شریف خبرې کولې، یوازې اذان پښتو و او یوازې سپیانو پښتو غپلې او بس.

یوه شېبه مې ځان سره غلی وخنډل، دې کې تاج ولي، عبدالحفیظ او عصمت الله هم لمونځ خلاص کړ او وویل ځی چې څو په خبر.

په موټر کې چې کېناستو ما تاج ولي ته وویل، دلته دښځو لپاره ځانته مسجدونه دي که څنګه؟ په افغانستان کې خو نه شته یوازې دننګرهار په اډه کې دنجیب زراب په مرسته یو ډېر لوکس مسجد جوړ شو، هغه دښځو لپاره ځانګړی ځای لري، هغه هم یوازې دتراویح لمانځه کې راځي او بس. تاج ولي وویل: دلته اکثره مسجدونه دښځو لپاره ځانګړی ځای لري، خو دلارې دسر مسجدونه، ځکه ښځې او نارینه چې په سفر کې وي، نو دلته موټر ودرېږي نارینه خپلې برخې ته او ښځې خپلې برخې ته ځي، لمونځونه کوي او بیا سفر کوي.

سفر ته مو دوام ورکړ. په لاره کې یو ځای داسې راغی چې
ما فکر کاوه تر کمکي خیبر نه پورته د تورخم دلوپي لارې
چراهي ده. تاج ولي وويل دا کوم ځای ته ورته دی؟ ما
ويل، خیبر نه پورته چراهي، ده ويل بېشکه ما همدا اوس
درته ويل، ما ويل که لږ نور لاړشي کېدی شي (ګردی) هم
ترسترګو شي، دې کې ټولو وخنډل. سفر ته مو دوام ورکړ،
دې وخت کې تاج ولي، عصمت او خان محمد ته وويل:
هلکانو اسناد مو راخيستي که نه؟ هغوی وويل نه پولیس ملیس نه
شته، موږ نه دا څوکاله چا پوښتنه نه ده کړې، تاج ولي وويل
هسې نه چې چکر راباندې خراب کړئ، څو کیلو متره منزل به
نور وهلی وي چې دې کې یو ځای دپولیسو چک پوست را
ورسېد، موږ چې پولیس ولیدل نو تاج ولي ماته وويل یون صیب
کمرېند وټړه جریمه نه شو ژر دې کمرېند وټړه په اماراتو کې دا
قانون دی، چې په موټر کې کېنې، نو کمرېند به ترې او که نه
پولیسو گیر کړې جریمه کېږي.

پولیسو زموږ موټر ته لاس ورکړ اول یې عصمت الله خان محمد
نه اسناد وغوښتل، چې هغوی دواړو نه درلودل، بیا تاج ولي او
عبدالحفیظ خپل اسناد ورښکاره کړل، ماته یې اسناد نه غوښتل،
خو ما خپله جیب ته لاس کړ او پاسپورت مې ورکړ، زما پاسپورت
یې وکوت، ماته یې ويل زیارة زیارة (سیاحت) ما ويل هو کې زیارة
ماته یې پاسپورت بېرته راکړ، تاج ولي ورکښته شو او پولیسو ته یې
خپل کارت وښود، چې زه دلته شرکت لرم او دا کسان ماسره کار

کوي، نن دجمعي ورځ ده، نو ځکه دا خلک په چکر راوتي او اسناد يې دفتر کې دي. عبدالحفيظ دپوليسو په غوښتنه موټر له سرکه لري په يو ځای کې ودراره او خپله له موټر کښته شو دپوليسو څنگ ته ورغی، پوليسو خپله دفکس نمبر ورکړ او تاج ولي ته يې وويل، چې په دې نومره دې ستاسو شرکت موټر ته فکس وکړي چې، دا خلک خوشې کړو، که نه يې خوشې کوو، تاج ولي او عبدالحفيظ تېلفونونه سر کړل او پوليسو ته يې وويل: چې اوس به فکس وکړي، څنگه چې دفتر رخصت او اسناد په الماری کې دي، نو يو بل سړی مو له کوره راوغوښت، چې تاسو ته له دفتره فکس وکړي، دا سړی، چې خو دفتر ته ځي، دې کې وخت لگي، دوی يو څو شېبې انتظار ويست، کله چې پوليس په دې پوه شول، چې دا خلک دروغ نه وايي عبدالحفيظ ته يې لاس وخوځوه او ورته يې وويل ځی! بېرته ټول موټر کې سواره شو او دالفجيري پر لورې مو حرکت وکړ، خان محمد دې وخت کې ويل دا پنځه کاله کېږي، زه دلته په اماراتو کې اوسم دجمعي لمونځ هم ما څخه نه دی قضا شوی، نن راڅخه جمعه هم لاره دا ټول دلمانځه قصور دی.

تاج ولي وويل: خو ځله مو درته ويل، چې اسناد گرځوی، دا دغسې کله کله راوځي بيا به يې افغانستان ته استولي ياست بيا نو گرځی، خان محمد وويل، په دې لاره له ايران څخه ځينې قاچاقي کسان تېرېږي، ځکه دوی دلته سخته تالاشي کوي که نه نورو ځايونو کې دومره تنګول نه کوي. تر لږ مزله وروسته تاج ولي وويل، دلته به لږ موټر ودروو څه شی به وخورو، پښې به مو هم

وغورېږي، دلارې پر سر دهندوانو دچايو ځاي و، يو يو گيلاس چای مو وڅښه، ښه دمه يې راوسته او بېرته موټر کې سواره شو، بيا مو چې يو څه مزل وکړ لاره کې دتازه مېوو دخرخولو يو پلورنځی راغی، تاج ولي وويل، دلته به تازه مېوه وخورو، ټولو وويل اشتيا به شته، تاج ولي وويل يون صيب زه او ته به جوار وخورو، دکتوي وخورو که په اور سور کړي؟ ما ويل څه دکتو سهي دي، دوه دکتوي جوار دانه درې درهمه شول، جوار پخوونکی هندو و ماته يې ښه ډېره مالگه او ده ته يې ښه ډېر مرچ واچول او په کاغذ کې تاو کړل، ما چې خولې ته کړ، نو دخامی وږم په کې و، خوند يې رانه کړ غلی مې کاغذ کې تاو کړ، خو تاج ولي، چې لږ وخوړ نو دمرچو سرې اوبه يې پر کاليو وڅڅېدې، هغه هم ژر بس کړ، دواړو په پلاستیک کې واچول او خان محمد ته مو وويل: چې کله موټر چېرته څنډې ته شو، نو له لرې يې گوزار کړه، موټر الفجيرې ته ورسېد، الفجيره دلارې پر سر پرته وه، دشارجې په شان ښکلې نه وه او نه دومره لويه وه، خو شاوخوا يې شينوالی زيات و داسې شينوالی نه لکه د جلال اباد پشان بلکې تر ام القيوين او راس الخيمې نه لږ زياته شنه وه، مانښام مانښام شارجې ته ورسېدو.

اول مو د تاج ولي د شرکت دفتر وکوت، چې نږدې يو جريب ځمکه يې نيولې وه او ټول دموټرو له سپرپاټ سامانه ډک و، په يوه اوږده کانټينر ورته ځای کې يې دفتر او همداسې يوه اوږده کوټه کې يې دناستې لپاره ځای جوړ کړی و. زه او عبدالحفیظ ترې جلا شو. تاج ولي، خان محمد او عصمت الله همدلته پاتې

شول، عبدالحفيظ لومړی ماته خپل دوکان، چې هغه هم د سپرپاتو و د تاج ولي دې دفتر سره نږدې و، وشود او بيا دواړه په هماغه موټر کې دشارجې دښار د مرکز پر لورې رهي شو.

دا ځای (روله) نومېږي، په لسگونو زره پاکستانيان، هنديان او په درېيمه درجه کې افغانان به هلته وگورې، دښار په پارکونو کې دومره هنديان او پاکستانيان دي، چې سړی فکر کوي دپېښور په جناح پارک يا هم دلاهور او يا ډهلي په کوم پارک کې گرځي خصوصاً دجمعې ورځ چې درخصتۍ ورځ وي، دوی پارکونو ته راوځي او ځينې يې شپه هم دلته تېروي اکثره په ونو مصروف وي، ځکه چې دجمعې پر ورځ په کې په سلو کې دېرش فيصده تخفيف وي، عبدالحفيظ راته وويل: چې دلته ټول تجارت ازاد دی، خو دموصلاتو يانې شبکه د دولت په لاس کې ده، چې هېڅ کمپنۍ ته په کې د گډون حق نه ورکوي. په همدې وجه دلته په کې درغلي ناممکنه ده، دشارجې دښار د منځ (رولې) ترافيکي نظام پاکستان ته ورته وو، چې چا د اشارې ډېر خيال نه ساته، ارڼډونه هم ډېر زيات وو او خلک هم چې اکثره د نورو ملکونو وو د اشارې خيال نه ساته او همداسې له موټره مخکې کېدل، عبدالحفيظ وويل چې دلته په اماراتو کې دليسنس اخيستل ډېر سخت دي، دسړي زړه خولې ته راوړي، دنورو ملکونو لکه افغانستان، ايران، پاکستان او نورو لېسنس دلته نه منل کېږي، څو چې دوی خپله درنه امتحان وانه خلي او مطمئن نه شي، رشوت مشوت هم دلته کار نه ورکوي، ترافيک او پوليس درسره کېږي او ټول ښار کې دې گرځوي، په پای کې دا يو وايي ښه و بد نه و

کامیاب دې شي هغه بل بیا خان په قهر کړي نور کار هم غواړي
 خام دی لنډه دا چې زړه به درته شین کړي.
 بله خبره دا ده چې که دلته چا څوک په موټر وواهه او مړ شو که
 دا شخص مړی (مقتول) مسلمان وي (۱۵۰۰۰) زره درهمه جریمه
 به ورکوي او که نا مسلمان وي نو (۸۰۰۰۰)، البته دا قانون په
 شارجه کې دی، په دوبي کې بیا داسې نه دي، په دوبي کې
 دمسلمان او نامسلمان مړي ترمنځ تفاوت ډېر کم دی، ما ویل دې
 نه معلومېږي چې په شارجه کې اسلامي شریعت قوي دی،
 عبدالحفيظ وویل هو که نه، شارجه کې څوک شراب نه شي
 خښلای که مسلمان یې وڅښي (۲۰۰) ورځې قید دی او خوډری
 یې وهي او که کافر یې وڅښي دهغه قید لږ څه کم دی خو
 شریعت پر ټولو تطبیقېږي، دغه راز په شارجه کې زنا کاري او نور
 بد فعلونه ټول منع دي. دلته په ټوله شارجه کې یو بوتل شراب
 هم نه خرڅېږي، خو هلته چې موږ او تاسې اجمان ولیده، هلته
 یې کارخانې دي او تولیدېږي ما ویل، دا څنگه یو امارت دی او
 بېل بېل قوانین؟ ده وویل دا نو دهر امارت په شیخ پورې اړه
 لري، چې هغه څنگه قانون تطبیقوي، پاتې شوه دوبي هغې ته
 فري زون وایي، چې هلته هر څه ازاد دي، فحاشي بداخلاقي،
 شراب خوري اونور... د دوبي له شیخ نه چا پوښتنه وکړه، چې
 ستاسو په اسلامي امارت کې ولې دومره فحاشا ده؟ هغه ورته په
 ځواب کې ویل: "په دوبي کې یو نیم میلیون مجردان اوسېږي،
 چې له بېلو بېلو هېوادونو څخه راغلي او دلته کار کوي داټول
 ځوانان دي او ښه مکلفه غذا خوري، که دوی ته کومه لاره

خلاصه پرېښودلای شي، نو دا خو به ټول زموږ د عربو پر ښځو راودانگي واله که خو يوه هم ترې روغه وگورې، نو دوی ته هم بايد يوه لاره وي دوی پوهېږي او بهرنيان، دې مسلې ته بايد په عادي نظر ونه کتل شي.

ما او عبدالحفيظ د شارچې د ښار زياتې برخې وکتلې بيا ما هغه ته وويل دلته که چېرې صرافي وي ماسره يو څه ډالر دي هغه به درهم کړو، عبدالحفيظ وويل په شارجه کې دکانداران ډالر نه اخلي، بند دي يو درهم چلېږي مگر دوبي کې درهم او ډالر دواړه چلېږي ځکه هغه فري زون دی او اکثره پکې خارجيان دي او کاروباري مرکز دی يو ځای کې مو موټر پارک کړ، يوې صرافي ته داخل شو عبدالحفيظ وويل دلته صرافي او د سرو زرو نرخ فکس دی، دلته که درهم د ډالر په مقابل کې څه پورته کېږي هغه هم په مياشتو کلونو کې يو ځل دی هغه هم دکومې پيسې په اندازه چې موږ ورته پول وايو، صراف اردو ژبی و، عبدالحفيظ سره يې پېژندل موږ سره يې ښه روغبړ وکړ داصرافي فدرال صرافي نومېده، څلور سوه ډالر مې ورکړل، يو ډالر (۳،۶۶۸۰۰) درهم په مقابل کې تبادله شو، ټولې ۱۴۶۷۰۰ درهمه شول، له صرافي نه راووتلو ما عبدالحفيظ ته وويل کله چې اوزگار شو لږه سودا به هم وکړو. هغه وويل اوس چکر ووهه سودا به په اخر کې وکړې او ښه شو پلار ته به مې هم وکړم او ستا احوال به هم ورکړم، هالنډ کې يې زريني صيب ته وکړ او ويي ويل يون صيب هم راسره دی هغه ويل هله هغه ته تليفون ورکړه ما استاد زريني سره روغ او بر وکړ دواړه ډېر خوشاله شو، هغه ويل له بي

بي سي او نورو راډيو گانو سره دې مرکې اورم ډېر زيات خوشحالبېرم، له دوستانو سره دې هر وخت په غورو او مجالسو کې يادوم پر ټولو ډېر گران يې، خو گوره چې ځان سره به ډېر احتياط کوي، چې دا خلک (مقصديي شمال ټلواله و) دسړي زامن نه دي، چې خدای مه کړه، رانه ژوبل دې نه کړي، ډېر احتياط به کوي، گوره هالنډ ته هم راغلی وي او زموږ پوښتنه دې ونه کړه، ما ويل د شپې تللی يم او ټکور صيب سره مې شپه کړې، سهار وختي بېرته راغلی يم، هسې نوم مې دهالنډ شو نور مې ليدلی هم نه دی، هغه په خندا شو او ويل گوره دا ځل چې راغلي ضرور به ما کړه راځي، ښه لوی حويلی مې نيولې ساعت به دې ښه تېر شي گوره عبدالحفيظ دې گرځوي که نه، ما ويل، هو دې بېچاره راسره له کاره وتی استاد ويل: لکه عسکر غوندي به امر پرې کوي هو.

استاد نه مې خدای پاماني واخيسته، هغه بيا عبدالحفيظ سره خبرې وکړې او فکر کوم زما په اړه يې پرې ډېر تاکيد وکړ، له استاد زريني نه چې له خبرو اخلاص شو عبدالحفيظ وويل: ودرېږه، چې ساپي صيب ته ټلېفون وکړو، ډېر کونښن يې وکړ خو رخ نه شو، بيا مو خپل چکر ته دوام ورکړ ما يادونه وکړه دوبي له شارجې نه ډېره لرې ده که څنگه؟ عبدالحفيظ وويل نه بابا له دې ځايه ايله ۲۵ دقيقې لاره ده. سهار کې گڼه گونډه وي موټر لږ په ځنډ رسېږي، خو ماښام کې دومره گڼه گونډه نه وي. بل د دوبي ترافیکي نظام لکه د شارجې هغسې نه دی، هلته ټول ترافیکي قوانينو سره سم حرکت کوي، څنگه زړه دې نه دی، چې لاړ شو

بيا که وخت پيدا شو بيا به لار شو او که نه اوس ښه فرصت دی، چې لار شو، ما ويل که ته ستړی نه یې لار به شو هغه ويل نه بابا خه چې خو موټر ته یې پښه ورکړه، عبدالحفیظ وويل د دوبي او شارچې ترمنځ سرحد مرحد نه شته کله چې شارجه ختمه شي پوه به هم نه شي په دوبي به ور داخل یې، رښتیا هم تر شل پنځه ویش د دقیقو وروسته بلې نړۍ ته ورسېدو پراخ پراخ سړکونه چې دموټرو پنځه لینه په یوه خوا او پنځه په بله خوا لکه د جوجو ماجوجو په شان روان دي او په لسگونو رڼا ګانې سره تېر وېر کېږي، یوه بله نړۍ وه، چې زما په تصور کې هم نه ګرځېده یو تعمیر تر بله لوړ او یو تر بله ښکلی، عقل کار نه کوي چې څنګه او څه ډول انجنیرانو دا نقش او نگار کړی، ژوند په دومره چټکۍ سره روان دی چې دسترګو په رپ کې پناه کېږي، دښې او ورځې هېڅ تفاوت نه کېږي او که رښتیا وويل شي شپه یې تر ورځې ډېره ښایسته ده.

عبدالحفیظ وويل دوبي خو ټوله د کتو ده بيا به یې په فرصت کې وګورو، خو اوس به یو څو مشهور ځایونه وګورو، چې په هغو کې یو هم د دوبي برج نومېږي چې دننه په بحر کې اباد شوی دی او د دنیا تر ټولو قیمتي هوټل همدلته دی.

د دوبي برج ته لارو ترهغه ځایه چې موټر یې د سیل د تلو اجازه وه هلته لږه شېبه تم شو، عبدالحفیظ وويل هغه د تعمیر له څوکې نه راکښته کاسه ګوري ما ويل هو، ده ويل دلته هیلوکاپتر کېناستلی شي او دنړۍ ډېر خاص خاص مېلمانه چې راځي هغه په هیلوکاپتر کې دلته راځي ما ويل څنګه دلته هیلوکاپتر کېږي

عجیبه ده؟ ده ویل دا لوی خای دی دجلگې چمن او ګلان په کې دي له دې خایه وړوکی ښکاري، عبدالحفیظ وویل د دنیا قیمتي هوټل همدلته دی، په یوه شپه کې یې دیوه اتاق کرایه له ۶۰۰۰ - ۱۲۰۰۰ ډالرو پورې ده. ما ویل ولې دومره قیمته؟ ده ویل د دنیا څه نعمتونه چې شته او څه شی چې غواړې هغه دلته شته، ما ویل څنګه نعمتونه؟ هغه ویل نور خپله پوه شه نو...

عبدالحفیظ وویل زموږ او ستاسې د بهرنیو چارو وزیر ډاکټر عبدالله هم همدلته راغلی و او شپه یې تېره کړې ما ویل نه به وي هغه ویل نه رښتیا ده ما ویل نه شي کېدی له دې هوټل څخه د شپې اسناد او بېل ترکوتو کړې نور یې بیا ماته پرېږده چې زه له دې اسنادو څه جوړوم؟ هغه ویل والله مشکله ده ددې هوټل اکثره شیان سکریټ (مخفي) دي دنړۍ اکثره مشران دلته راځي فکر نه کوم دوی دې د چا اسناد چاته ورکړي. عبدالحفیظ ماته په لاره کې ویل ددوی برج نقشه یو عیسوي انجنیر جوړه کړې وه او له داسې مهارت نه یې په کې کار اخیستی، چې د وچې له خوا ګوري دتعمیر نقشه ده، خو چې دبحر له خوا ورباندې راشي په داسې حال کې چې هم تعمیر دی، خو دصلیب بڼه هم لري او صلیب ترې جوړېږي، دې انجنیر بیا چیرته ویلي، چې زما ارمان پوره شو او عیسویانو ته یې ویلي و، چې تاسې غم مه کوئ، ما د اسلام په زړه کې ستاسو صلیب ودرولی دی، د عبدالحفیظ دا خبرې ډېرې جالبې وې، ما غوښتل هغه خپلې خبرې نورې هم وغځوي، هغه وویل: کله چې مسلمانان په دې خبر شول، نو دسعودي شیخانو او پیسه دارو د دوی امیر ته وویل، چې داتعمیر

چپه کړه، موږ د ددې ټول لگښت درکوو او له سره بل نوی جوړ کړه خو د دوبي امير ونه منله او وې ويل چې دا مهمه ده، چې د دنيا ډېر قيمتي او لوکس هوټل د دوی په سيمه کې دی. کله چې مو د دوبي برج کاته نو ښي لاس ته يوه بله لويه کلا ته ورته ودانۍ وه، چې دغرنیو ډبرو څه غونډۍ هم په کې جوړې شوې وې، عبدالحفيظ وويل دلته يو ډېر لوی حوض دی، نر او ښځې په کې په گډه لامبي څه بندیز نه شته سل درهمه يې ټکټ دی او ښه د سيل ځای دی.

له هغه ځايه راووتو پرسرک چې تلو نو ښي لاس ته يو ځای راغی جگ او ښکلی دېوال ترې تاو و اوږد والی يې نږدې دوه کيلو مترو ته رسېده، عبدالحفيظ وويل، چې دا د دوبي د امير کور دی. دومره لوی او دومره لوکس دی، چې په نړۍ کې يې ساری نه شته، څوک ورته نه پرېږدي ددوی ښځې او کورنۍ ډېرې سترې وي. عبدالحفيظ زياته کړه زموږ او تاسې (حبيب) ماته ويل، چې زه د دوبي امير کور ته ديوه کار له خاطره ورغلی وم، داسې يو ډول ابادي په کې ده او داسې شيان په کې وينې، چې د سړي د سر ويښتان ورته له حيرته پورته کېږي، خپل سفر ته مو دوام ورکړ، په لاره کې دبرېښنا پر ستونو ډول ډول اعلانونه ځوړند و، په يوه اعلان کې يو ډېر لوی او لوړ سپين تعمير چې د انگلستان لوړو تعمیرونو ته ورته ځوړند و، ما ويل دا څه شی دی، عبدالحفيظ وويل يوه (زړه دوبي) ده يوه (بره دوبي) او يوه هم اوس نوې جوړېږي هغې ته نيو دوبي (نوې دوبي) وايي همدا اوس پرې کار روان دی دغه اعلانونه چې ته گورې دا ټول ددې

نوی دوبي دي ډېر ژر به دا جوړه شي، ځينې برخې يې په بحر کې جوړېږي، ځينې په وړو وړو ټاپوگانو او ځينې هم لږ څه وړاندې دښته کې فقط يو څو کاله مخکې دغه (بره دوبي) هم وچه دښته وه او شکې په کې بادېدلې اوس وگوره دا بڼه يې خپله کړه بيا چې له خيره سره راځي، نو نوې دوبي به وگورې دلته چې يوه جمعه راشي يو تعمير په نښه کړي، بله جمعه بيا هغه نه شي پيدا کولای، بل يې څنگ ته جوړ شوی وي، دا نوی تعمير د دوبي برج نومېږي، چې دا به په دنيا کې تر ټولو لوړ، لوی او لوکس تعمير وي او س په ماليزيا کې د دنيا تر ټولو لوی تعمير دی، خو دا به تر هغه هم لوړ وي، ددې تعمير بله خاصه داده چې دنور لوړوالي قابليت هم لري يانې دا به دنيا کې ريکارډ وي که بل چا تر دې لوړ جوړ کړ، نو دا به تر هغه نور هم لوړېږي انجنيريې نقشه داسې جوړه کړې، چې هر وخت وغواړي نور يې هم لوړولای شي يانې دا تعمير تر ځانه پورته تعمير نه مني.

په لاره کې د ډېرو نورو تعمیرونو او ټاونونو نقشي څرېدلې وې چې هر يو مو کاته، تا ويل چې تخيل کې يې گورم، ماچې به کله دا حالت له افغانستان سره پرتله کړ، نو له ډېر تعجب او حيرته به خدا راغله، هغه د حميد بابا خبره هسې مالره له غمه خدا راغله، د دوبي د ښار بېلابېلې سيمې مو وکتلې د شپې يوولس بجې به وې، په ښار کې دښځو دومره ازادي وه، چې جرمني، هالنډ او ډنمارک کې مې هم نه وه لېدلې، افريقايانې، اروپايانې، هنديانې د دنيا د هر نسل ښځې په هر ډول جامه کې چې يې غوښتل گرځېدلې، مجرد او بې حوصلې سړی که له داسې يو

حالت سره مخ شي، نو وار او پار ترې خطا کېږي، عبدالحفیظ وویل موټر به پارک کړو لاړ به شو ډوډۍ ته، ما ویل ټیک ده، موټر یې تر یو تعمیر لاندې ځمکنی پور کې پارک کړ او دواړه د لغت په ذریعه له تعمیره ووتو، ما ویل کوم افغان هوټل به نه وي، ده ویل په ټوله دوبي کې دوه افغاني هوټل دي. یو یې دلته نږدې دی هغه ته به لاړ شو، هلته لاړو دا هوټل (افغان کباب هاوس) نومېږي، چې د ښار په منځ کې د الغازی مسجد مخامخ موقعیت لري، پر افغانانو سربېره د نورو هېوادونو ګڼ شمېر اتباع هم ورته راځي او عرب هم ورته راځي، هوټل وړوکی دی خو کش یې زیات دی، دویم پور ته پورته شو، هوټل همدا دوه پوره لري. عبدالحفیظ ورسره فارسي وویل، د هوټل شاګرد پښتو وویل دا په داسې یوه لوی ښار کې لومړی ځل و، چې ما د هوټل داسې یو شاګرد ولید، چې له فارسي نه یې پښتو ته ترجیح ورکړه، سړی ښه شل پښتون معلومېده، موږ ته یې دوه خوراکه کباب او یو خوراک وریجې راوړې ډوډۍ خصوصاً کباب یې ډېر خوندور و. ډوډۍ مو په خوند خوند وخوړه، فکر کوم ټولې پیسې څه کم شپېته درهمه شول او مخ په شارچې مو حرکت وکړ، د شپې دولس دولس نیمې بجې خپل ځای ته ورسېدو، عبدالحفیظ زه دخپل استوګنځي مخې ته کوز کړم او دی روان شو، خو تر روانېدو دمخه یې راته وویل سبا زه ځینې کارونه لرم که دې زړه وي ماسره لاړ شي زه به خپل کارونه وکړم او ته به ځایونه وګورې ستا خو مقصد هسې هم د ځایونو کتل دي، ما ویل سهي ده، سبا ته درځم، ده ویل دیوولسو بجو شاوخوا ته راځه ما ویل سهي ده.

د مارچ (۱۹) د شنبې ورځ وه زه او عبدالحفيظ بيا د شارچې مرکز (رولې) ته لاړو، ده غوښتل افريقايي هېوادونو ته له تاج ولي سره يو ځای سفر وکړي، دجنوبي افريقا دهبواد (يوگانادا) د ويزې د اخيستلو لپاره په کار وه، چې د اماراتو بهرنيو چارو وزارت دسندونو څانگه دلته دده دکاروبار اسناد تصديق کړي، هغې شعبې ته لاړو ټولو ځوانو عربانو په کې کار کاوه ډېره لوکس او لوړ پوړه ودانۍ ده اول پور کې يې د تصديقونو څانگه وه، عرب مامور ورته وويل د ويزې او د پاسپورت فوتو کاپي راوړه، ده يوتعمير ته اشاره وکړه، هلته چې لاړو فوتو کاپي ماشين ايښی وه، پرې خپل اسناد فوتو کاپي کړل او بېرته راغلو، دې څانگې باندې ډېره ښه ځايونه وه، اکثره کسان هندوان وو، چې خپل کاروباري اسناد يې تصديقول، نيم ساعت انتظار به مو کړی وي، چې د عبدالحفيظ اسناد ټاپه شول او پنځوس درهمه يې ورځينې واخيستل، په تصديق کې د ويزې دپانې پر شا ليکل شوي وو: صرف دشرکت دمالک امضا تصديق شوه او نور مسئوليت نه لرو.

په اماراتو کې هر څوک چې شرکت پرانيزي بايد له يو عرب سره ملگری شي جواز د عرب په نامه اخيستل کېږي او هېڅ بهرنی حق نه لري، چې خپله په خپل نامه جواز تر لاسه کړي، خارجي اتباع بيا عربو امتياز والو ته هره مياشت معينه اندازه پيسې ورکوي او کله لا دټول کال پيسې يو ځای ورکوي، عبدالحفيظ خپله ويل چې موږ هم کال کې څو زره درهمه يو عرب ته ورکوو، د جواز بل مشکل دادی چې کال پر کال به يې نوی کوې او اکثره عربان چې دويم ځل ستا کار تصديقوي په دې کې هم پيسې

زیاتوي، لنډه دا چې سخت جنجال دی.

له هغه ځایه د اماراتو د بانک پر لوري راغلو، موټر مو پارک کړ، بانک ته ننوتو، دوه وړې وړې پېغلې چې غالباً له فلپین یا چین څخه به وې کمپیوټر ته ناستې وې، عبدالحفیظ نه یې پوښتنه وکړه، چې څه غواړې؟ هغه وویل په دوه تېرو میاشتو کې دخپل حساب ریکارډ غواړم او همدارنگه څه پیسې مې چې ایستلي دهغو راته یو فارم راکړه! دې وخت کې یې ماته وویل یون صیب ته راته تر څو د نوبت ټکټ را واخله، زه دوه ګامه وړاندې شوم، یو سړی د ماشین تر څنګ ولاړ دی، د چاچې نومره په کار شي نومره ورکوي ما ورته په انګلیسي وویل نمبر غواړم، هغه له ماشینه نمبر راوویست (۳۳۸) عبدالحفیظ ته مې ورکړ، هغه وویل څه وخت شته تر څو به دخپل حساب تېر دوه میاشتني ریکارډ معلوم کړم فورمه یې ډکه کړه هغوی ته ورکړه، هغو ورته دتېرو دوه میاشتو ریکارډ راوویست او (۹۰) درهمه یې پرې چارج کړل، عبدالحفیظ وویل دا ډېرې زیاتې دي، هغوی ورته دوه درې پانې ورکړې ورته یې وویل، دا ډکې کړه تردې وروسته یې په انټرنیټ غواړه، موږ به یې درلېږو چارج به پرې نه راځي.

د پیسو اخیستلو نوبت کې څلور پنځه غرفې شماری لري، دهرې شماری لپاره یو تن ناست و، بره په دېوال کې یوه سره اشاره لګېدلې وه، چې کمپیوټر به د شخص نومره او د غرفې نومره ښودله، شل ۲۲۲-۳ یانې ۲۲۲ دې (۳) غرفې ته مراجعه وکړي، همداسې دهر شخص نمبر یوې مشخصې غرفې ته راجع کېده په دې ډول ډېر ژر کار خلاصېده، په نیم ساعت کې عبدالحفیظ

خپلې پيسې تر لاسه کړې او له بانک بهر شو، عبدالحفيظ وويل
افغانستان کې به بانکي سيستم څه وخت دې حالت ته ورسېږي؟
ما ويل فکر نه کوم، موږ يوازې سلو کالو کې دې سليقې او پاکۍ
ته نه شو رسېدلای، پاتې خو لا دې کار ته! کله چې موږ بانک ته
ننوتو نو ديوه مېز تر شا يوه ځوانه ښځه ناسته وه، تورې جامې يې
پر تن وې يوازې دمخ کاسه يې ښکارېدله، مخې ته يې کمپيوټر
ايښی و خوله يې له خدا ډکه وه، ګوتې يې په کمپيوټر ډېرې
چټکې خوځېدلې دومره ښايست خدای ورکړی و، چې هغه د
چاخبره په يو ځل کتو يې سړی چپه کاوه، شاعرانو همېشه دښکلو
نجونو سترګې د هوسۍ له سترګو سره تشبه کړي دي، ما ويل دابه
هسې ګپ وي، خو کله چې مې ددې پېغلې سترګې وليدې
دهوسۍ ورته هم کمې وې، همغسې يې ډکې ډکې تورې کړې
هم وې، په تور لباس کې ډک سپين مخ او تورې سترګې دښکلا
يوه عجيبه طبعي ننداره وه، يانې چې پيرمحمدکاروان غوندي
نازک مزاجه شاعر وای، همدلته يې ورته په شعر ليکلو پيل کاوه، له
بانک نه د وتو پر وخت يوه پښتون موږ ته د راوتو بله لاره وښوده
او ويې ويل، چې هغه لاره د ډوډۍ درخصت له امله بنده شوه،
ماته يې ډير خوند ځکه راکړ، چې يو پښتون هم دې حد ته ځان
رسولی، چې د اماراتو په بانک کې کار کوي. له بانک نه د راوتو
پر مهال تاج ولي وکړ، چې ډوډۍ ته دفتر ته راشئ، دفتر ته
ورغلو، شاوخوا په زرګونو سپريات سامان پروت و، سړي ته يې د
تورخم بازار ياداوه، عصمت، خان، تاج ولي، دلاجان، عبدالحفيظ
او دحاجي صيب پيرمحمد يو زوی په ګډه ډوډۍ وخوړه، تر

دودۍ لږ شېبه وروسته تاج ولي وويل يون صيب ځي، چې څو د لمانځه وخت دی، ما ويل درځه، کله چې له سرکه پورې وتلو يو تور بينز موټر ودرېد، دحاجي صيب دين محمد کشری زوی (خليل) له خپلو څو تنو نورو ملگرو چې دحاجي صيب عبدالحق مشر زوی (عبدلمجيد) هم په کې و، راکښته شول، ټول ښه لوکس سمارت ځوانان وو، ما سره يې ستړي مه شي وکړل، نور نو تاج ولي سره وپخېدل، تاج ولي خبرې هغوی سره کولې او ماته يې هم کتلې، بالاخره تاج ولي راغی ماته يې وويل څه چې څو مانځه ته ناوخته کېږي، له سرکه پورې وتو، ما ويل دا د حاجي صيب دين محمد زوی نه و؟ تاج ولي وويل ولې نه کشری زوی يې دی، ما ويل څه يې ويل، ده ويل څه يې ويل بيا يې چا سره جنگ کړی او ماته وايي راسره لاړ شه دا يې راته وويل چې يون صيب ته ونه وايي، ځکه هغه مې د پلار انډيوال دی، چې بيا ورته ونه وايي مسجد ته لاړو، ما اودس وکړ او بيا پر جمع ودرېدو، دهر ملک خلک په جومات کې و، په جومات کې ايرکندېشنونه لگېدلي او د مسجد داخل هوا يې ښه کړې وه، مخکې تر دې چې مسجد ته داخل شو، تاج ولي وويل بوتان دې ځان سره واخله داخل کې ځای شته، خو ما راوانه خيستل، ماتصور وکړ، چې دلته دبوټانو غلا نه شته، زما داخيال دی هر کله چې په اسلامي ټولنه کې دمسجد ترمخه دبوټانو غلا ورکه شوه، هغه ټولنه د اصلاح پر لورې روانه ده او اصلاح شوې، په افغانستان کې په مسجد کې د بوټانو غلا له سوونو کلونو راهيسې روانه ده، په افغانستان کې داکثرو لمونځغاړو فکر د خدای د ذکر پر ځای خپلو

بوټانو ته وي، چې ترلمانځه وروسته به پر کوم برخليک اخته کېږي؟ ښه مې په یاد دي د استاد رباني د حکومت پر وخت په داسې حال کې چې کابل هره ورځ د دواړو لوريو له خوا په سوونو څه چې په زرگونو توغندي خوړل، خو بیا هم چې کله ورځ نیمه وقفه وه او یا به توغندي لږ کم وو، نو استاد به د اسلامي دولت د قیام تمثیل کاوه، په همدې وخت کې یې یوه ورځ د ایران او بنګله دیش سفیران هم مېلمانې وو، دلمانځه د ادا کولو لپاره د وزیر اکبرخان مسجد ته لاړل بوټان یې له معمول سره سم د مسجد دروازي مخې ته وایستل، کله چې له لمانځه څخه خلاص شول چې بېرته راوتل د بنګله دیش او د ایران د سفیر بوټونه چا غلا کړي و، ځکه چې دا لږ قیمتي او تر نورو ښکلي و، بیا یې ژر دواړو ته خپل غم خوړ او دهنوی بوټان بیا ترننه پورې چا ونه لیدل.

نو ما هم دا تجربه کوله، چې دلته بوټان ورکېږي که نه؟ د بوټانو د ورکېدو داستان عام دی. نواب امیرزی د خوست ولایت د اتاقونو رئیس او په بېړنۍ لویه جرګه کې د خوست دخلکو وکیل و، د عجیب منطق خاوند دی.

هغه د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره په انتخاباتو کې د کرزي صیب په ګټه کمپاین کاوه، په خوست کې که څه هم مطلق اکثریت د کرزي صیب پلویان وو، خو دملایانو له جملې څخه به یو نیم پر کرزي صیب انتقاد کاوه چې په دې تېرو دوه نیمو دریو کلونو کې یې څه وکړل، غل غدوی توپکسالاریو هم ورک نه شول، نو بیا چې انتخاب شي څه به وکړي؟ نواب

اميرزی يو ورځ ستيځ ته وخوت او خپل کمپاين يې شروع کړ: عزیزانو! ملایان پر ما ډېر گران دي، دوی واقعاً ددين ستنې او دپیغمبر صیب وارثان دي که ملا نه وي نکاح به څوک تړي او دجنازې مونځ به څوک اداکوي؟ ديني علما زموږ دسر سترگې او ډېر قدردان خلک دي، ددوی ځينې کله کله په خپلو خبرو کې وايي چې کرزي نو په دې تېرو درې کلونو کې څه وکړل؟ چې لا وروسته به يې وکړي، نه يې غل ورک کړ نه غدوی؟ اوس هم هماغه غله دي هر ځای کې واکمن دي زه خو وایم چې دملا صاحبانو خبره دې په گل بدله وي، خو زه دوی نه هم يو تپوس کوم خوارلس سوه کاله کېږي، چې ملا دمسجد پر ممبر واعظ او نصیحت کوي دوی تراوسه دمسجد دخیلو غل ورک نه کړ، نو کرزی صیب به څنگه په دې څو کلونو کې دا غټ غټ غله ورک کړي، تراوسه پورې دمسجد فضا دخیلیو دغلو له لاسه دلمانځه لپاره ارامه او مساعده نه ده، دغسې کرزي صیب ته هم وخت په کار دی چې دا غله ورک کړي دا دیوې ورځې کار نه دی.

مسجد کې لمونځ ډېر خوند وکړ، کله چې له مسجد نه راووتلو بوتان مو پر خپل ځای وو، چا نه وو وړي، نو هله ماته پته ولگېده، چې دلته دقفر مخه نیول شوې او لږ تر لږه دلمانځه لپاره ارامه فضا برابره شوې ده.

بېرته د تاج ولي د دفتر پر لوري لاړو، کله چې دفتر ته لاړو دحاجي صیب دين محمد زوی سره له خپلو ملگرو تاج ولي ته منتظر وو، يو پکې پاکستانی پنجابی عيسوي هم و، غاړه کې يې دصليب علامت پروت و، ټولو ځانونه د سپورتمينانو په توگه ښکاره

کول، تاج ولي ورته وويل جنگ ونه کړئ، چې ټول به له اماراتو نه وباسي، تحصیل به هم درنه پاتې شي او په غضب به ککړ شي، موږ به هم ځان سره درپه در کړئ، ددې ځای قانون بدماشي نه مني، خو هغوی ډېر ټينگار کاوه چې موږ سره لاړ شه، بيا تاج ولي ورته وويل، چې زه به پوليس ته تليفون وکړم يو پوليس زما اشنا دی، خو دوی نه منل نه موږ جنگ نه کوو هسې خپل ځان هغوی ته نښو، تاج ولي ورسره لاړ نه شو، خو عبدالحفيظ ورسره لاړ، يو څو دقيقې وروسته عبدالحفيظ بېرته راغی پوښتنه مو ترې وکړه، چې څنگه چل و، هغه ويل هغه پنجابيان وو، وچ ډنگر سوي سکاره او په بدلغت، کله چې يې موږ وليدو په زاريو يې شروع وکړه، چې موږ خو هېڅکله جنگ نه کاوه، معافي غواړو موږ هم ترې بېرته راغلو، موږ ويل څه ښه شو چې جنگ ونه شو.

عبدالحفيظ وويل اوس اوزگار شوم، څه چې څو، تاج ولي وويل چېرته څو، موږ ويل يوازې العين او ابو ظبي پاتې، که دواړه مو ونه شو کتلاي، نو يو خو به وگورو، هغه ويل والله ډېر تکړه ياستئ په درې ورځو کې مو ټول مملکت وکوت، زه هم درسره تلم خو زه لږ مصروف يم، کله چې دتاج ولي له دفتره راوتلو، نو عبدالحفيظ خپل دوکان ته وکړ (ژوندون) په دوکان کې يې؟ هغه وويل، هو، جامې دې پاکې دي؟ هو! ځان تيار کړه، چې چېرته څو، ژوندون له عبدالحفيظ سره په دوکان کې کار کوي ددوی خپلوان دی او له لغمان څخه دی، درې کاله کېږي اماراتو ته راغلی، عبدالحفيظ وويل احمدشاه به دوکان کې کېږي موږ دوکان ته راځو، ته ځان تيار کړه، ژوندون مو ځان سره پورته کړ،

په موټر کې مې ورته وویل ژوندونه څنګه دی ژوندون دي؟ هغه ویل ښه دی بد نه دی، ما ویل پوښتنه مې ځکه درڅخه وکړه چې اکثره نومونه او تخلصونه په عمل کې هسې نه دي، بلکې سرچپه دي تخلص به یې ګړندی وي خپله به سست وي نوم به یې دانش وي خپله به بې علمه وي، تخلص به یې یون وي او خپله به ولاړ وي، په دا ډول تخلصونو باندې رفیع صاحب یوه لیکنه هم کړې، نو ځکه مې درڅخه پوښتنه وکړه چې په ژوندون کې دي ژوندون شته که نه؟ هغه ویل هو بد نه دی، ښه دی.

دشنبې ورځ دمارچ ۱۹ نېټه د افغانستان پر وخت دمازیګر (۶) بجې له شارچې څخه د العین پر لوري روان شو، موټر لویې لارې (های وی) ته شو.

هر شل دېرش متره بعد دسړک په حایله سیمه کې دریا ستنې لګېدلې، او دسړک دواړو لوریو ته یې رڼا ورکوله های وې (لویه لار) داسې وه، چې پر یوه وخت په کې څلور موټر یوه خوا او څلور بله خوا تللی شول، یانې د اسلام اباد غونډې جوړې شوې های وې په شان، خو ترهغې هم یو څه پراخه او لوکس.

دسړک په منځ حایله سیمه کې، چې درې څلور متره پلنوالی یې درلود او د سړک دواړو غاړو ته رنګارنګ بوټي، ګلان ونې کرل شوې وې، چې خرما بوټي په کې د معمول په شان تر بل هر هغه ډېر وو، دسړک دواړه لوري یې زرغون کړي وو او دسړک دواړو خواو ته چې کله کله لرې او نږدې کلي او ودانۍ راټلل نو شینوالی به هم ورسره مل و.

کله چې موټر له راس الخیمې څخه الفجرې ته تللو، نو په لاره

کې مو له تاج ولي څخه وپوښتل چې دلته اوبه په څو مترو کې وځي، هغه وويل: په دوه درې مترو کې، ما ويل چې په دومره لنډه فاصله کې اوبه وځي، نو دا خلک ولي کوهيان نه باسي او ولي په دې دښتو کې باغونه نه جوړوي؟ تاج ولي وويل: اوبه خو لنډې وځي، خو دا اوبه تروې دي دبحر اوبه مالګه لري او سختې تروې دي حتی کله چې په کې خلک لامبي پوټکي يې سوځوي، دبحر غاړو ته چې کله خلک ولامبي بيا ځانونه غوروي تر هغه وروسته هملته تشابونه دي په پاکو تصفيه شويو اوبو ځان وينځي، دا شنه بوټي او ونې چې اوس يې ګورې دا ټولې دنل په واسطه شپې دي، که نلونه نه وي دا څو ورځو کې وچېږي، دلته يې د اوبو نلونه تېر کړي بيا يې هرې ونې او بوټي ته جلا پلاستيکي نل تېر کړي او هغه کې د هرې ونې لپاره د هغې په اندازه اوبه راځي، وګوره هغه د ونو بېخو ته چې د برق د لېنونو په شان تور تور څه ښکاري دا ټول نلونه دي.

له شارچې نه د العين په ټوله (۱۵۰) کيلو متره لاره کې د سرک دواړه غاړو او حايلي سيمې کې همدا تور تور نلونه غځېدلي وو، دسرک دواړه لوري يې ان دشلو مترو په اندازه شنه کړي وو او هرې ونې يا بوټي ته به دې، چې کتل تربېخ يې د تور نل يو سر ښکاره کېده.

له شارچې نه تر العين پورې يوازې د رڼا ستنې تر زرګونو اوښتې، چې يوه هم ويجاړه نه ښکارېده او يوه ونه هم بې نله نه معلومېده، ما چې کله د اوبو د نلونو دا حال وګوت بيا مې نو جلال اباد او کابل ښار را په ياد شو، څنگه ښه د اوبو سيستم لري؟

که سړی یې پرتله کړي، نو تر زرگونو ځله هم زیات تفاوت دی، کابل او جلال اباد کې لا اوبه تصفیه ته ضرورت نه لري که ددې په شان یې اوبه مالکینې وای نو څه حال به وو؟

عجیبه یو حالت دلته و، نو ته تصفیه کړې اوبه رسېږي، خو هلته انسانانو ته عادي نا تصفیه کړې اوبه نه رسېږي. پر لاره دسړک په حایله سیمه او ځینو ځایو کې په دواړو خواو کې په خاصو ځایونو کې کمري لگېدلې وې، چې د موټر سرعت یې کنټرول‌اوه، موټر ته اجازه نه وه، چې په یو ساعت کې تر (۱۲۰-۱۲۵) کیلو مترو زیات منزل وکړي، هر کله چې به دې سرعت اوچت شو، کمري به اوتومات دموټر عکس اخیست، دا عکسونه دومره دقیق وي، چې دموټر نمبر او ان دموټر وان عکس او د سورلۍ عکسونه هم دقیقاً په کې معلومېږي بیا نو دا عکسونه د ترافیکو دفتر ته ځي او هغو په متخلف موټر پسې جریمه رالېږي، چې تر یو عکس تر دوو سوو درهمو کمه نه وي.

عبدالحفیظ وویل چې داکمري ډېرې په ګټه کې روانې دي، هم د موټر سرعت کموي او هم ګټه کوي، ځکه چې په یوه عکس د دوی ډېر کم لګښت راځي، عبدالحفیظ ته دځینو کمرو د ایښودلو ځای معلوم و، ښه به یې سرعت زیات کړ، چې هلته به ورسېده سرعت به یې (۱۲۰) ته راکم کړ، خو بیا هم دوه ځله دده عکس واخیستل شو، اول کې خو عبدالحفیظ وویل ورک که ورو ورو به څو چې جریمه نه شو هغه پیسې چې په جریمه کې ورکوو، هغه به بل څه پرې واخلو، څه زموږ عجله خو نه شته، ما ویل: زموږ هدف دځایونو لیدل دي څومره چې ورو تللی شې لاړ شه.

عبدالحفیظ لا دا هم وویل چې ځینې کمرې د شاله خوا عکس اخلي، ځکه اکثره بلدي موټروانانو ته د کمرې ځایونه معلوم دي، ترهغې به چې تېر شول نو سرعت به یې بېرته زیات کړ نو بیا یې داسې کمرې ورته وروښکولې چې کله موټر تېر شي او سرعت یې زیات وي عکس یې اخلي، ما ویل چې داسې ده نو بیا خو هېڅ چل ورسره نه کېږي ښه ده چې د قانون مطابق ورسره لاړ شي. دې وخت کې عبدالحفیظ خپل تلیفون راواخیست، ویل یو ښه وخت دی چې ساپي صیب سره خبرې وکړو، استرالیا ته یې تلیفون وکړ، استاد ساپی له خپلې کورنۍ سره لرې یو چېرته د یو افغان فاتحې ته روان و، مېرمن یې وویل، هغه اوس موټر ته ناست دی او تلیفون کې خبرې نه شي کولای، لږ وروسته تلیفون وکړ، عبدالحفیظ ورته وویل، چې استاد اسمعیل یون راسره دی هغه غواړي خبرې ورسره وکړي، هغې وویل نیم ساعت وروسته که بیا تلیفون وکړئ موږ به ځای ته رسېدلي یو، نیم ساعت وروسته عبدالحفیظ بیا تلیفون وکړ، استاد ساپی د استاد شاپور احمدزي د ورور په فاتحه کې ناست و، استاد شاه پور دکابل پوهنتون استاد و، ما هم ورسره پېژندل، استاد ساپي سره تر روغې وروسته هغه وویل، دغه دی تلیفون استاد شاپور ته ورکوم، دتلیفون له لارې یې فاتحه واخله او تسلیت ورته ووايه، استاد شاه پور احمدزي ته مې دتلیفون له لارې د ورور دعا وکړه او تسلیت مې ورته ووايه، استاد شاه پور ډېر خوشاله شو او ویې ویل پر موږ ټولو ډېر گران یې هر وخت دې په مجلسو کې یادوو او ټول وایو، چې هم دا یو سړی دی، چې ځان یې دې حالاتو ته ټینگ کړی دی، موږ ته که

دلته څه خدمت وي امر وکړئ، ما ويل، نه استاد ډېره مننه دعاگانې کوم، خداى دې مرحوم ته جنتونه ورکړي، که کابل، ننگرهار او مجموعاً افغانستان کې څه خدمت وي، پر موږ امر کولای شئ ما ويل اوس درڅخه خداى پاماني اخلم، ځکه چې تاسو ته به فاتحه کې خلک ناست وي، هغه ويل ډېره مننه ټولو دوستانو هېوادملى صيب او نورو ته مې سلامونه ورسوه، تليفون بېرته استاد ساپي واخيست هغه ويل ښه دا وايه چې دوى ته د څه لپاره راغلى يې؟ ما ويل وېزه مې لرله وخت يې تېرېده، ما ويل څه دوستان به هم وگورم او سياحت به هم وکړم، هغه ويل ښه ما ويل، چې کوم رسمي سياسي سفر دى، ځکه چې ته خو په دې تور او سپين کې ډېرې گوتې وهې ما ويل، چې هغوى رالېږلى يې، ما ويل نه استاده شخصي سفر دى، استاد ساپي ويل گوره موږ دې مرکې اوږو او افتخار درباندي کوو، خو گوره چې دا خلک دې رانه ژوبل نه کړي، دا ډېر کچه خلک دي، د استاد ساپي مقصد هم لکه د استاد زريني په شان شمال ټلواله و. ما ويل نه اوس يې دومره وخت پاتې نه دى کمزوري کېږي، انشاء الله ورځ په ورځ، استاد زما دټول ژوندانه او ماشومانو پوښتنه وکړه، دخبر او خيريت ډاډ مې ورکړ، دغه راز استاد ته مې ويل، که افغانستان ته راځي، زه به هېوادملى صيب سره خبرې وکړم، چې د دولت له لارې رسمي راشي، هغه ويل بيا به په دې باب فکر وکړو، استاد وويل څنگه دې عبدالحفيظ دې گرځوي که نه؟ ما ويل هو گرځوي مې ده وويل که نه وي، چې غوږونه يې پرې تاو کړم، ما ويل ټوله ورځ راسره همدې گرځي، ما استاد سره خداى

پاماني وکړه او تليفون مې عبدالحفيظ ته ورکړ، هغه تر لنډو خبرو وروسته خدای پاماني وکړه.

خپل مزل ته مو دوام ورکړ، په لاره کې عبدالحفيظ دلارې يو دوکان څخه چې (مسترخه) څه پرې ليکل شوي وو، خوراک لپاره چپس او پيپسي راواخيستل، هر څو كيلو متره وروسته يو (مسترخه) وه، چې دعمومي سړک پر سر به يې لوحه لگېدلې وه او (۵۰۰) متره مزل به چې دې وکړ، نو بيا به دسړک ترڅنگ يو سړک ورڅخه بېل شوی او هلته به ښه پوره لوی دوکان و او دضرورت وړ ټول شيان به په کې پيدا کېدل، ماښام د العین ښار مرکز ته ورنږدې شوو، عبدالحفيظ ديو لوی مسجد ترڅنگ موټر پارک کړ، ژوندون او عبدالحفيظ د اودسونو ځای ته لاړل او زه مسجد ته ورداخل شوم، جمع ولاړه وه، يو رکعت راڅخه تېر شوی و کله چې مو لمونځ خلاص کړ، نو عبدالحفيظ او ژوندون هم مسجد ته راننوتل هغوی پر لمانځه ودرېدل او زه دمسجد په ننداره شوم، ښه لوی مسجد و، دکابل تر پلخشتي مسجد نه لوی او دننګرهار د اډې صيب له نوي جوړ شوی مسجد سره به برابر و نږدې اته نهه زره لمونځاري په کې ځايدلای شول، ښه لويه برنډه او د مسجد مخې ته يې دموټر ښه لوی او منظم پارکنگ درلود، ترڅنگ يې د دلوبو يو سټيډيوم هم و، چې دبرېښنا په دنګو دنګو سټنو يې د سټيډيوم ټوله خواوشا رڼا کړې وه، دموټرو پارکنگ کې ښې ډېرې ځواني خرما ونې ولاړې وې، ټول پارکنگ ښه صفا و هغه د چا خبره چې مړی دې په کې تولې کړې وای، نه سپېره کېدله، مسجد که څه هم ښه لوی و، خو دا وخت په کې ايله ټول (۱۵) -

۲۰) کسه په جمع ولاړ وو، کله چې عبدالحفيظ او ژوندون له لمانځه راخلاص شول، ما ويل، څنگه چل دی، دومره لوی مسجد او دومره کم خلک، داسې ښکلی جومات، چې په افغانستان يا پاکستان کې وای دلمونځ غاړو به په کې ځای نه و، څنگه چل دی دا خلک دلمانځه شوق نه لري که څنگه؟ عبدالحفيظ وويل نه داسې نه ده په العين کې شريعت نافذ دی او خلک يې ډېر لمونځ کوزار دي اصلاً دا مسجد چې دی دلارې پر سر او خاصاً ددغه سټوډيوم لپاره جوړ شوی دی، کله چې دلته کومه لوبه يا مسابقه وي، نو بيا په دې مسجد کې ډېر بيروبار وي. په لاره کې چې موږ خومره د العين خواته نږدې کېدلو، نو شينوالی زياتېده، خپله د العين ښار زياتې برخې شنې وې، له لرې مو د العين دخليغه، د شيخ زايد، شيخ خليفه کور هم وليد، چې گڼو ونو او رڼاکانو پوښلی و، له بهره چې دومره ښکلی و، نو دننه به څه حال و!!.

عبدالحفيظ وويل العين کې تر څلورو پوړو لوړ تعميرونه نه شته، کله چې موږ له شارچې نه اجمان، راس الخيمي او الفجرې ته تلو، نو هر ځای مو د شيخ زايد بن سلطان پر لويو او وړو تصويرونو سترگې لگېدلې، چې اکثره په څلور لارو، هوټلونو او د تجمع په مرکزونو کې په ډېر اساسي او ښکلي شکل جوړ شوي او لگېدلي وو، شيخ زايد بن سلطان همدا څو مياشتې دمخه د (۷۴) کالو په عمر وفات شو او د جنازې په مراسمو کې يې د افغانستان د ولسمشر حامدکرزي په گډون د نړۍ گڼو مشرانو په تېره بيا د اسلامي هېوادونو مشرانو برخه اخيستې وه، عبدالحفيظ وويل ماته

ښکاري د دولت له خوا پر لوړ پوړو تعمیرونو بندیز دی، ما ویل کېدی شي ډاکار یې د ښار د پراخوالي په نیت کړی وي. په لاره کې ماته عبدالحفیظ وویل چې په العین کې د سیل ځایونه ډېر زیات دي، خو (جبل خفیت) دلته ډېر مشهور ځای دی دا یو لوی جگ غر دی، چې د اماراتو شیخ ورته په ډېر زیات لگښت سړک ور پورته کړی او هلته یې یو لوی تخت جوړ کړی دی، دغه راز د اماراتو شیخ د خپل ځان لپاره دغره په منځ کې یو ډېر خصوصي کور هم جوړ کړی، چې ان خپلې مېرمنې ورته هم نه راوړي دا دده د ساعت تېرۍ ځای دی او کله چې یې زړه وغواړي دلته (ویرجن) (باکري) پېغلې له خارج څخه په الوتکه کې راوړي، کله چې تلو بیا به دا ځای هم ووينو او هلته نور هوټلونه هم شته.

دالعین مرکز ته ورسېدو، عبدالحفیظ له خپل یو ملګري څخه چې پښتون و او دا شل پنځه ویشت کاله په العین کې اوسېده د تلیفون له لارې پوښتنه وکړه، هغه ویل زه به هم درسره تللی وم، خو زه اوس په ډیوتۍ یم، عبدالحفیظ هم په تلیفون خبرې کولې او هم یې دلارې پر سر لارښوونو ته کتل، عبدالحفیظ غوندې یو تکړه بلدي شخص چې هم دلته ښه بلد و، هم په ژبه پوهېده او هم یې ترافیکي لیسنس اماراتو کې اخیستی و، بل شخص ته په دومره ګڼ ښار کې هغه هم د شپې له خوا دلارې پیدا کول څه اسان کار نه و، سره له دې چې هلته شپه او ورځ یو شان ښکارېده خو بیا هم شپه شپه وي او ورځ ورځ، له څو ګڼو سختو لارو څلور لارو، درې لارو او دوه لارو تېر شو او ځان مو د جبل خفیت دغره

لوري ته برابر کړ، ما عبدالحفيظ ته وويل دلته څه ټکس مکس اخلي او څه ممانعت شته او که نه؟ هغه ويل دلته دا خبرې نه شته، نه پوليس شته او نه دا ټکټونه، دغره بېخ ته ورسېدو، دسرک دواړه غاړې په گروپونو رڼا شوې وې، عبدالحفيظ وويل لاره له دې ځايه بېلېږي، ښه لوی او پراخه سړک چې د دوه موټرو دتگ راتگ لپاره په کې خطونه اچول شوي وو، خو دهر خط ترڅنگ دومره نور سړک هم و چې يو بل موټر په کې ودرېدلی وای، يانې داچې څلور موټره پر يو وخت په کې چلېدلای شول، يانې دسرک ټول متن به د (۱۲) مترو په شاوخوا کې و، خو په تېز رفتار کې يوازې دوه موټرو ته چې ليکې ورته شخصي شوې وې اجازه وه.

هغه نورې برخې اکثره دموټرو خرابېدو په حالت کې دپارکنگ او ودرېدو لپاره وې. ټول سړک مخ پر ځور و او مارپېچ ښه يې درلوده، لکه دملکنډ دسرک په شان همداسې مخ پورته به روان وې، ډېر مزل مو ووهه، هغه ځای ته ورسېدو، چې داماراتو امير په کې ځانگړی کور جوړ کړی و، عبدالحفيظ راته وويل دغه ځای دی ما چې درته ويل، دسرک ښي لاس ته دغره په منځ کې دکور ځينې برخې ښکارېدې، چې دځانگړي ښکلا استازي يې کوله، په لږې مسافې سره ترې چپ لاس ته دغره پر سر يو هوټل و، چې دا هم دمعتبرينو لپاره و، ما عبدالحفيظ ته وويل دا خلک ملامت نه دي، دومره پيسې چې هندو سره هم وي عياش کېږي، پاتې خو لا عربو سره. څو کيلو متره مزل مو نور هم وکړ چې دغره اخري حد يانې تخت ته ورسېدو په لاره کې ماته عبدالحفيظ ويل، کله چې

موږ او تاسې غره ته راوختلو، نو هلته ښي لاس ته يوه بله لاره ده، هلته دغره له منځه يوه ژرنده اوبه راوځي او دومره گرمې دي، چې سړی په کې ودرېږي پښې يې سوځي، عربان دې چينې ته دمتبرکې چينې په سترگه گوري، اوړی او ژمی ددې چينې اوبه گرمې او جاري وي هېڅ کمې په کې نه راځي، ماخپله دې اوبو کې لامبلي لږ شان تروې دي، خو دبحر د اوبو په شان تروې نه دي، کمې تروې دي، بيا به هلته هم لاړ شو، ما ويل ټيک ده.

کله چې دغره تخت ته وختلو رښتيا هم ښه دسيل ځای و، ټول العین ترې ښکارېده، العین او عمان سره نږدې پراته دي له دې، ځایه د عمان مرکز (مسقط) هم له ورايه ښکارېده، چې گڼو او منظمو رڼاگانو ښار ته يوه عجيبه منظره ورکړې وه سړی چې کله نه وي راغلی، نو داسې فکر نه شي کولای چې په اسلامي نړۍ کې دې هم د رڼاگانو دومره ښکلي ښارونه وي. دغره پر سر تخت د (۷۰) مترو مربع په شاوخوا کې مساحت درلود يانې تقريباً د کابل دحضوري چمن نيمايي به و، دموټرو د پارکنگ لپاره يې منظم ځايونه په نښه کړي وو، دتخت متن په داسې خښتو يا ډبرو پوښل شوی و، چې منظمو لیکو يې يوه برخه له بلې جلا کوله دتخت گرد چاپېره دسړي قد په اندازه د اوسپنې يوه کتاره راتاو شوې وه او دوه درې متره لرې ترې لاندې ژور گړنگونه معلومېدل، عبدالحفيظ وويل چې داکتاره مخکې نه وه، خو کله چې دلته يو ماشوم له گړنگه ولوېده نو بيا د العین شيخ امر وکړ، چې کتارۍ ترې راتاو کړئ، ځکه دلته دسيل لپاره زياتې کورنۍ هم راځي، چې ماشومان هم ورسره وي، ما ويل والله د العین

ښاروالي خو ښه ده، د کتارې پیسې خو لري ماته په جلال اباد کې یو فلز کار وویل، چې د جلال اباد ښاروالۍ د یوه پارک د محافظت لپاره د (۵۰) مترو کتارۍ فرمایش راکړ، شل متره مې جوړه کړه او لا لگولې مې نه وه، چې ښاروال ځواب راولېږه، نورې کتارۍ مه جوړوه، چې پیسې خلاصې شوې، دې وخت کې عبدالحفیظ او ژوندون ښه په کړس کړس وخنډل، عبدالحفیظ وویل استاد دې خلکو سره دومره پیسې دي، چې حیران دي په څه یې مصرف کړي.

عبدالحفیظ زیاته کړه، استاده العین کې ډېر زیات پښتانه اوسېږي، وزیر، مسید، اړیدي، پکتیاوال خوستیان او نور کله چې اختر شي تر لمانځه وروسته همدلته هغه غټ غټ ځونډي داره ډولونه راوړي او په دې تخت کې اتني کوي او عالمه د خدای پرې راټول وي، داتوله سیمه خوځوي. یو څو شېبې هلته ودرېدو، عبدالحفیظ ته مې وویل، چې یوه کمره والا به پیدا نه شي چې عکس واخلو، هغه وویل ته صبر وکړه، چې هغه کانتین ته لاړ شم وگورم چې شته که نه؟ دلته هغه کمرې هم کله وي چې یوځل استعمالېږي او بس. کانتین د تخت په برنۍ برخه کې دغره دڅوکې تر څنګ و، کله چې یې پوښتنه وکړه، کمره نه وه، د تخت په کونجونو کې گرځند کنارابونه هم ودرول شوي وي، چې مسافرو د ضرورت پر وخت ترې ګټه پورته کولای شوه، څو شېبې دلته وگرځېدو او نور مې عبدالحفیظ ته ویل ځوبه په خیر له هغه ځایه مو حرکت وکړ د چینې پر لوري. عبدالحفیظ ته مې د تخت پر سر وویل: څو کیلو متر دی؟ قید یې کړه، چې د غره تر

بېخ پورې څومره لاره ده؟ هغه كيلومتر قيد كړ، كله چې دغره بېخ ته راوړسېدو، نو عبدالحفیظ كيلومتر چك كړ وېي ويل (۷) ميله ، دغره تخت ته ختل ټول مخ پر لور په خو په نامستقيم ډول لور، حتی ډېر نوي او قوي موټر هم په لاره كې پاتې كېږي او يو څنگ ته ولاړ وي.

له هغه ځايه دچينې پر لوري وخوځېدو، دغره له بېخه به مو تر (۲۰-۱۵) كيلومتره مزل كړی وي، يو ځای كې د غره له سره لكه دماهيپر دبر سر داوبو په شان اوبه راتوېږي، ما عبدالحفیظ ته وويل دا څه دي؟ ده ويل دا هماغه چينه ده، چې فكر كوم دوی يې اوبه دې حد ته رسولي. خو چينه خپله لرې ده. دغرونو منځ ته لاړو ډېر لوړ دنگ غرونه نه وو عادي غرونه وو ټول غرونه په څراغونو روښانه وو، گورو چې دغرونو لمنې شنو كبلو نيولې، ما عبدالحفیظ ته وويل دا كبلې نه دي هغه وويل: ولې نه، دوی اوس غواړي داغرونه او دغرو لمنې ټولې شنې كړي دلته يې دتفريح لپاره ډېر لوکس ځايونه، حوزونه، فواري او هوټل جوړ كړي دي. لږ چې نور وړاندې لاړو په اصطلاح د څو غرونو منځ دی نسبتاً يو (۲۰-۱۵) جريبه اواره ځمكه هم شته خو نورې وړې وړې غونډۍ دي، دټولو پر سر څراغونه لگېدلي، داسې نلونه يې تېر كړي چې څو ثانيې بعد پر جلگې باندې اوبه پاشي او چې كله ورنږدې شو، نو دغرو لمنو ته هغه چې خاوره يې دبوټي د راشنه كولو وس لري، لكه دلاس دگوتو په شان تور پلاستيكي نلونه غځولي البته دغر پر سر دلويو لويو نلونو او د اوبو د ډيگيو څرك هم لگېده، چې كېدی شي له هماغو څخه راجلا شوي وو،

ليدل کېدل، مين مين سوري په کې وو او کله چې به يې اوبه پرې راخوښې کړې نو له دې سوريو څخه به دباران دڅاڅکو په شان اوبه هرې خواته غورځېدلې، دلته هر رنگ واړه بوټي او گلان هم وو چې ټولو ته نلونه راټېر وو. عبدالحفيظ وويل چې دې ټولو بوټو ته تصفيه کړې اوبه راځي چې دمالګې څرک په کې نه وي، لږه شيبه وروسته عبدالحفيظ خپل بوټان او جراېې وايستل او په يوه لښتي کې چې دواړه غاړې يې پخې شوې وې او نږدې يوه ژرنده اوبه په کې روانې وې ودرېد، ما او ژوندون ته يې غږ کړ استاد راځئ، هغه چينه داده، راشه وګورئ چې څومره ګرمه ده، سړی په کې نه شي ودرېدلای، موږ هم ورکښته شو، رښتيا هم ډېرې ګرمې اوبه وې، دسړي پښې يې سوځولې، خو تر لږ طاقت وروسته سړی ورسره عادي کېده بيا تودې نه لګېدې، ما لږ اوبه خولې ته کړې لږ تروې وې عبدالحفيظ ته مو ويل تروې دي، لږ تروې دي خو دبحر په شان نه، ما ويل داخو لښتی دی، خپله چينه چېرته ده چې اوبه ورڅخه راوځي؟ هغه ويل هغه بره دغرو ترمنځ ده، پلان داسې دی، چې داغرونه به ټول شنه کوي، شيخ زايد بن سلطان النهيان د اماراتو امير ما همدلته ليدلی و، موږ تصادفاً سيل ته راغلي وو او موږ چې کله ورغلو نوره نو بيا لاره بنده شوې وه او خلک يې نه پرېښودل، هغه همدلته ګرځېده، چې موږ وليد، هغه دتفريح داځای شروع کړی و او اوس يې زوی تعقيبوي ما ويل ددې چينې له اوبو څخه دبوټو په شنه کولو کې ګټه نه اخلي که څنګه دا خو هم ډېرې اوبه دي، عبدالحفيظ وويل نه دا دوی ته د مقدسو اوبو حيثيت لري، دبوټو او جلګې

لپاره خو هغه دغره پر سر ګوره دوی له کومه کومه ځایه په لکونو
ډالرو اوبه راتېرې کړي، تصفیه کړي اوبه دي له هغو څخه کار
اخلې، هغه وړاندې تعمیر ګوري؟ یو سل متره وړاندې یو تعمیر و
منځ کې یې ګڼې ونې ولاړې وې، ده ویل: دا چینه یې هغه ځای
ته سیخه کړې، هلته یې یو حوض په کې جوړ کړی خو یوازې
دبڼو لپاره دی او نارینه و ته په کې حق نه شته. د عربو بڼې
دلته راځي دې غونډیو کې شپې هم تېروي سيل هم کوي او بیا
ددې چینې د اوبو په حوض کې لامبي.

ددې ساحې شاوخوا کې ګڼ شمېر تعمیرونه جوړ شوي وو، هر
ځای ورې ورې کېږدی هم ولاړې وې ما عبدالحفیظ ته وویل
چې دا خېمې دڅه لپاره دي، ده ویل دلته چې خلک دتفریح
لپاره راشي فاميلي وي او که غیر فاميلي، د شپې دا کېږدی. په
کرایه نیسي او شپه په کې تېروي، په خیمه کې ژوند عربو ته ډېر
خوند وړ کوي او ددوی تېر ژوند ورته وړ په یادوي.

رښتیا هم چې مو وکتل خو فاميله وو، چې مو تر یې تر خیمو لږ
لرې ودرولي وو او ماشومان یې دخېمې مخې ته ولاړ وو، لږ
وړاندې یو جګه مصنوعي غونډۍ وه، چې خاورې یې هم له بل
ځای نه ورته راوړې وې، شاوخوا یې ټوله شنه وه او منځ کې یې
د اوبو یوه لویه فواره لګېدلې وه. له دې ځایه ډېر ځایونه
بنکارېدل، دغرونو او غونډیو ډډې ټولې شنې معلومېدلې، درنا
خراغونه یې دغونډو سینو ته داسې مخامخ برابر کړي وو، چې
جلګه په کې د شپې له خوا هم شنه معلومېدله او سړي فکر کاوه،
چې رڼا ورځ ده، ما عبدالحفیظ ته وویل: زما د اټکل له مخې دا

يو تار جلگه دوى ته په خو ډالره تمامېږي او همدارنگه ديوې ونې کلنۍ لگښت ديو افغان تر کلني عايد څخه زيات برېښي، هغه ويل بېشکه چې همداسې ده.

عبدالحفیظ وویل: استاد اوس، خو راغلي یو راځه چې ابوظبی ته هم لاړ شو، ځکه موږ کېدی شي دوه ورځې وروسته سویلي افریقا ته لاړ شو، بیا به داسې څوک نه وي چې تاسو وگرځوي، ما ویل که ستړی نه یې، نو څو او که ستړی یې نو بېرته څو شارجې ته، ځکه ډریوري سخت کار دی سړی له حده باده باسي، هغه وویل نه ستړی نه یم، ددې ځای ډریوري چې اصول دي زده وي نوره سخته نه ده، ما ویل ځی چې څو نو.

څومره لار به وي؟ ده وویل: له العین نه یوه لویه لاره ابو ظبی ته تللې چې نږدې (۱۵۰) کیلومتره کېږي، خو ښه لاره ده، له العین نه د ابو ظبی پر لوري چې د اماراتو مرکز دی، روان شو، پر لاره تر یوې معمولي تېروتنې وروسته عمومي لارې ته برابر شو.... لکه څنګه چې دمخه مو ویل؛ العین دشارجې، ام القوین، الفجرې په تناسب ډېر شین و، دغسې دالعین او ابوظبی ترمنځ هاي وی (لویه لاره) نا اټکله ښکلې وه، دسړک دواړه غاړې او دمنځ حایله برخه په ونو پوښل شوې وه، دشارجې او العین ترمنځ له لویې لارې سره یې تفاوت دا و، چې دهغه سړک ونې او بوټي ښکاره کېدل، چې نوي کرل شوي او ساحه یې هم محدوده وه، شاوخوا یې باغونه نه و، خو د العین او ابوظبی ترمنځ د سړک شاوخوا ګڼې ونې او بوټي وو او پاڅه بوټي او ونې معلومېدل. دغه راز دسړک دواړو غاړو ته بې شمېره باغونه وو، چې خرما ونې

په کې تر هر څه زیاتې وې، تقریباً هر (۱۰) کیلو متره بعد یوه لاره
 سړک مزرع (باغ) ته بېله شوې وه او پرې لیکلې و چې دباغ یا
 مزرع لاره ده، عرب باغ ته (مزرع) وايي ان تر ابوظبی پورې چې
 نږدې (۱۴۰) کیلومتره لاره ده، همدې حالت دوام پیدا کړ،
 عبدالحفیظ وویل چې د اماراتو ډېره ابادې او شنه سیمه همدا ده
 چې بې شمېره باغونه په کې دي، سربېره پر دې دمیوو د تصفیه
 کولو ډېرې زیاتې فابریکې هم همدلته دي او دخرما وو ډېر زیات
 باغونه همدلته دي، خرما همدلته پاکېږي، دهمدې فابریکو په
 واسطه تصفیه کېږي او په کارتونو کې اچول کېږي، ددې ځای
 پر باغونو سربېره له نورو هېوادونو څخه و چې میوې راځي، هغه
 هم دلته په فابریکو کې صفاکېږي او تازه میوو څخه ډول ډول
 مرباګانې او نورشیان جوړوي.

له العین څخه بیا تر ابو ظبی پورې دسړک په حایله برخه کې
 چې په ستونو کې کوم لوی لوی څراغونه نصب وو او دسړک دواړو
 لوریو ته، چې هره ځلا کې پر یوه وخت تقریباً څلور موټرو حرکت
 کولای شو، رڼا ورکوله، دټولو شمېر لسګونو زرو ته رسېده او
 همدارنګه دښي او چپ لاس سړکونو دواړو غاړو ته نور په لسګونو
 زره فرعي او واړه ګروپونه بل وو، زه ډېر زیات متوجه شوم، چې
 کوم داسې ګروپ وګورم چې دنورو ترمنځ ویجاړ یا خراب وي او
 رڼا نه کوي خو تر ډېر تعقیب پورې ما پیدا نه کړای شو.

ماسختن لس بجې به وې، چې عبدالحفیظ ښي لاس د تېلو یو
 ټانک ته موټر ودروله، ویل یې تېل به هم واچوو او ډوډۍ به هم
 وخورو، دتېلو دا سټیشن او سوپر مارکیټ د (ادنوک) په نامه

يادېده او ډېر ښکلی او لوکس جوړ شوی و. ادنوک يوه ډېره پانگوره او پرمختللي کمپنۍ ده چې په ټول اماراتو کې يې په يوه شکل او يوه ډيزاين پمپ ستیشنونه او ترڅنگ سوپر مارکیتونه جوړ کړي دي. په سوپر مارکیت کې لوکس هوټل او د انټرنیټ سهولت وي او د ضرورت وړ ټول شيان په ثابت نرخ په کې پيدا کېږي، د ډوډۍ فرمایش مو ورکړ، همبرگر چې د چرگ له غوښې نه په کې کار اخيستل شوی، يو گيلاس پيپسي او چپس يې راوړل، تر څو چې ډوډۍ تيارېده ما عبدالحفيظ ته وويل تليفون دې راکړه چې حاجي صيب ظاهر ته زنگ ووهم، حاجي صيب ظاهر سره مې تليفون کې خبرې وکړې ما ويل د العين نه اوس ابو ظبي ته ځو، عبدالحفيظ او تاج ولي جنوبي افريقا ته ځي، زه هم درځم، که پرواز مې له دوبي څخه وي نو مجبور یم، چې شپه نيمه هلته وکړم، حاجي صيب وويل زه تاج ولي ته تليفون کوم چې تاسو ته ټکټ بوک کړي او هم درته په دوبي کې په يوه هوټل کې ځای ونيسي تر څو چې دې پرواز وي هملته اوسه، حاجي صيب ويل کله چې دوبي ته راغلي، کورته او ملگرو ته به دې هم همدلته سودا وکړي، زه به تاج ولي ته ووايم چې تاسو ته اته سوه ډالره د سودا لپاره درکړي، ما ويل نه د سودا پيسې راسره شته که زه همداسې روان یم، نو پيسې مې کفايت کوي، فقط خبره دا وه چې ما له اخوا يو طرفه ټکټ اخيستی دټکټ اخيستل ماته ځکه سخت دي، چې نابلد یم او دغه راز د هوټل ريزرف، هغه ويل هغه نه بېغمه اوسه دا کار به وشي. تر ډوډۍ وروسته عبدالحفيظ وويل چې ته ودرېږه چې عبيدالرحمن سيلاب ته هم

تلیفون وکړم، هغه سره هم خبرې وکړه اکثره وخت دې یادوي، عیدالرحمن سیلاب دلغمان دپخواني مستوفي عبدالرحمن ساپي زوی او د پلوشې ساپي ورور دی، دکابل په خدايداد لېسه کې زه او سیلاب یو کال همصنفيان وو، سیلاب د عبدالحفیظ د ترور زوی او اخښی هم دی، د عبدالحفیظ خور (صفا) سیلاب ته ناسته ده، صفا دکابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي، پښتو څانګه کې موږ سره همدوره او د ملوک رغون دې ټولګیواله وه، ښه تکره پښتنه او د جرئت خاونده وه.

سیلاب بیا پیلوټ شو او د ډاکترنجیب دنظام تر سقوط وروسته په ډېره سختۍ او زړه چاودۍ ناروې ته لاړ او څو کاله بعد یې خپل مېرمن (صفا) دوه زامن او یو لور یانې ټول فامیل هم بوتله، عیدالرحمن سیلاب د ډېر ساده زړه خاوند او ډېر صادق انسان و، کله چې عبدالحفیظ په تلیفون کې ورته زما وویل ډېر زیات خوشاله شو او ویل لږ صبر وکړه، زه خپله درته تلیفون کوم، له اخوایې تلیفون وکړ او ډېر زیات خوشاله شو، چې پس له کلونو درسره خبرې کوم، له راډیو ګانو دې اواز اورم په هماغه مو تسلي کېږي، که رښتیا درته ووايم دلته ډېر زیات خفه شوی یم، خپل وطن مې ډېر یادېږي، دلته موږ داسې کارونه کوو، چې که افغانستان کې یې چاته ووايې درپورې وبه خاندي، ډېر زیات خوشاله شوم، چې اواز مې دې واورېده دغه دی صفا هم غواړي خبرې درسره وکړي، صفا خور تر روغې وروسته زما دمېرمن (ارین) ټپوس وکړ او د ماشومانو احوال یې واخیست وې ویل د ارین د تلیفون نمبر او ایمیل ادرس راکړه، چې زه ورته بیا تلیفون کوم،

د تلیفون نمبر مو ورکړ او خدای پاماني مو وکړه، بیا یې خپل ورور عبدالحفیظ او د ماما زوی ژوندون سره هم خبرې وکړې، او په دې کې موږ دلاري ډېره فاصله هم لنډه کړې وه.

په لاره کې مو څو ځله کوښښ وکړ چې په ابوظبی کې د افغانستان سفير فرید ذکر یا ته هم تلیفون وکړو او که چېرې هغه پرځای وي، چې ورسره وگورو. فرید ذکر یا دلغمان دی، پښتون دی خو پښتو یې چندان زده نه ده. نور ښه دکار سړی دی په بېړنۍ لویه جرگه او د حاجي ظاهر په کور کې مې لیدلی، د حاجي ظاهر ښه نږدې ملگری دی او ماسره هم ښه پېژني ما ویل، چې اوس اماراتو ته راغلی یم، نو دهغه کتل هم ضروري دي، عبدالحفیظ ډېر زیات تلیفونونه وکړل، خو تلیفون ځواب ور نه کړ، بیا یې خپل یو انډیوال ته تلیفون وکړ، چې د سفير بله نومره ترې واخلي او یایې پته ولگوي خوهغه عبدالحفیظ ته وویل، چې سفير اوس افغانستان ته تللی دی.

نو دې سره دهغه د لیدو تمه بېخي قطع شوه، خپل سفر ته مو دوام ورکړ، په لاره کې چې عبدالحفیظ دوه درې ځله له خپل عادي ټاکلي سرعت څخه ورواوښت، نو کمرو یې عکسونه واخیستل ما ویل دومره خلاف ورزي دې وکړه، چې د سفر تر لگښت څخه به د جریمې پیسې زیاتې شي، عبدالحفیظ وویل کله کله دې کمرو کې هم مشکل وي، کله فلش ووهي، خو فلم په کې خلاص وي یا کله یې عکس سم نه وي اخیستی، خو په هر ترتیب موټروانان یې سخت کنترول کړي دي.

د شپې یوولس بجې به وې، چې د ابو ظبی ښار ته ور داخل شو،

ښار دومره ښکلی وو، دومره پاک او دنگ تعمیرونه په کې وو، چې تابه ویل یا په نیویارک او یا هم په هانک کانک کې گرځم، یو تعمیر نه و چې لوړ و، په لسگونو وو او سوونو.. خو لوړ منزلو شیشي تعمیرونو ته، چې دې کتل هغه دچا خبره دسړي خولۍ ورته له سره غورځېدله، له حیرته به دې ورته خدا راغله، د څو تعمیرونو ښکلا چې ما وکتله ما عبدالحفیظ ته دهغه ساده کلیوال خبره وریاده کړه، چې کابل ښار ته راغلی و او چې سینما پامیر یې لیدلی و، نو له ببخ او سره یې شمېرلای و، څوارلس، څوارلس منزله یې پوره کړي وو، بیا یې نو ویلي وو چې یاره یولک افغانۍ به یې پرې لگولې وي، ما عبدالحفیظ ته وویل څنگه پر دې به یې هم یو لک افغانۍ لگولې وي او که کمې به لگېدلې وي، هغه سخت وخنډل یو لک افغانۍ، هه یو لک افغانۍ، بیا مې ورته د یو بل افغاني کیسه وکړه، چې نوی پخوانی شوروي اتحاد لیننګراد ښار ته تللی و د لیننګراد ښار یو زیات شمېر تعمیرونه څوارلس، پنځه لس شل (۲۱) یووېشت منزله دي، نو ده چې ورته کتلي وو، ویلي یې اوه اوه دلته څومره ډېر سینما پامیرونه دي، اوس نو ابوظبی هم ټول سینما پامیرونه دي، عبدالحفیظ او ژوندون سخت وخنډل او ویې ویل استاده سخت مثالونه ورکوي.

ابو ظبی رښتیا هم ډېره ښکلې وه او ډېره رسېدلې او پاکه، د اماراتو دنورو ټولو ښارونو په پرتله یې ښکلا زیاته وه، سره له دې چې دوی د تجارت له پلوه ډېره مشهوره ده او ورځ پر ورځ پراخېږي او ښکلې کېږي، خو ابو ظبی د اماراتو د مرکز په توګه لازياته ښکلا او ځلا لري، ترافیکي سیستم، دښار لوی او واړه

واتپونه به ډېر ماډرن او منظم ډول جوړ شوي او دگړد څرک هم په کې نه شته دښار سرکونه دومره پاک او صفا دي لکه د غوا بچۍ چې غوا نوی خټلی وي، عبدالحفیظ وویل په ابو ظبی کې، چې هر څومره گرځو ټول همدغه شی دی، چې گوري يې خوښه به وي، چې دښار مرکز ته يې لاړ شو او همدغه یو ځای وگورو دښار منځ (کرنش) نومېږي. کله چې دې ځای ته رسېدو، نو دښار په یوه څلور لارې کې مو د شیخ زاید بن السلطان النھیان یو ډېر ښکلې تصویر ولید، چې په خورا زیات لگښت جوړ شوی او لوړ والی به يې اټکل ۱۰×۶ مترو کې و، ښي لاس ته پر یوې بلې څلور لارې وگرځېدو، چې هلته هم د زاید بن السلطان عکس و، چې شاوخوا يې ترې نور ځوانان چې شمېر به يې ۱۵-۱۸ تنو ته رسېده ولاړ وو، ما ویل دانور څوک دي؟ چې دشیخ زاید شاته ولاړ دي، هغه وویل دايې ټول زامن دي، ما ویل دا څه کوي دا خو يې خوشال بابا نه هم اړولي، عبدالحفیظ وویل چې دې کې خو يې ټول نه دي راغلي نور هم شته. ما ویل، چې دومره زامن څوک ولري او دومره پیسې والله که د چا پلار ترې پاچاهي ونیسي.

لږ نور مزل چې مو وکړ، نو دبحر یوې تړانگې ته ورسېدو، چې د ښار منځ ته راننوتې او شاوخوا يې په سوونو لوړ پوري تعمیرونه ولاړ او په رڼاگانو پوښلي وو، دتعمیرونو رڼاگانې او تصویرونه په اوبو کې سرچپه معلومېږي او که تصویر يې له پورته واخیستل شي، نو د اوبو له منځه هم دښار راسته تصویرونه ترلاسه کېدی شي، همدلته يې دتفریح او سیل لپاره ځای او دموټر پارکنگ هم جوړ

کړی او موټر ښه وړاندې ځای ته ور رسېدلی شي، تر اوبو لږ په جگه ارتفاع د پلي مزله لپاره سړک دی چې لاندې دبحر غاړه يې په غټو خښتو او ډبرو چې غالباً له بل ځايه راوړل شوي، پوښل شوې، دلته دناستې لپاره څوکی ايښودل شوي، پر اکثر وختونو نارینه او ښځې جوړه جوړه سره ناست وو، دې ځای ته اکثره هغه خلک راځي چې د راز او نیاز مشترکې شېبې ولري، همداسې يو حالت دلته روان و، څو شېبې مو دلته تېرې کړې او نور ترې را روان شو لږ چې راغلو عبدالحفیظ وویل، چې استاده دا د ابو ظبی سټي سنټر دی دا د اماراتو دهر امارت په مرکز کې یو وي، چې هر څه په کې پیدا کېږي، که څه سودا کوې چې ورکښته شو ما ویل نه سودا وروسته کوو، دا غیر له هغه نه هسې هم ټول په یوه نقشه دي، یو چې دې ولید لکه ټول چې دې ولیدل.

له هغه ځايه مخ پر شارچې راروان شو، دښار دواړه غاړې تعمیرونه مو له نظره تېر کړل، یو تړل ښکلی زیات شمېر شیشه یي تعمیرونه هم په کې وو، چې اوس نوي په کابل کې هم رواج شوي دي، له ښاره ووتو او موټر وې ته شولو، دا لاره راساً له ابوظبی نه شارچې ته راغلې، چې دنورو لویو لارو په شان ښه پوره، کره او عصري لاره ده، شل دېرش کیلو متره مزل مو لانه و کړی، چې عبدالحفیظ وویل استاده ښي لاس ته هغه خړبڅن مسجد گوري؟ ما ویل هو گورم یې ده ویل دا هغه مسجد دی چې شیخ زاید یې په خپله د جوړولو امر کړی و او وخت پر وخت به ورته راته، خو دامسجد لاتکمیل شوی نه و، چې دی وفات شو اوس یې په همدې مسجد کې ښخ کړی دی، کرزی صیب هم

همدلتنه جنازې ته راغلی و. له ابو ظبی نه تر شارچې پورې نږدې دوه نیم سوه کیلو متره لاره مو په زیاتو کم دوو ساعتونو کې ووهله او څه کم یوه بجه به وه، چې دشارچې یاسمین پلازا کې خپل پلاټ ته ستانه شو، عبدالحفیظ او ژوندون راڅخه رخصت واخیست او زه پلاټ ته پورته شوم.

عبدالحفیظ وویل سبا زه ۱۲-۱ بجې راځم بیا به لاړ شو دوی ته، زه چې دیکشنې ورځې سهار دمارچ (۲۰) له خوبه پاڅېدم، نو دیادښت کتابچه مې راواخیستله او دیونلیک پر لیکلو مې پیل وکړ، هغه یادښتونه چې مې د دوو ورځو او شپو په بهیر کې اخیستي وو له هغو څخه مې ګټه پورته کړه او نږدې شل مخه یونلیک مې ولیکه، یوه بجه عبدالحفیظ راغی او دواړه دتاج ولي دفتر ته لاړو، عبدالحفیظ ماته په لاره کې وویل، چې سبا شپه ۳ بجې زما او د تاج ولي پرواز دی، نور نو موږ درڅخه ځو، ما ویل داسې پروګرام به جوړ کړو، چې زما هم دلته شپې زیاتې نه شي، نن شپه چې زه دوی ته لاړ شم، سبا به سودا وکړم، نو بل سبا به زه هم لاړ شم، په دې وجه به زما کارونه هم خلاص شي، ده ویل بېخي درسته ده، زه ودی د تاج ولي دفتر ته لاړو، هلته مو د غرمې ډوډۍ وخوړه، اماراتو کې خلک دغرمې ډوډۍ ډېره وروسته خوري، ځکه چې اکثره خلک ایله (۱۱) بجې له خوبه پاڅېږي.

د ډوډۍ پر وخت تاج ولي عبدالحفیظ ته وویل، چې ته یون صیب سره دوی ته لاړ شه او په هوټل کې ورته اتاق ونیسه او دلجان استاد به ورته دسبا نه بل سبا یانې د سه شنبې ورځې لپاره ټکټ جوړ کړي، زه او عبدالحفیظ د ددوی پر لوري را

رهي شو، ماښام به و، چې دوبي ته راغلو، لاره کې مو حبيب ته
تليفون وکړ، هغه وويل، اول دلته دفتر ته راشئ بيا هغه نه وروسته
هوتل کې اتاق ونيسئ. موټر مو يو ځای کې پارکنگ کړ او د
حبيب د شرکت پر لوري وخوځېدو، حبيب تجارتي شرکت خپله
دحبيب په نامه دی او د دوبي ښار منځ کې په يو تعمير کې چې
لوحه يې له عمومي سړک څخه ښکاري موقعيت لري، دفتر په
لومړي او دويم پوړ کې دی. دحبيب څنگ ته چې لاړو هغه ډېر
مصروف و، خو موږ سره کښاست موږ ته يې ويل څه شی، چای،
مېوه او که د ميوې جوس؟ موږ ويلې هېڅ مو زړه ته نه کېږي، بيا
يې دخپل دفتر يو چا باندې غږ وکړ دمېوې جوس راوړئ. هغه
لاړ دمېوې جوس يې راوړ، حبيب سره مو د افغانستان، ننگرهار او
په تېره بيا د گړدي غوث په اړه ښه بحث وکړ، حبيب ته مې ويلې
چې گړدي غوث کې خو بيا څه مشکل پيدا شوی داڅنگه معامله
ده چې هېڅ خلاصی نه لري، دا لگښت خو والله که پر دې ځای
ارزي چې کله مو کوچيانو سره پرې جنجال وي او اوس په کې
دشينووارو خبره هم پيدا شوه، هغه ويل والله چې زه هم حيران یم
په دوبي، امريکا او ناروې يې گټو او پر گړدي غوث لکوو که دا
پيسې موږ پر بل ځای لگولې وای اوس به پرې څلور پنځه گړدي
شوي وای. حبيب زياته کړه چې خو ځله مې حاجي صيب (خپل
پلار پير محمد حاجي) ته وويل، چې تېر شه ترې، هغه ويل، چې
موږ خو ترې تېر يو، خو خلک مو نه پرېږدي، کله يو غاړه کې
راچوي او کله بل. ما لا ورته دگړدي د ارزښت په اړه يو کيسه
هم وکړه چې ويل کېږي، دگړدي يوې مخورې څېرې يو وخت

کې کابل کې خپل یو انډیوال ته دگړدي غوښت ډېره ستاینه وکړه، چې دا داسې ځای د غرونو لمن کې پروت دی لاندې ترې عمومي سړک او بیا لاندې ترې دکابل کونړ عمومي سیند بهیري، مقصد یې دا و، چې خپل ملگری تشویق کړي، چې دده ست او مېلمستیا ومني او ده سره گړدي ته لاړ شي، له ورځو نه یوه ورځ د ده ملگری گړدي ته راغی او دده مېلمه شو کله چې مېلمه گړدی وکوت، نو خپل ملگري ته یې مخ راواړوه، چې ((مدیر صیب دلته خپله راغلي یاست که دولت اچولي یاست)). مېلمه فکر وکړ، چې داخلک یې جزایي دولت دلته راوړي دي، ځکه په داسې سخت او وچ ځای کې خو څوک په خپله خوښه نه اوسېږي، حبیب هم ډېر وخنډلې، حبیب بیا عبدالحفیظ ته مخ راواړوه چې یون صیب ته کوم هوټل کې ځای نیسي؟ فایو ستار، فور ستار کوم یو، ما ویل موږ (ستار والا) نه یو مقصد داسې یو ځای وي، چې نن شپه او سبا شپه په کې تېره شي او بېرته ترې ووځو، حبیب په خندا کې وویل، وه یون صیب دلته گوره هوټلونه ډېر خطرناک دي چې راڅخه خراب دې نه کړي، سم روغ جوړ پاک ستره سړی یې چې دوبي کې رانه خراب نه شي ما ویل والله شارجه کې ښه پاک ستره پلاټ کې اوسېدم خو دا ځوانان روان دي او سخت مصروف دي نور یې له کاره نه باسم، حبیب وویل دوی ته خو ما وظیفه ورکړې چې یون صیب سره به گډځی که نه دا دومره دتورې نه دي که نه وخته به یې پرې ایښی وای، ما ورته وویل چې زه په دې څو ورځو کې سخت بند یم نو تاسې باید یون صیب وگډځوئ حبیب وویل زما نن شپه

پاکستان ته پرواز دی، د معدې تکلیف راته پیداشوی او سخت په تکلیف یم، کله چې څوکی کې کېنم نو معدۀ مې جوش وکړي، چاراته وویل، چې په لاهور کې دمعدې یو ډېر ښه ډاکټر دی، هلته لاړ شه، نو اوس فقط دهمدې مرض لپاره ځم، ما ویل وایي چې طب کې هندوستان ډېر مخکې دی هلته نه ځي؟ هغه وویل زموږ څو نور ملګري چې دمیډې تکلیف یې درلود همدې ډاکټر ته ورغلي وو او اوس ښه شوي دي دغسې لږ تجربه شوی غونډې ډاکټر دی نو توکل په خدای نو بیا یې عبدالحفیظ ته وویل چې سم ځای کې اوسم هوټل کې ورته اتاق ونیسه، چې بازار ته نږدې وي او وخت پر وخت راووځي، هوټل کې هم متواتر د خلکو زړه تنګېږي. زه او عبدالحفیظ ووتلو څو هوټلونه مو وکتل سخته ګڼه ګڼه، کړنګ او کړونګ په کې و، هغه ته مې وویل دې کې به دچا پلار خوب وکړي، ځینو هوټلونو سنګل بېډ نه درلود او د ډبل بېډ یې په شپه کې څلور سوه درهمه اخیستل، ما عبدالحفیظ ته وویل دا خو سخته قیمتي ده، ما فکر وکړ، چې څلور سوه ډالر یادوي، خو وروسته راته هغه وویل، چې نه درهم یادوي، بیا دریو هوټلونو نورو ته لاړو چې په سینګل بېډ یې دوه سوه او یونیم سل درهمه اخیستل، دهنګوی اتاقونه مو چک کړل ښه و بد نه و، خو په څو وم منزل کې وو، ما ویل، موږ څو د لفت سیستم او نورو ضروریاتو سره بلدېږو زړه به یې راچولی وي، هر هوټل له استثنا پرته نایت کلب او ډسکو کلب درلود او اوازونه ترې پورته کېدل، عبدالحفیظ هغوی ته دنه او هو خبره ونه کړه او ویې ویل چې بېرته راځو اخر په لاره کې یو بل هوټل ته ورغلو

له بهر څخه ډېر لوکس معلومېده، څو منزله و، کليفورنيا هوټل نومېده، عربان هوټل نه فندق وايي په عربي نوشته و. (فندق کليفورنيا) او په انگرېزي (CALIFORNIA HOTEL) نوشته و.

ريسپشن ته ننوتو، ښه پاک معلومېده ريسپشنستان يې اکثره هنديان وو انگرېزي اردو ميکس خبرې يې کولې، عبدالحفيظ وويل څه دوی سره خبرې اسانې دي، که انگرېزي کې بندېرم اردو وایم که اردو کې بندېرم انگرېزي ورسره وایم.

هغوی نه يې دسينگل بيد پوښتنه وکړه چې شته که نه؟ هغوی وويل هو شته، په څو په شپه کې؟ دوه سوه درهمه، عبدالحفيظ وويل لیدی يې شو؟ هغوی وويل هو، يو تن يې راسره کړ، کله چې په لغت کې ودرېدو نو د اول منزل تکمه يې ووهله په لغت کې خوشبويي لگېدلې وه، کله چې مو دلفت ولاړو غاړو ته وکتلې، نو دهندي او ايراني ډسکو گانو عکسونه په کې لگېدلي وو، عبدالحفيظ ته مو وويل له دې شيانو لکه چې خلاصی نه شته، اعلان خويې ان په لغت کې لگېدلی دی، هغه ويل دلته په هوټلونو کې دا وي، خو ته ودرېره چې اتاق يې وگورو چې سم دی او که نه اوازونه ورته راځي چې بيا به دې د شپې خوب ته نه پرېږدي، اتاق ته چې لاړو يو چپرکټ، تلویزيون، څو څوکی، مېزونه، الماری او يخچال په کې و، اتاق يې هم ښه پاک او ستره و، عبدالحفيظ وويل استاده تردې نور پاک نه شو پيدا کولی، که دې خوبه وي، همدا به بوک کړو او بیک به ورته راوړو، بيا به زه او ته ووځو، که سوداگوې او ډوډۍ به هم وخورو، دلته دې هوټل کې څوک ډوډۍ نه خوري. ما ويل سهي ده ريسپشن ته

لارو د دوو شپو لپاره مو افاق ونيو او عبدالحفيظ څلور سوه درهمه تحويل كړل.

بيك مې په افاق كې كېښود، چې بېرته وتلو د هوټل په چپ لاس كې سره او شنه گروپونه بلېږي، عبدالحفيظ وويل ته درځه چې سر وردننه كړو چې څه حال دى، هغه چې سر وردننه كړه ويل درځه پرېږده يې چې لار شو خپل كارونه خلاص كړو، عبدالحفيظ بېرته راووت، ماته يې وويل د ايران دسكو وه او ايراني سندرې يې په كې ويلې، ما په لاره كې ورته ويل چې دا سندرې مفتې وايي او كه پيسي اخلي؟ ده ويل نه سندرې مفتې دي، خو څوك چې هلته كېني، هغوى پيسي څښي، يا الكولي مشروبات څښي او خوراك خوري هغه پرې دومره لوړ حسابوي چې دټولو قصور په كې وځي.

تر هغه وروسته زه او عبدالحفيظ ښار ته لاړو، د دوبي د طلا بازار صفت مو ډېر اورېدلى و او خلكو به ويل چې دلته په طلاو كې هېڅ قلب نه وي، ما عبدالحفيظ ته وويل چې كېدى شي يو دوه گوتى واخلو، هغه وويل د دوبي هسې نوم دى، كه نه دې نه سره زر افغانستان او پاكستان كې ښه تمامېږي، دا صحيح ده، چې دلته په سرو زرو كې درغلي نه وي، خو دوى داسې نورې لارې راوباسي دميكنگ چارج (دجوړولو لگښت) په نامه اونورې، څرنگه چې دلته دمزدور معاش لوړ دى، نو چې داپرې حساب كړي ډېر قيمته كېږي، بله خبره داده چې دلته اكثره بهرنيان راځي، پر هغوى باندي چې دوى هر څومره ميكنگ چارج كېښود تېرباسي يې، لار به شو بازار به وگورو كه دې خوښ شول

وابه يې خپلې او که نه زما منې چې په کابل او پېښور کې يې واخلي ښه به وي، هلته يې شپونه هم ښه وي، دلته اکثره داسې شپونه دي چې غريبان يې خوښوي، خو بيا هم لار به شو وگورو که څه دې خوښ شول وابه يې خلو، د دوبي طلا بازار دنړۍ دسرو زرو له لويو بازارونو څخه يو دی، چې په سلگونو لوی او واړه دکانونه لري او هر دکان په رڼا او طلا باندې لکه دلمر شغلې داسې ځل وبل کوي، خو دکانونه ته ورپورته شو هر دوکان کې دومره گڼه کونه وه چې سړي په اسانۍ نه شو کولای په دوکان کې ټول ايسودل شوي سمپلونه او شپونه دقيقاً له نظره تېر کړي، په ډېرو گڼو شپونو کې سړي نه دخپلې خوښې ښه هم ورکه شي، خو دکانونه مو همداسې له نظره تېر کړل، يو بل دکان ته هم پورته شو يوه خوا له سپينو زرو جوړ شوي شيان ايسودل شوي وو، څنگ ته يې يو تک تور او وچ هندو ولاړ و.

ما له عبدالحفيظ څخه پوښتنه وکړه دلته دسپينو زرو کاربار هم کېږي؟ هغه وويل: دلته تر سرو زرو سپين زر ډېر قيمته دي، ما ويل په افغانستان کې خو سپين زر ډېر ارزانه دي دلته ولې دومر قيمته دي، هغه وويل ميکنگ چارج قيمت ډېر گران کړی دی، دې وخت کې هندو په سپوره لهجه عبدالحفيظ ته وويل: دا مه بېرته کوئ تاسې يې هسې هم اخيستلای نه شئ، هسې يې گورئ دلته تاسې غوندې ډېر راغلي او تللي، څوک چې دا شيان اخلي هغه له ورايه معلومېږي، عبدالحفيظ وربرگ شو په اردو ژبه يې ورته وويل: څنگه يې نه شو اخيستلای؟ ته په دې قواره دلته ولاړ يې او دکانداري کوي او زه يې نه شم اخيستلای، هندو بيا په (سوي

تبسم) ډول وويل دا الماس دي الماس دي، عبدالحفيظ وويل الماس دي که سره دي که سپين که د چا خوښ شول ضرور به يې اخلي، چې خوښ يې نه شول، هغه هېڅ ارزښت نه لري، هندو بيا خپلې خبرې ته زور ورکړ، نه يې شي اخيستلای، عبدالحفيظ بيا ورتاو شو، قواري ته دې وگوره اخلاقو ته دې وگوره ته غواړې په دې شکل يو څوک په غيرت کې راوړې او خپل مال پرې خرڅ کړې، عبدالحفيظ زياته کړه زه هم دوکان لرم، خو په تاغوندي بدو اخلاقو په چا څه نه خرڅوم، زه پوهېږم چې په دې دوکان کې پردی مزدور يې او د څو روپيو په مقابل کې دلته په دوو پښو ولاړ يې، اول د دوکاندارۍ اخلاق زده کړه بيا دوکان وکړه پوه شوې که نه؟ عبدالحفيظ نور هم وربرگ شو او غوښتل يې هندو ښه بې عزته کړي، ما ورته وويل رايه څه يې کړې همدا به يې اخلاق وي، ده ويل نه دا اخلاق زه ورته ورنښم، عبدالحفيظ مې په زوره له دوکانه راوويست، څو دوکانونه مو نور هم وکتل، خو دتېر هندو په شان وضع بيا چا تکرار نه کړه، خو بالاخره موږ ته د خپلې خوښې غوږ والی، غاړکی او گوتمی په نظر رانغلې له هغه ځايه راووتلو، عبدالحفيظ وويل رايه څه چې لاړ شو د عطرو دوکان ته څو دوکانو کې مو عطر بيه کړل، ديو دکان بيه تر بلې ډېره کښته او پورته وه، ما ويل ولې دلته په دوکانونو کې دومره تفاوت شته، عبدالحفيظ وويل دلته يوازې په سوپر مارکېټونو کې قيمتونه فکس دي، نور نو دهر دکاندار زړه وي، چې خپله سودا په څو خرڅوي، دلته اکثره بهرنيان راځي او هغوی خپلو کورونو ته تحفي وروړي قيمتونه ورته معلوم نه وي

دوی چې پرې هر څه په هر څو خرڅ کړل دا ددوی خپله خوښه ده، مسافرینو سره وخت هم کم وي او ځینې یې په ژبه هم سم نه پوهېږي، نو ځکه دا دوکانداران ډېره ګټه کوي، بیا دعطرو څو مخصوصو دوکانونو ته لاړو، هلته قیمتونه تر نورو نسبتاً ارزانه وو، ما ویل دوی به نور قیمتونه نه راتیتوي خو عبدالحفیظ به د کابل له دکاندارانو سره چې جګړه کوي دومره جنجال ورسره وکړ نو قیمت به یې ان په سلو کې (۳۰) فیصده راتیت کړ، همدلته مو دوه درجنه عطر په ښه بیه تر لاسه کړل تقریباً یو متوسط بوتل ښه عطر په (۱۵) درهمه چې تردې دمخه دوکانو کې همدا په (۳۰) درهمه خرڅېدل، واخیستل، تر هغه وروسته عبدالحفیظ وویل، نوره څه سودا کوي، ما ویل سبا به څه سودا وکړم، هغه ویل خیر نو چې داسې ده څه چې څو همغه افغاني هوټل ته هغه هوټل ته لس یوولس دقیقې پلې لاره وه، هلته لاړو، په افغان کباب هاوس کې مو کباب وخوړ، د افغانانو تر څنګ دنورو هېوادونو ګڼ شمېر اتباع هم دلته د ډوډۍ لپاره راغلي وو چې عرب شیخان هم په کې وو. د شپې یوولس بجې به وې چې بېرته هوټل ته لاړم، عبدالحفیظ رانه خدای پاماني واخیسته او ویل یې چې سبا یوولس بجې به دې لیدو ته درشم، سبا شپه زما پرواز دی او مازیګر به زه درنه خدای پاماني واخلم.

د دوشنبې ورځ (د مارچ ۲۱) مه نېټه عبدالحفیظ سهار (۱۱) بجې هوټل ته راغی، موټر کې سواره شو او سودا پسې لاړو، ماغوبتل د کور لپاره ځینې شیان واخلم، څو دکانونو ته لاړو، غوښتل مو د عکاسۍ یوه کمره، د ماشومانو د خوښې سامان، د ثبت یا یادښت یو

ماشين او ځينې نور شيان واخلو. څرنگه چې عبدالحفیظ خپله دوکاندار و، نو د بازار او دوکان په ژبه ډېر ښه پوهېده، په نرخونو کې يې دومره سختي کوله چې دلته په کابل کې يې هم څوک له کوم دوکاندار سره نه کوي، د ښار زیات شمېر دوکانداران هندیان او پاکستانیان وو، د عبدالحفیظ اردو هم ښه زده وه، بالاخره په یوه دکان کې مو یوه د عکاسۍ ډیجیټل کامره خوښه شوه، یوولس سوه درهمه يې بیه کړه، خو د عبدالحفیظ د زیات ټینګار او جنجال له امله مو په (۷۰۰) درهمه واخستله، دیادښت د ثبت ماشین مو په درې سوه درهمه او ځینې نوره وړه غټه سودا مو هم وکړه، بیا مو یو لوی سفري بکس او دوه نور واړه لاسي بکسونه واخیستل، سودا مو په کې واچوله او موټر کې مو کېښوده، بیا عبدالحفیظ وویل: راځه چې د بحر غاړې ته لاړ شو، لږ وخت شته، هلته به وگرځو، لږ نور ځایونه به هم وګورې، نیم ساعت زیات وکم مزل به مو کړی و، چې د بحر غاړې ته ورسېدو، موټر مو د سړک غاړې پارکینګ کې ودراوه، دا داسې مهال دی، چې نوې ګرمې لګېدلې او خلک د بحر غاړې ته د لمبلو لپاره راتلل، عبدالحفیظ نوې کامره چې همدا اوس مو اخیستې وه له موټره راواخیسته او ویې ویل راځه چې دلته يې ټیسټ هم کړو، د بحر غاړې ته ورڅېرمه د سل مترو لرې په واټن تشابونه وو چې ځینو خلکو په کې جامې بدلولې او ځینو په کې پر ځان اوبه تېرولې، ما له عبدالحفیظ څخه پوښتنه وکړه، چې هلته بحر کې لامبي نو بیا دې تشابونو کې ولې پر ځان اوبه تېروي؟ هغه وویل د بحر اوبه تروې دي، کله چې سړی په کې ولامبي او پر ځان پاکې تصفیه شوې اوبه تېرې نه کړي، نو وجود يې سوخت کوي او پوستکي ته يې سخت زیان رسوي.

نو ددې تشابونو اوبه چې دي تصفيه شوي دي، په همدې وجه
خوک چې هلته بحر کې ولامبي، نو دلته يو ځل بيا پر ځان اوبه
تېروي چې جلد يې له خطرې بچ شي.

دبحر تر غاړې تفريح ځای کې خرما ونې کرل شوې وې، خو
اوس هم کارگران لکيا وو گنې خرما ونې يې نهالولې، دا داسې
خرما ونې وې، چې بل ځای کې کرل شوې وې او ثمر ته نږدې
وې، اوس په عربو کې دا دود چې په خپلو کورونو او باغونو کې
خرما نهالکي کړي او کله چې ثمر ته ورنږدې شي، نو دولت ترې
هغه اخلي او بيا هغه د ښار په واټونو او تفريح ځايونو کې کړي
چې ژر ورسېږي. دلته يې هم داسې په لسگونو نوې خرما ونې
راوړې وې او کرل کېدې.

لږ څه وړاندې پر هغې بلې لارې وخوځېدو چې شاوخوا په غټو
ډبرينو تيرو پوښل شوي وه، داسې ښکارېده چې دا تيږې يې له
کوم لرې غره څخه راوړې وي، پخه لاره تقريباً دسلو مترو په
اوږدوالي دبحر تر سينې پورې ورغځېدلې وه.

پر همدې لاره تر پايه پورې لاړو، څو قطعي عکسونه مو واخيستل
بيا کين لاس ته دبحر تر غاړې پلي روان شو، ځينې نارينه له خپلو
مېرمنو سره په شگه کې ناست او ملاست ښکارېدل، ځينو له خپلو
مېرمنو او ماشومانو سره په بحر کې لامبل، د ژغورنې عمله هم
ځای ځای تر سترگو کېده، په بحر کې د لامبلو دمصونيت
(خونديتوب) بريد معلوم و، تر هغه اخوا يې دخطر علامې ايښې
وې، هغه چا ته دا ډول صحنې ډېرې جالبې وې چې يا يې بحر
نه وي ليدلی او يا بهر ته کله نه وي تللی، تر څو دقيقو مزله

وروسته بېرته راغلو او موټر کې سواره شو، عبدالحفيظ وويل چې داسې به لاړ شو خو نوې كالونې به وگورو چې دحکومت له خوا نوې جوړ شوې دي او خپلو خلکو ته يې په قسط ورکوي، يوه كالونې مو وکتله، ټولې ودانۍ يې په يوه ډيزاين جوړ شوې وې، ټولې دوه پوړيزه وې، له ډېرې بڼې معمارۍ څخه په کې کار اخيستل شوی و، زما يې ډيزاين او رنگ ډېر خوښ شول، ماعبدالحفيظ ته وويل دا رنگ يې ډېر بڼايسته او سنگينه نه دی؟ هغه وويل دلته خو ډيکوريشن ته زيات ارزښت ورکوي، دکور د بهرني اړخ ځانته متخصصين دي چې هغه دکور تر ترميم وروسته رنگ ورته غوره کوي، دا خلک دومره رسېدلي چې هر څه ته يې پام دی، بل پيسې لري ډېرې زياتې، ټول کار په پيسو کېږي، لږ چې وړاندې لاړو هلته هم يوه بله كالونې وه چې لسگونو بلاکونه په کې ودان شوي وو دا هم اکثره دوه پوړيزه وو، خو ډيزاين او ډيکوريشن يې ترهغې بلې كالونې بشپړ تفاوت درلود، خو دومره ښکلې وه، چې دچا خبره ننداره يې کېدله ننداره، له هغه ځايه راغلو يو سوپرمارکيټ ته، غوښتل مو دغائبو برس، کریم، صابون او ځينې نور شيان واخلو، ځينې سوپرمارکيتونه داسې دي چې قيمتونه په کې فکس وي، څوک يې په قيمت کې بحث نه کوي، کله چې مارکيټ ته ورننوتو، ښکلي لاسکاډي او پلاستيکي کڅوړې دا ټول په کې وو، دا کڅوړې او لاسکاډي داسې دي، چې شيان په کې راټولوي بيا يې په پای کې د کمپيوټر ترڅنگ وروړي، پر شيانو باندې خپل خپل قيمتونه ليکل شوي، مسئل مامور، هغه قيمتونه له ماشينه تېروي او کمپيوټر درته په پای کې

بل درکوي، ما نا دا چې هېڅ ډول درغلي په کې نه کېږي، که
 احياناً څوک غواړي کوم مال چې د قيمت مارک پرې لگېدلی
 وي، همداسې له ځان سره يوسي، نو هلته کمپيوټر اواز کوي، د
 دوبي په ټولو سوپرمارکيټونو کې دا سيستم فعال نه دی، خو په
 ځينو کې شته، دلته مو سودا وکړه تقريباً د (۴۰۰) درهمو بل يې
 راځي، تر دې سوپرمارکيټ چې راووتو، نو عبدالحفيظ وويل راځه
 چې نن درباندي سياره ډوډۍ وخورم، ما ويل سهي ده، موټر يې
 داسې يو ځای ته ودرېدو چې تا فکر کاوه د تېلو ټانک دی، د
 تېلو ټانک نه و، خو هغه ته ورته وا چې لاس ته تعمير و، خو تنه له
 يوې کرکۍ څخه ښکاره کېدل، هغوی عبدالحفيظ ته دخپلې
 غوښتنې په اړه وويل، هغوی خپل بل ورکړ او پيسې يې تحويل
 کړې، اشاره يې وکړه چې هغه بلې غرفې ته لاړ شئ، يو اوه اته
 متره په فاصله موټر هغه بلې غرفې ته لاړ، هلته يې زموږ غوښتي
 شيان تيار کړي وو، بل مو ورکړ او هغه شيان يې تيار په پلاستیک
 کې تاو کړي وو، راته رايې کړل، همبرگر، چپس او پيسې او څه
 نور شيان په کې وو، موږ چې ډېر وږي شوي وو، نو ژر مو په
 خوراک پيل وکړ، موټر ورو ورو دحرکت په حال کې و ډوډۍ مو
 په خوند خوند وخوړه او د هوټل پر لوري رهي شو، په لاره کې
 موټر يو ځای کې ځمکتلي يا زير زميني کې ننوت، اټکل پنځه
 سوه متره مزل به يې کړی و عبدالحفيظ ماته وويل چې دا بحر
 لاندې لاره ده او بيا يې د داسې يوه پله يادونه هم وکړه چې
 ويل يې د بحر له پاسه تېر شوی کله چې ضرورت وي د پله دواړه
 غاړې سره وصلېږي او پل تر جوړېږي موټر پرې ځي، خو کله چې

کښتی له دې ځایه تېرېږي پل سره بېرته جلا شي او لاره کښتی ته اواره شي.

مازيگر نږدې و، چې خپل مقیم هوټل ته ورسېدو، عبدالحفیظ راسره سودا تر افاقه پورې ورسوله، زه ورسره راکښته شوم او د هوټل رسپشن (هرکلیوال) ته یې وویل چې که څه ضرورت و مرسته ورسره وکړه، عبدالحفیظ له ما څخه خدای پاماني واخیسته او زه بېرته هوټل ته لاړم. کله چې هوټل ته لاړم د لاجان تلیفون وکړ چې سبا سه شنبه ستا پرواز معطل شو ټکټ نه شته (اریانا) خو بېخي بله اوونۍ پرواز لري خو (کام ایر) کې د جمعې پر ورځ امکان شته، نو که خوښه دې وي چې هغه ټکټ بک کړم. ما ویل بل امکان نه شته هغه وویل نه، ما ویل، نو مجبور یو دکام ایر ټکټ بک کړه، هغه همداسې وکړل. دټکټ په معطلۍ ډېر خفه شوم.

په همدې چرت کې وم چې خوب راغی او ویده شوم، یو وخت چې بیدار شوم، ساعت ته مې وکتل، د افغانستان پر وخت د شپې یوولس بجې وې، تشاب ته ننوتلم، مخ و لاس مې ومینځل د موسیقۍ اوازونه مې تر غوږو شول، کړنګهار شېبه په شېبه زیاتېده او توندېده، کمره مې ځان سره واخیسته او لاندې رسپشن ته کوز شوم، هغوی نه مې د خپل پاسپورټ د اخیستلو هیله وکړه، هغوی وویل پاسپورټ خو اصولاً موږ سره وي، خو ماته یې د خپل هوټل بزنس کارتونه راکړل چې ادرس او تلیفون هر څه په کې وو، ما ویل پولیس به پرابلم پیدا کړي، هغوی وویل چې هېڅ خبره نه شته دا کارت خپله سند دی، هرڅه مشکل چې پیدا شو

په همدې نومره موږ ته تليفون کولای شي، هغه کار تونه مې په جيب کې کېښودل او تر هوټله په دې نيت بهر شوم چې که کوم افغاني، پاکستاني او يا هم ايراني رستورانته پيدا کړم، افغان هاوس خو مې ليدلی و، خو ډېر لرې و او زما په شان ديوه نابنده شخص لپاره يې پيدا کول هم څه اسانه کار نه و.

په همدې وجه له هوټل څخه ښي لاس مخ بره وگرځېدم، پر يوه پاکستاني هوټل مې سترگې ولگېدلې، نو زړه مې وغوړېده کله چې څوک بهر؛ مقصد لرې اروپايي هېواد ته لاړ شي، نو پاکستاني، هندي او ايراني هم ورته ډېر قريب او عزيز معلومېږي، هوټل ته پورته شوم، هماغه دلاهور فضا خوره وه، خو دومره وه چې دلته غذا او فضا دواړه پاک وو.

د چرگ يوه ټوټه او يوه پېسې مې راوغوښتل، ډوډۍ مې ښه په مړه خېټه وخوره، د هوټل خزانه دار ته مې وويل خو روپۍ شوې؟ هغه وويل (۷) درهمه، هغه مې ورکړل او بېرته د هوټل پر لوري روان شوم، کله چې دسړک پر غاړه روان وم، نو هم دخلکو ګڼه ګوڼه او هم د موټرو ټک راتګ ډېر زيات و، دلته ماته هغه دخپل ملګري خبره را ياده شوه، چې عرب د ورځې خوب کوي او د شپې عياشي، نو ډېر شيخان مې له ښځو سره وليدل چې ګرځېدل خو بيا هم تر کورنيو عربو بهرني خلک، ښځې او نر زيات ګرځېدل، خصوصاً په تور لباس کې سپينې ايراني مېرمنې، کله چې هوټل ته لاړم، نو يو ځل بيا مې د لاجان ته له رېسپشن څخه تليفون وکړ او د ټکټ پوښتنه مې وکړه، هغه وويل د جمعې ورځ امکان لري سبا به درته ټکټ راوړم.

له ريسپشن څخه تليفون ډېر قيمته و، تقريباً يو تليفون پنځه درهمه تمامېده ما څو تليفونونه وکړل په همدې وجه بالاخره ريسپشن راته وويل چې تليفون کارت واخله او له خپل اتاق څخه يې ډايل (داير) کړه داسې ارزانه تمامېږي، بيا مې همداسې وکړل د شلو درهمو کارت مې واخيست او بڼايسته کار يې راکړ. څو دقيقې دهوټل په ريسپشن کې ناست وم او چرت وړی وم، په دې وخت کې راپه ياد شول چې سبا ته خو دهوټل وخت هم پوره کېږي، نو بايدې دي چې ددريو شپو لپاره نور هم اتاق بک کړم، ريسپشن ته مې وويل چې زه درې شپې نور هم پاتې شوم، هغه زما کارت راوويست او درې شپې يې نورې هم په کې زياتې کړې او شپږ سوه درهمه بل مې تحويل کړ، دې وخت کې بېرته پر څوکۍ کېناستم، تر لږ ځنډ وروسته دمو سيقۍ بېلابېلو اوازونو ته متوجه شوم، بڼي لاس د ايراني موسيقۍ او سندرغاړو اوازونه وو او چپ لاس دهندي، پردې وخت دهندي ډسکو خونې ور چابېرته کړ ډېر خلک ناست وو، له خونې شاوخوا د سگرتو لوگي له ورايه ښکارېدل پر مېزونو ښځې او نر ناست ښکارېدل، ما چې دسگرتو دا حال وليد نو ان له لرې مې ترې بد راغلل، الکولي څښاک، څکاک او نشه کوونکي څښاک سره زما له ډېرې پخوا ورانه ده، دخداي (ج) فضل دی د هېڅ ډول نشه کوونکي څښاک او څکاک عادت او عمل نه لرم، له شرابو او نورو نشه کوونکو توکو سره خو مې ځکه ورانه ده، چې د انسان د فکر دثقل مرکز له منځه وړي او له نورمال حالتې يې باسي، زه غواړم چې په فکري ثبات دخپلې ټولنې ناخوالې له منځه يوسم او اسلام هم چې دا

شیان حرام کړي دي د انسان د دې او هغې نړۍ دواړه گټې یې تضمین کړي دي.

له سگرتو سره مې له پخوا وړانه وه، خو هغه وخت مې ورسره حساسیت لا زیات شو، چې په (هبله) مجله کې مې دسگرتو او له هغو څخه د راولاړېدونکو ناروغيو په باب دښاغلي پوهندوی ډاکټر بشیر نورمل څو پرله پسې مقالې خپرې کړې. ښاغلي بشیر نورمل په یوه مقاله کې دیوه لوی او پرمختللي هېواد په باب لیکلي وو، چې په کال کې د اتو ملیاردو ډالرو په ارزښت سگرت څکوي او تر دې زیاتې پیسې بیا له هغو څخه دراولاړو شویو ناروغيو دتداوی لپاره لگوي، داپیسې چې ماتولې محاسبه کړې، د افغانستان تقریباً دپنځوسو کالو بودجه جوړوي، ماته دا تصور پیدا شو چې زموږ د مملکت دپنځوسو کلونو د بودجې په اندازه یو بل هېواد په کال کې په سگرتودوړه کوي، کله چې مې ښي لاس ته وکتل، دلته د ایرانی سندر و غږ راته، دا هغه ځای و چې عبدالحفیظ ورته پر اوله ورځ سر وړ داخل، کړ خو بېرته ترې راووته.

ما ویل راځه دې سندر ته خو به کېنو چې څه وایي که دخوراک یا څښاک ست یې وکړ، نو ورته به ووايم چې د چرگ یوه ټوټه او یوه پیپسي راوړئ او بس. کله چې دې ځای ته وړ داخل شوم، نو په دروازه کې هر کلیوال ماته ښه راغلاست ووايه، هال ته یې د ورتګ بلنه راکړه، هال ته وړ داخل شوم، یو څو ایرانی جونې دهال په اخره برخه او یو دوه شیخان دهال په بله برخه کې ناست وو، ګڼه ګڼه ډېره نه وه، خو ورو ورو د ښځو او نارینه

وو تعداد زیاتېده، وخت تقریباً د شپې دولس نیمې بجې وې،
 دستيچ پر سر یو ځوان ایراني هلک په فارسي ژبه سندرې ويلې او
 نورو د موسيقۍ الې لکه جاز او نور غږول، اوازونه دومره تېز وو
 چې د څنگ سړي خبره دې هم نه شوه اورېدلای، زه تر ټولو لرې
 د یوه تش مېز خواته کېناستم، له ناستې سره سمې دوه چيني
 جونې (ګارسونې) چې په قد ټيټې او خورا بدرنگې وې زما څنگ
 ته راغلې، د یوې لاس کې قلم او کاغذ او د بلې لاس کې مینو وه،
 سره له دې چې زه ښه موږ وم، خو چې هوټل کې کېنې او مفتحه
 موسيقي اورې، نو ضرور به یو څه خورې او څینې، ماته یې ځان
 رانږدې کړ دومره پوه شوم چې وايي څه غواړې اوڅه څښې،
 ماخپلو غوږو ته لاس ونيو او بیا مو ستيچ ته چې څه نه اورم
 اوازونه ډېر لوړ دي، مانا دا چې مینو کېږده چې زه یې خپله په
 کې خوښ کړم، مینو یې کېښوده، چکن پیس او یوه پیپسي مې
 ورته فرمایش ورکړ، هغوی هغه مینو ځان سره یوږه لومړۍ یې راته
 پیپسي او یوه قاب کې د جوارو پولۍ راوړې، ما چې دې دواړو
 چيني نجونو ته وکتل، ما ویل زموږ شاعرانو هم موږ ډېر غولولي
 یو، موږ ته یې د چین دختن د ښاپېرو څومره صفتونه کړي دي
 که دا دهغه ځای ښاپېری وي، نو له ښاپېرو نه به هم دخلکو زړه
 تور شي.

د استاد الفت هغه خبره هم راپه یاد شوه، چې د پښتنو شاعرانو
 په باب یې کړې وه او ويلې وو، دوی پښتانه غولولي دي، چې
 تاسې ډېر غیرتي، توريالي او جنگيالي یاستئ، علم و معرفت ته یې
 نه دي تشویق کړي، جنگ او جګړې ته یې هڅولي دي، مقصد

دا چې شاعران هم له (نه) شي څخه يو شی جوړولای شي. دپولۍ يوه يوه دانه مې خوړله او موسيقۍ ته غوږ وم، څو دقيقې وروسته يې د چرگ يوه سره کړې ټوټه او لږ وچه ډوډۍ هم راوړه، لږ لږ ډوډۍ مې هم خوړله او موسيقۍ ته هم متوجه وم د(گل مريم) سندرې يې هم وغږوله، خو چندان په زړه پورې سندرې نه وې يا يې ماته خوند نه راکاوه، څو شېبې لا نه وې تېرې شوې چې يو شيخ راننوت، سپينې جامې پر تن او چلتار پر سر، ښه چاغ او ودان سړی ښکارېده، ښه پوره نشه و، کله چې ايرانيو نجونو هغه وليد، نو دهاال له وروستۍ برخې ورته راپورته شوې او مخې ته ورته راغلې، له لاسه يې ونيو، شيخ يوه جلی له لاسه ونيوه او د ستيچ لاندینی برخه کې يې له ځان سره تاوه کړه، ټولو وځندل بيا شيخ له هغې جلی سره هلته لرې ديوه مېز تر شا کېناستل، موسيقي چالان وه، دې وخت کې زما زړه نور راتنگ شو، خپلې کمږې ته مې پام شو، ما ويل راځه يو عکس خو واخله او نور به ځم، زړه کې مې دا هم وگرځېدل هسې نه چې عکس منع نه وي. خو زړه مې وکړ کمره مې د مېز پر سر عياره کړه او د ستيچ پر سر چې کوم ايراني سندرې ويله دهغه او ستيچ عکس مې واخيست، دکمږې فلش دومره تېز و چې ټول هال يې خبر کړ، دې وخت کې يو دم دا چيني جينۍ راغله او په ډېره تونده لهجه يې وويل ډونټ ټيک پيکچر! (تصوير مه اخله!) ما ويل ولې؟ دا بيا په قهر شوه، دې سره د ستيچ پر سر موسيقي هم غلې شوه، سندرغاړی زما څنگ ته راغی او رانږدې شو وې ويل، اغا اهل کجايي؟ ما ويل، افغانم، چرا تصوير گرفتي، ما ويل چرا تصوير

ممنوع است؟ ده ویل چرانی ممنوع یه، ماته یې وویل تصویر دې له کمرې لرې کړه، ما چې کونښن وکړ، تصویر مې ډیلیټ (لرې) نه کړای شو، ما ورته وویل وروره دا کمره نوې ده زه یې هم دتصویر په صفا کولو نه پوهېږم، که ته پوهېږې، مهرباني وکړه نو زما نور تصویرونه به نه خرابوې خپل تصویر دې لرې کړه، هغه کمره واخیسته ګوتې یې په کې ووهلې خو خپل تصویر یې ډیلیټ نه کړای شو، بیا یې کمره واخیسته بل چا ته یې یوړه، خو بالاخره تصویر یې ترې لرې کړ او کمره یې بېرته ماته راوړه او راته یې وویل وګوره خپل مخکې تصویر دې په کې شته.

یو څو شېبې نور هم کېناستم، موسیقي ورو ورو بېرته چالان شوه، دخلکو ګڼه ګڼه هم زیاتېده یو نیم شیخ بل هم رازیاتېده، خو ما هغې چينې جلۍ ته اشاره وکړه چې بل راوړه، هغې بل راوړ (۴۵) درهمه یې په کې لیکلي وو، پیسې مې ورکړې او نور بې خونده له هاله را بهر شوم، څو شېبې مې په اتاق کې دهمدې یونلیک پر لیکلو تېرې کړې او نور ویده شوم.

سهار چې کله پاڅېدم نو یو څو شېبې مې پر یون لیکلو تېرې کړې، بیا راباندې خوب راغی، کله چې راوینس شوم ساعت ته مې وکتل یوولس بجې وې، ریسپشن ته مې تلیفون وکړ، چې چای راته راوړي، هغه لکه چې زما په خبره سم پوه نه شو، نیم ساعت ووت، خو چای راملوم نه شو، بیا مې تلیفون وکړ، داځل غوړۍ بل شخص جګه کړه هغه راته وویل لومړي منزل ته لاړ شه، هلته چای تیار دی، لومړی منزل مې پیدا نه کړ، لاندې ریسپشن ته لاړم، هغه راته وویل لغت کې د لومړي منزل ټین ووهه چای هلته

څښي، هلته لارم، چای هم اخر و، يوازې يو څو تنه ناست و، چای يې څښه، يوه هم په کې يوه توره افريقايي مېرمن وه چې هغه د چا خبره پوره ننداره يې کېدله او که پر کوم ډارن سړي دښپې له خوا ورغلې وای نو زړه به يې پرې بوټ کېدلی وای. هر چا په خپله ځان ته چای اچوه، يوه دېگ کې لږ شان سره کړې غوښه، يو بل ځای کې لږ پنېر او وچه ډوډۍ ايښي وو، دوو ترموزونو کې گرمې اوبه وې چې ورسره څنگ ته وچ چای، قهوه او بوره ايښي وو، ما د شين چای يوه ټوټه راجکه کړه، کيلاس مې له اوبو ډک کړ او چای مې په کې وواهه، چای مې وڅښه او بېرته خپل اتاق ته لاړم.

څو شېبې مې بيا پر يونليک تېرې کړې، خوب راباندې راغی تر يو ساعت خوب وروسته پاڅېدم لمونځ مې وکړ او بيا د پاکستانې هوټل پر لوري رهي شوم، خو مخکې تر دې چې پاکستانې هوټل ته لاړشم، داخل مې نو يو دوه درې کوڅې اخوا دېخوا هم قدم وواهه او په اصطلاح لږ مې ځان نور هم بلد کړ، خو دا مهال دگرمۍ زور ورو ورو زياتېده، نو ځکه خلک چندان پر سرکونو او واټونو نه ښکارېدل، هلته هسې هم دود دی، چې خلک د ورځې خوب کوي او د شپې چکر وهي تر مازيگر وروسته ماښام نږدې څخه د خلکو گڼه گڼه زياتېږي او ټوله شپه خلک کار وبار کوي، په حقيقت کې ټول امارات په تېره بيا دوبي دښپې ښار دی، او دښار ښکلا هم دښپې له خوا د ورځې په انډول څو ځله زياته ده. ډوډۍ مې په پاکستانې هوټل کې وخوړه او بيا همداسې په دې نيت په واټونو کې گرځېدم که کوم افغان هېوادوال چېرته

پیدا کړم، په لاره کې ځینې خبرې راته اشنا ښکاره شوې، خو د خبرو اترو جرئت مو ونه کړ، یو ځای کې مې له یوه افغان څخه د اماراتو د بېلابېلو سیمو څو پوستکارتونه واخیستل، هغه کلي بندونه، پوسترونه انټیک زنځیرونه خرڅول او د سپک پر سر یې کار وبار کاوه. له هغه څخه مې پوښتنه وکړه چې د ورځې څو روپۍ گټې هغه وویل، همداسې ۵۰-۶۰ روپۍ گټم کله زیاتې کله کمې، مقصد گوزاره ده روانه کړې موده، څه وکړو، چاره څه ده؟ ډېر مې زړه و چې داسې کوم افغان پیدا کړم چې وزگار وي او ماسره وگرځي او دا پاتې سفر راسره تمام کړي، خو څوک مې پیدا نه کړل، کمره هم راسره وه، د ښار په منځ کې مې د عکسونو داخیستلو ډېره هڅه ځکه نه کوله ماویل چې هغه د هوټل معامله تکرار نه شي. په لاره کې یوه سوپر مارکیټ ته پورته شوم، د ژوندانه هر ډول سامان په کې خرڅېده او داسې منظم او په خوند خوند یې سره ایښي وو چې د سړي دومره اشته راوړي چې جیب دې له پیسو ډک وي نو ته وایي چې ټول راوینسم.

داسوپر مارکیټ مې په نښه کړ، ما ویل څه بله ورځ به په کې ځینې شيان واخلم، قیمتونه خو یې هسې هم فکس دي او درغلي په کې نه شته. ما ښام ماښام به و، چې کالیفورنیا هوټل ته راغلم، دریشي مې وایستله او جامې مې واغوستلې، لمونځ مې وکړ او څو شېبې مې بیا پر یونلیک تېرې کړې، تلویزیون مې چالان کړ، کیبل تلویزیون و، یوازې اوه اته چینلونه یې نیول، چې اکثره یې خپله له همدې اماراتو خپرېدل او نور ټول هغه چینلونه چې اخلاق خرابوي سانسور شوي وو، څو شېبې مې خبرونه واورېدل او د

یوسپورتی چینل ننداره مې وکړه، بیا راباندې خوب راغی. په اتاق کې سړي باندې ځکه خوب راته چې بهر ته به ووتلې نو گرمې هوا دې دمخ پوتکی سېزه، داچې یو څه پلې مزل، دې هم وکړ او وجود به دې خولې شو، نو چې بېرته ته به اتاق ته راغلې، وجود به دې یخ شو په اتاقونو کې دایرکنډیشن داسې سستمونه لگولي وو چې هډو فکر دې نه کاوه چې اوړی هم شته که نه، دښې له خوا به مې دومره یخ وشو چې کمبله به مې پر ځان راکاږله دښې مې همداسې یخ وشو، د ایرکنډیشن د درجې په کمولو هم نه پوهېدم، ایرکنډیشن هم نه معلومېده چې چېرته دی، خو کله چې مې پاس چت ته وکتل، نو پاسني چت او د لاندې ورختلي دېوال ترمنځ دیوې لوېشتې په ارتفاع او دڅلور اینچو په اوږدوالي یخه هوا راچلیدله، شاوخوا مې وکتل چې ریموټ کنترول پیداکړم، د دېوال په یو ټاق کې ریموټ نصب و څو ځله مې راواخیست، خو پر سستم یې پوه نه شوم، بیا مې ریسپن ته تلیفون وکړ یو تن راولېږه، هغه تنکی ځوان هندو، هغه ته مې په گوډه ماته اردو وویل چې ای سي ډېره لوړه ده، هغه کنترول کړه او بیایې چل راته راوښود، تر هغه وروسته نو په اتاق کې هوا ډېره نورماله وه.

له خوبه چې پاڅېدم، ساعت ته مې وکتل، نو د افغانستان پر وخت دښې (۱۲) بجې دي او ددې ځای د ماسختن د ډوډۍ وخت دی. مخ و لاس مې ومینځل چې بیا مې دموسیقۍ اواز تر غوږو شو، چې اوازونه نور هم گرم شول، کله چې مې په ریسپن کې بیا ښي لاس ته وکتل، نو ایراني موسیقي هال کې ښه ګڼه

ګوڼه جوړه وه، خو زما چې تېره خاطره راپه زړه وه، همداسې
 بهرته لاړم او د پاکستانی هوټل پر لوري رهي شوم.
 په پاکستانی هوټل کې مې بيا د معمول په شان ډوډۍ وخوړه او
 بېرته په کاليفورنيا هوټل کې دخپل استوګنځي پر لوري راروان
 شوم. په اتاق کې تر يو څه مطالعې او ليکنې وروسته ویده شوم،
 سهار چې له خوبه پاڅېدم نو پلان مې دا و چې دا ځل ضرور کوم
 افغان پیدا کړم چې ماسره په دې پاتې يوه ورځ کې چېرته
 وګرځي، دخپل يادښت کتابچه مې راوکښله خو دا زما د تليفون
 د يادښت نوې کتابچه وه، چې ما په کې دخپلو دوستانو د تليفون
 نمبرونه اخيستي وو، زما زړه کتابچه چې تقريباً له درېيو کلونو
 راهيسې زما د بېلابېلو ملګرو خصوصاً د بهر مېشتو ملګرو تليفون
 نمبرې په کې دي، هغه راسره نه وه، په هغه کې په اماراتو او
 دوبي کې زما ډېر داسې دوستان وو، چې له دې ځايونو به يې
 هيلې مجلې ته، ليکونه، شعرونه او مضامين رالېږل او موږ به
 خپرول، ان جلال خېلواک خو په اماراتو کې دهيلې مجلې
 استازی هم و. خو نوې يادښت کتابچه کې مې په دوبي کې د
 هېڅ بلدي افغان ادرس او تليفون نمبر پيدا نه کړ. لږ چې هوا بهر
 ته د وتلو شوه، نو له هوټل څخه بهر شوم کمره مې هم ځان سره
 واخيسته، تر يوه ځايه چې لاړم، په لاره کې د عمومي سړک پر
 غاړه د يوه جګ تعمير سيوري ته درې تنه افغانان چې يو تن سره
 يې لاس ګاډی هم دی، ناست دي او خپلو منځو کې پښتو خبرې
 کوي، زړه مې و چې وګرځم، خو بېرته ټکنی شوم، ما ويل هسې
 نه چې له کاره روزګاره يې وباسم، همداسې مې خپل مزل ته

دوام ورکړ، هغه سوپرمارکيټ ته لاړم، چې مخکې مې په نښه کړی و او قیمتونه یې فکس وو.

مارکيټ ته وختلم، دماشومانو دلوبو ځینې سامان، دکور د پخلنځي ځینې شيان او ځینو انډیوالانو ته مې څو بوتله عطر، شامپو او ځینې نور شيان واخیستل، لس کم درې سوه درهمه بل یې راکړ، پیسې مې ورکړې او بېرته د اتاق پر لوري رهي شوم، ساعت نیم به په اتاق کې ناست و، چې بیا د ډوډۍ په نیت پاکستاني هوټل ته لاړم، داخل ډوډۍ ډېر خوند وکړ، ځکه چې زه ډېر پلي گرځېدلی وم او ډېر ستړی شوی وم.

تر ډوډۍ وروسته مې یو څو واټونه نور هم تر پښو لاندې کړل، خو ډېر به خپل ځای ته متوجه وم چې راڅخه ورک نه شي. تر ګېټې نیمې مزله وروسته بېرته خپل اتاق ته راستون شوم او تر دریشي بدلولو ساعت وروسته ویده شوم.

دپنجشنبې ورځ زما دسفر وروستی ورځ ده، نور نو دوی ماته په زړه پورې ځای نه دی، دسهار چای مې وڅښه، نو یو ځل بیا مې دیونلیک پر لیکلو پیل وکړ، څو شپې لا نه وې تېرې شوې، چې خوب راباندې راغی، کله چې له خوبه پاڅېدم، نو بیا پخه غرمه وه، ډوډۍ مې وخوړه او داخل مې ځان سره پرېکړه وکړه، پروڼ چې کوم درې تنه افغانان لیدلي، چې یوه سره یې لاس ګاډی هم و، ټیک به همنه ځای ته ځم، دهمغه ځای په نیت روان شوم، خو په لاره مې په یوه درملتون سترګې ولګېدلې، راپه یاد شول، چې لږ څه درمل ته هم ضرورت دی، وړم کال چې زه جرمني ته تللی وم، نو زما ملګري شېرولي شېر ماته ډېره زیاته دوا درمل

راکړل، په دغو درملو کې دلوړ فشار او ټيټ فشار لپاره هم پرېمانه درمل وو، کله چې ما هغه کور او يا نغمان ته يوړل، نو ځينو ناروغانو ته هغه دچا خبره ټک و پتري شول، ځکه چې ځينو دلوړ فشار له امله سرتکاوه او ځينو د ټيټ او ما ددې دواړو لپاره ښه جرمني دوا راوړې وه. نو بيا به هم ډېرو خپلوانو راڅخه هيله کوله چې که چېرته بيا خارج ته لاړې، نو موږ ته به هغه اصله دوا راوړې، نو ځکه درملتون ته پښه نيولې شوم، زړه مې وکړ، چې ورداخل شم، هسې خو ماته په دوبي کې پته لگېدلې چې اوله ژبه په کې اردو، دويمه انگرېزي، بيا عربي، فارسي او پښتو، ما ويل چې مشکل به خپل حل کړو.

کله چې درملتون ته ننوټم، نو له اټکل سره سم هندوانو په کې کار کاوه، (پاناډول) گوليو پاکټ ته مې لاس ونيو ما ويل (پور پاکټ سي ضرورت هې) هغه څلور پاکټه راکړل، بيا مې ورته وويل: های پريشر اور ډاوون پريشرکيپسول کې ضرورت هې، خو هغه هندو زما په خبره سم پوه نه شو، دې وخت کې يوه ښځه چې همدې درملتون کې يې کار کاوه، او سپينه چپن يې پرتن وه، راغله، ما ورته خپله خبره تکرار کړه، هغې سر وخوځوه او دوه وړې قوطۍ يې راته راکړې او ويې ويل چې يوې کې دلوړ فشار لپاره دي او بلې کې د ټيټ، د حساب په ماشين يې راته حساب کړې ما پنځه سوه درهمه ورکړل، هغوی ترې څلوېښت درهمه وگرځول او نورې يې بېرته راکړې.

دپنجشپې ورځ دمارچ (۲۴) مه په دوبي کې زما وروستۍ ورځ وه، نور نو ډېر په تنگ شوی وم. همغه تکراري حالت و، له هوټله

ووخه، يو خو واټونه وگوره او بيرته راشه، بيا له هوټله ووتلم، پرهمغه سړک لارم چې دمخه مې خو تنه افغانان چې لاس گادۍ هم ورسره وو او دکار په تمه ناست وو، ليدلي وو. کورم چې همغه کسان بيا ناست دي او خپلو کې پر خبرو بوخت دي، سلام مې پرې واچوه، هغوی سلام ته وعلیکم والسلام وويل، ما ويل ورونو تاسو کې څوک لږ وزگار نه شته، چې ماسره دلته خو دقيقې وگرځي، زه نابلد یم، خير دی داچې تاسې له کار روزگار وځئ، دهغه به زه درته همغومره اجوره درکړم، چې تاسې يې په دې وخت کې گټئ، دې وخت کې درې واړه رابړگ شول نه وروره دا څه خبره کوې، موږ درې واړه درسره ځو، پيسې څه شی دي، د پيسو خبره مه کوه، پښتو خرابېږي، ته پښتون يې چې هر چبرته غواړې موږ درسره ځو، بغير له هغه نه هم اوس موږ خپله اتاق ته تللو، ما ويل نه درې واړو ته ضرورت نه يوازې يو تن، چې ستاسو هر يو غواړئ، دې وخت کې يوه وويل: ميرولي څه ته ورسره لار شه او ښه يې وگرځوه، ميرولي خپل لاس گادۍ هغو نورو انډيوالانو ته ورتسليم کړ او زه و دی رهي شو، ميرولي ته مې وويل اول ځان راته معرفي کړه، دکوم ځای يې دلته څه کاروبار کوې او گوزاره دې څنگه ده؟ ده وويل نوم مې ميرولي دی، دپکتيا ولايت څخه یم او دلته داڅه کم درې کاله کېږي، چې اماراتو کې کار کوم، بيا مې په پکتيا کې دځينو مشرانو او مخورو په باب پوښتنه ورڅخه وکړه، ده ځينې پېژندل او ځينې يې نه پېژندل، ميرولي ته مې خپل ځان ورمعرفي کړ، هغه وويل بس استاده مې پېژندې له بي بي سي او ازادۍ راډيو مې دې مرکې

اورېدلي او زموږ د اتاق ټولو ملگرو خو خو ځله دا خبره کوله، چې دا يون څومره تکړه او زړور دی، چې په هېچا رايه نه وهي، خدای دې سرته ورته خیر کړي...

خیر نو استاده ښه چې ځان دې راوېژنده اوس خو به نو ماسره ضرور اتاق ته ځي، هغه زموږ نور انډيوالان چې تا وويني څومره به خوشحاله شي سبا به کار ته نه ځي او ښه ډېر به دې وگرځوم، ما ويل نه زما يوازې همدا يوه شپه پاتې او سبا ته په خیر روان یم، دلته به هغه وړاندې ځای کې په کالیفورنیا هوټل کې اوسم او نن مې پنځمه شپه ده، هغه وويل هوټل څه کوي راځه چې ځو، کالي به دې هوټل څخه واخلم او لاړ به شو اتاق ته، څومره ښې غوري به وکړو، موږ لس دولس تنه په يوه اتاق کې اوسو، ښه ساعت به دې تېر شي، ما ويل نه همدا يوه شپه پاتې او سبا سهار وختي روان یم، ميرولي وويل سبا سهار وختي به دې موږ میدان ته ورسوو ما ويل نه که بيا بل ځل راغلم نو ضرور به ستاسو څنگ ته درځم، له ميرولي څخه مې تېلفون نمبر هم واخيست، ميرولي ښايسته ټينگ ست وکړ، خو ما خپل ټينگار وکړ. ميرولي ته مې وويل چې لومړی به دلته يو څه پيسي ماتې کړو او بيا به گرځو چکر به ووهو! ميرولي فکر وکړ چې زه غواړم افغانستان ته څه پيسي حواله کړم، نو په ډېرو کړو وړو لارو يې څو کوڅې اخوا دېخوا ديوي ودانۍ دويم پوړ ته پورته کړم، هلته يو پاکستاني پښتون، په يوه وړه خونه کې غلی ناست و او لاندې ترې رخت پلورنځی و، ظاهراً داسې فکر کېده چې دا خلک د رخت کاروبار کوي، ميرولي ورسره پېژندل، هغه ته يې زه معرفي کړم، هغه ته

يې وويل چې څه ډالر ورسره دي، څنگه به شي، هغه وويل چېرته يې حواله کوي، ماويل نه حواله کوم يې نه، زه غواړم ډالر په درهمو بدل کړم، او بيا دلته څه سودا وکړم،

کې ميرولي هم پوه شو، خير نو چې داسې ده راځه نو چې صرافي ته ځو، له هغه شخص څخه مو رخصت واخيست او صرافي ته لاړو، څلور سوه ډالر مو په درهم بدل کړل او دښار بېلابېلو واټونو ته دچکر په نيت ووتلو، ميرولي زه بېلابېلو ځايونو کې وگرځولم. ما هم ترڅه بڼه خوب کړې و او د پلي مزله بڼه شيمه راکې وه، ميرولي ته مې وويل ستړی کېږي خو نه، هغه وويل نه بابا ټوله ورځ لاس گاډی چلوم اوس خو لاتش گرځم، ميرولي څخه مې پوښتنه وکړه چې څنگه دی روزگار دې او دنورو افغانانو څه حال دی؟ هغه وويل هسې نوم يې د دوبي دی او خلک فکر کوي چې پلانکی په دوبي کې دی او سختې پيسې به يې گټلې وي، خو موږ چې دمياشتې هر څومره زور ووهو تر اته نهو زرو کلدارو زياتې نه شو بچت کولای، ټولې زر يوولس سوه درهم گټو، چې دا څه د افاق خرچه شي، څه هغه چاته ورکړو، چې زموږ تصديق کوي، کله اوزگار هم پاتې کېږو، خو دا نور ټول مصارف چې ترې وباسو په پای کې همدا اوه اته، نهه زره کلدارې پاتې کېږي، نور څه نه کېږي، ما ويل چې دومره پيسې خو اوس افغانستان کې هم هر څوک گټلای شي، هغه وويل زه هم خبر شوی يم، که ماته کوم داسې کار پيداشي، زه يوه ورځ هم دلته نه تېروم، خو چې هلته کار دايمي وي، خبر شوی يم

چې په پوځ کې خلک نيسي او ښه ډبل معاشونه ورکوي، ما ويل له هره څه سره کېدې شي همدومره برابر شي، همدې خبرو کې وو، چې ميرولي د ښار منځ يو واپ ته بوتلم راته يې وويل چې استاده راځه دلته به يو څو عکسه واخلو، زه ودرېدلېم دا يوه لويه څلور لارې وه، ميرولي مې عکس واخيست دا د شپې اته بجې وې شاوخوا رڼاگانو سيمه دومره روښانه کړې وه، چې له ورځې سره يې تفاوت نه کېده، ميرولي تر عکس اخيستلو وروسته اخوا دېخوا کتل، ما ويل څه خبره ده؟ ده ويل دلته په دې ځای کې يو ډېر بريټور سړی ولاړ وي، ډېر غټ او اوږده بريټونه لري، ډېر خلک راځي او ده سره يادگاري عکس اخلي، لس دي که څو درهمه بيا دی ترې غواړي، د ورځې په لسگونو خلک له ده سره يادگاري عکسونه اخلي، ما ويل دا ده د بريټو حق الزحمه او ګټه، داخو د ورځې تر زرو درهمو زياتې پيدا کوي، ميرولي وويل هو که نه! له هر ځايه خارجيان راځي، ښځې او نور ده سره عکسونه اخلي، ښه نمونه يې سړی دی، خو نن فکر کوم نه دی راغلی که څنگه درک يې نه لکي.

ميرولي بيا وويل استاده! که ستړی نه يې لږ څه وړاندې هلته بحر راغځېدلی او ښار منځته رارسېدلی، ډېر ښه د سيل ځای دی، راځه هغه به هم وګورو، ما ويل درځه چې ځو، لس پنځه لس دقيقې مزل به مو کړی وي، هلته چې لاړو په سوونو خلک راټول وو، وړې وړې تفريحي بېړۍ په بحر کې ګرځېدې راګرځېدې، مانوګان يې اکثره هنديان او پاکستاني پنجابيان وو، څو تنه به يې په کبتي کې سواره کړل او تر اوه اته دقيقو مزله او چکر وروسته

به يې بېرته همدې ځای ته راوړل، ديو تن پر سر يې څو درهمه اخيستل، دخلکو ګڼه ګڼه دومره زياته وه، چې يوه بېړۍ هم څو دقيقې وزګاره نه پاتې کېده، يانې دمانوګانو بازار ښه تود و، ميرولي وويل استاد که زړه دې غواړي، سواره به شو، ما ويل نه همدا ليدل يې کفايت کوي، دوه يخې پيسيانې مو هلته دبحر تر غاړې له کانتين څخه راواخيستې، وموڅښلې او نور بېرته دبازار پر لوري را رهي شو.

ميرولي وويل: که سودا کوې وبه ګرځو، ما ويل سودا مې کړې که بيا هم څه داسې انټيک شى وي سړى يې واخلي، ښه به وي، هغه وويل دوبيۍ کې، خو نو ډېر شيان د وړلو دي، خو ځينې شيان له دې ځايه افغانستان کې ارزانه دي هسې نوم د دوبيۍ ډېر مشهور دى، دلته خلکو سره پيسې زياتې دي، خو نرخونه ډېر اوچت دي. ميرولي وويل دلته کندهاري دکانداران يو ډول لوکسې چرمي خپلۍ خرخوي هغه ډېرې کلکې او ښې دي، هلته لاړو دخپليو يوه دوه درې دوکانه وو، دکانداران يې کندهاريان وو، عينا لکه دکابل دخپليو خرخولو بازار، همغه صحنه يې ذهن کې تداعي کوله، خو دلته ځل وبل، پاکي او صفايي زياته وه که نه نور خوکندهاري هټيوال په لهجه کې ګرد سره تغير هم نه و راغلى، دخپليو ځينې شپونه مو وکتل، خو زموږ په کې څه خوښ نه شول، له هغه ځايه يو بل دوکان ته لاړو، دکاليو يو اتو مو په پنځه وېشت درهمه واخيست، وخت نور دښې يوولس بجې وې، ميرولي ته مې وويل چې نور به درنه رخصتېږم، هغه يو ځل بيا ډېر ټينګ شو چې ماسره افاق ته لاړ شه، ما ويل نه دښې خپلې غوتې

تیارومه او سهار وختي حرکت دی په خیر، میرولي ته مې دېرش درهمه په زوره ورکړل چې زما له خوا پرې خپلو انډیوالانو ته یو څه مېوه واخله، هغه پیسې نه اخیستلې، خو ما په زوره ورته ورکړې او زه د هوټل پر لوري ترې را رهي شوم.

یوځل بیا پاکستانی هوټل ته لاړم، ډوډۍ مې وخوړه او بیا خپل اتاق ته لاړم، د هوټل ریپشنیست ته مې وویل چې سبا ته زما پرواز دی، سهار شپږ بجې به ما ته زنگ ووهي او که تر هوایي ډگره ډکسي غم راته وخوري، نو ډېره به ښه شي، هغه وویل ټیک ده څه مشکل نه شته، د شپې مې په اتاق کې خپله کړې سودا په یوه لوی او دوو وړوکو بیکونو کې منظمه ځای پر ځای کړه، دریشي مې وکښله، جامې مې واغوستې اودس او لمونځ مې وکړ، یو څو شېبې مې تلویزیون چالان کړ او بیا ویده شوم، سهار وخته پاڅېدم، تر لمانځه وروسته مې دریشي وکړه او کله چې مې ساعت ته وکتل نو لس کم شپږ بجې وې، ما ویل ودرېره چې ریپشن نه تلفون راځي که نه؟ دوه درې دقیقې شپږو ته پاتې وې چې زنگ راغی او ماته یې ویل چې ځان تیار کړه! ما ویل تیار یم، یوبیک مې اوږه کې یو یو لاس او بل په لاس کې ونیول او لغت کې راکښته شوم، له ریپشن څخه مې خپل پاسپورټ او هغه بل تر لاسه کړل چې څو ورځې په کې زما لگښت لیکل شوی و، له هغوی مې خدای پاماني واخیسته، دوه تنه یې راسره کړل، چې زما بکسونه ټکسي ته انتقال کړي، څو شېبې د هوټل مخې سړک ته ورسېدو، څو ټکسي رانکاره نه شوه، بیا هغوی وویل لږ وړاندې به هغه عمومي سړک ته چې یو پنځوس متره لرې و، لاړ

شو، هلته چې ورسېدو، نو يوه يو سېته ډاټسن زموږ مخې ته ودرېده، ډريور يې پښتون و، ما ورسره هم سملاسي پښتو خبرې پيل كړې، ما ويل هوايي ډگر ته به مې بوځې، هغه ويل صحيح ده، زما بيكونه يې شاته په موټر كې واچول دهوټل له كاريگرو سره مو خدای پاماني وكړه او د هوايي ډگر پر لوري رهي شو، په لاره كې مو له ډريور څخه پوښتنه وكړه چې د كوم خای يې او دلته دې كوزاره څنگه ده؟ هغه وويل د پكتيا يم او كوزاره مو شكر دی فضل دخدای دی همدغه موټر چلوم كوزاره مو پرې كېږي، دې موټر كې څه وړې راوړې؟ دې كې مال او سامان وړم راوړم. دا مهال تر رسماټو دمخه وخت و، پر سړكونو كېه كونه ډېره كمه وه، په خبرو خبرو كې هوايي ډگر ته ورسېدو، ډريور زما بيكونه كېسته كړل، ما ويل استاذه خو روپۍ شوې، هغه ويل نه وطندار يې پيسو ته حاجت نه شته، ما ويل نه ضرور به يې اخلي، بيا يې وويل خير نو شل درهمه راكړه هغه ته مې شل درهمه وركړل او ما يوه ټاير لرونكی لاسكادی چې لږ وړاندې په گڼ شمېر كې ولاړ وو، رابل كړ او خپل بيكونه مې په كې كېښودل، لږ وړاندې مې دهنو خلكو پر لوري حركت وكړ، چې له ورايه افغانان معلومېدل، هغوی ته ورسېدم، سلام مې واچوه، ځينو سره مې په لاس روغېر وكړ، د پرواز پوښتنه مې وكړه ټولو ويل په ټكټ كې خو يې نهه بجې ليكلي دي.

تر هغه پورې ايله چكن مكن خلاص شي، خو شېبې انتظار مو وويست چې د ترمينل داخل ته يې دننوتو اجازه راكړه، ټول په منظم ډول له خپلو لاس كاډو سره ترمينل ته داخل شو، د دوبي

هوایي ډگر د دنیا له لویو هوایي ډگرونو څخه یو دی، چې دوه نړیوال ترمینلونه لري، موږ دویم ترمینل ته راغلو، کله چې ترمینل ته وړ داخل شو، نو خپل بیکونه مو تر چک کوونکي کمپیوټره تېر کړل او دې سره د ودانۍ هنې برخې ته وړ داخل شو، چې دلسگونو هوایي شرکتونو سر لوحې دهرې یوې ټاکلې غرفې له پاسه خړېدلې وې، دا هال دومره لوی و، چې سلگونه مسافرین په کې هېڅ معلومېدل هم نه، کله چې کمپیوټر چک څخه تېر شو، نو زموږ پر هر بیک یې یوه نومره ووهله، یانې د بیک په تسمې پورې یې ونښلوله، بیا هر مسافر دهغه هوایي شرکت دلوحې پر لوري ورته چې ټکټ یې ورڅخه اخیستی و، ما د(کام ایر) دهوایي شرکت پر لوري حرکت وکړ، هلته دوه درې تنه ولاړ وو، دلته یې ټکټ کاته او چک کاوه یې او هم یې سامان وزن کاوه، دچا چې به سامان تر ټاکلي حده زیات و، نو هغه ته به یې د اضافي بار دمحمول دتحويلې پاڼه ورکوله او تقریباً شل متره وړاندې بیا هلته په یوه بله غرفه کې دمحمول پیسې تحویلېدلې او دپیسو درسېدو سند یې ورکاوه، خو اکثره افغانان چې د سفر له شرایطو او کړاوونو سره اشنا دي، هغوی همېشه په دوو یا درېو بیکونو کې خپل سامان تنظیموي، یوغټ بکس چې ټول وزن یې تر یوویشت دوه ویشت کیلو زیات نه شي، بل داسې یو بیک چې اوږه کې یې وي او ټول وزن یې تر لس پنځه لس کیلو وانه وړي او بل هم داسې یو لاسي بیک یا بکس چې په لاس کې ونیول شي او ایله اوه اته کیلو بار په کې ځای شي، دې دوو وړو بیکونو ته اجازه ورکوي، چې ځان سره یې الوتکې ته پورته کړي او هغه بل بیا

دالوتکې دبار وړنې برخې (شاته) دوی خپله انتقالوي.

موږ خپل بیکونه یو یو دتول لپاره وړاندې کړل، زما خو تر ټاکلي وزن کم و، نو ژر یې نومرې پرې ووهلې او دا نومرې داسې وې، چې یوه برخه یې ترې شلوي مسافر ته یې ورکوي او بله برخه یې د بیک په تسمې پورې نښلوي. زما ټکټ یې ټاپه کړ او یوه پاڼه یې چې دڅوکی نمبر په کې لیکل شوی و، هم په کې کېښوده، لاسي وړوکی بیک مې په دې بل متوسط بیک کې کېښود او اوږې ته مې کړ، خو مخکې تر دې چې زه حرکت وکړم، یوه مسافر افغان د زیاتي بار پر سر دکام ایر شرکت له مامور سره خبره تاوه کړه، خو بالاخره مامور پر زیاتي بار سترگې پټې کړې او لانجه غوڅه شوه.

زه په هغه لین کې ودرېدم، چې مسافرین دترمینل داخلي برخې ته ورداخلېدل، دلته وروستی چک و، پاسپورت او ټکټ یې کتل او په پاسپورت کې یې خروجي ویزه وهله، خو بیکونه یې تر هغه دمخه یو ځل بیا له کمپیوټر چکه تېرول، ما مخکې خپل بیک د کمپیوټر په لین کې کېښود، بیک له کمپیوټر تېر شو، خو مسؤلې ښځې زما بیک بلې خواته کېښود، پر کتلو یې پیل وکړ، ټول شیان یې ترې راوکښل، خو څه یې په کې پیدا نه کړل، ما ورنه دلاس په اشاره پوښتنه وکړه چې څه خبره ده؟ هغې په ګوتو دبیاتي اشاره وکړه او د کمپیوټر سکرین ته یې متوجې کړم، په کمپیوټر کې یې بیاتي ښکاره کوله، چې په سره لیکه ترې چلیپه راتاوه وه، ما بیک ته لاس کړ او بیاتي مې ترې راوکښله او مامورې ته مې ورکړه، هغې بیاتي ستنه کړه او ما ته یې دتګ اجازه راکړه، هلته

ماته پته ولگېده چې الوتکې ته له ځان سره ان د واړه چاقو او وړې بیاتي د وړو اجازه هم نه شته. تر دې تالاشۍ وروسته هغې غرږې ته په لین کې ودرېدم، چې پاسپورټ یې چکاوه او خروجي ویزه یې وهله، غره کې دوه عرب مېرمنې ناستې وې په قد او ښکلا متوسطې وې، تورې جامې یې پر تن وې، یوازې دمخ کاسه یې ښکاره کېدله او بس، پاسپورټ مې دغرږې په ښېښه یې سوړه کې ور داخل کړ، زما پاسپورټ یې واخیست کمپیوټر کې یې ثبت کړ او تر یو دوه دقیقو ځنډ وروسته یې راته ټاپه کړ، یانې خروجي ویزه یې ووهله او بېرته یې راکړ، هلته یولس گامه لرې یو پولیس ولاړ، هغه ته لارم خپل پاسپورټ مې ور وښود، هغه پاسپورټ ولید او تر کتلو وروسته یې دترمینل بهرنۍ برخې ته، چې مسافر په کې د الوتنې لپاره منتظر وي، اجازه راکړه. هغه نو ښه لوی هال و تقریباً دوه درې سوه متره پراخوالی به یې درلود، دناستې لپاره په کې په سلگونو عصري او نرمې څوکۍ ایښې وې، یوه خواکې یې سوپر مارکیټ هم و، چې مسافرو په کې ځان ته سودا کوله، البته دې سوپر مارکیټ کې اکثره انټیک شیان وو، چې خپله د اماراتو محصول گڼل کېدل، دالماسو، سرو زرو او سپینو زرو گوتمۍ او غوږوالۍ هم په کې پیدا کېدلې، د اماراتو په باب بېلابېل مصور او تشریحي کتابونه، پوسترونه او لنډه داچې هر څه دې غوښتل دلته دې کتلاى او اخیستلاى شول، خو دې سوپر مارکیټ کې شیان دومره قیمته وو، چې د بازار تر نرخه دوه درې ځله پورته اټکلېدى شول، وړاندې یو لوکس کروالا ته ورته موټر هم دسمپل (نمونې) په توگه ولاړ و او داسې ښکارېدله چې ډېر قیمتي موټر دی، چې

په دې حساس ځای کې يې ځای ورته جوړ کړی دی. خو شېبې په سوپر مارکيټ کې وگرځېدم، داماراتو څو پوست کارتونه مې واخيستل او داماراتو په باب کتاب مې هم وکوت، چې داماراتو دېلابېلو ښارونو نقشې، تصويرونه او انکشافې بهير په کې راغلی وو، د کتاب د پښتۍ پر څنډه ليکل شوي وو، (پنځوس درهمه) هغه مې بېرته کېښود، يوازې نه لس پوسترونه مې واخيستل چې ټول شل درهمه يې راڅخه واخيستل، په دې سوپر مارکيټ کې اکثره ښځينه کارکوونکو کار کاوه، له خبرو يې ښکارېدله چې له فلپين او يا چين څخه به وي.

تر لږ ګرځېدو راګرځېدو وروسته پريوې اوږدې څوکۍ کېناستم او کمره مې له بېکه راوکښله، ما ويل چې څو عکسونه واخلم، دې وخت کې يو دريشي کړی سپينکی هلک ماته مخامخ ناست دی، راته موسک او رانږدې شو، استاده په خير! لاس يې راکړ، ما ويل په خير، ويل يې استاده دلته څه ته راغلی يې؟ ما ويل هسې! ده وويل رسمي راغلی يې که شخصي؟ ما ويل نه د دوستانو ليدو ته راغلی يم، ده ويل زه دې ونه پېژندم، ما ويل نه والله چې که ځان راته معرفي کړې، نو ډېره به ښه شي، ده ويل زه به دې په ياد کې پاتې نه يم، زه تقريباً درې کاله وړاندې د پېښور ګل حاجي پلازې ته له حنان حبيبي سره درغلی وم، زه د بغلان يم نوم مې محمد نسيم دی او تاسو هغه وخت ماته ډېر زيات کتابونه هم راکړل چې بغلان کې يې پښتو ته ورسوم او ما بيا هغه کتابونه ټول بغلان ته يوړل او ډېرو ښو خلکو ته مې ورکړل. ما ويل ښه نو ته دلته څه کوې؟ ده ويل زه يو کال دمخه دلته شارچې ته راغلی

وم، شپږ مياشتې دمخه پوليسو ونيوله او بندي شوم، همدا پروڼ له زندانه راخلاص شوم او نن مې دا دی له اماراتو رسماً باسي، ما ويل ولې بندي شوی وې؟ دلته خو ټول افغانان قاچاقي راځي صحيح اسناد نه لري، زه هم په همدې ډول راغلی وم، شپږ مياشتې مې کار وکړ بيا پوليسو ونيوله او اوس دادی په ډېر تکليف له زندانه راخلاص شوم، ډېر نور افغانان لا په زندان کې شپې تېروي او خپلوان يې په تمه دي، چې دوی به دلته پيسې گټي! محمد نسيم د زندان ډېرې اوږدې او ترخې کيسې وکړې، دې وخت کې مې مخامخ له چت نه پر راخوړند شوي سکرين باندې سترگې ولگېدلې، چې بېلابېلو هېوادونو ته د الوتنو ټايمونه په کې دقيقه په دقيقه ليکل کېدل او مسافرو دخپلې الوتنې وخت په کې کتلاى شو، دکابل پرواز ته متوجه شوم دوبي- کابل لس بجې ليکل شوی، ساعت ته مې وکتل يو ساعت وخت پاتې و، محمد نسيم ته مې وويل وخت ډېر پاتې څه کوو؟ هغه وويل کمږه درسره ده راځه چې څو قطعې يادگارې عکسونه واخلو، ما ويل ټيک ده هغه زما څو قطعې عکسونه واخيستل، ما دهغه عکس واخيست او بيا مو په گډه يو قطعه عکس واخيست، دترمينل په دې برخه کې مو ورو ورو پر قدم وهلو پيل وکړ، يو ځل بيا سوپر مارکيټ ته لاړو او شيان مو بيا له نظره تېر کړل، محمد نسيم وويل دلته شيان څو چنده قيمته دي، ما ويل هو ما مخکې بيه کړل، محمد نسيم په اماراتو کې يو څه وخت تېر کړی و، دغربو پرخوی بوی يو څه بلد و، نو ځکه يې دغربانو دکلتور او د پانگوالو داخلاقو په باب ډېرې بڼې او بدې خبرې وکړې، تر لږ ځنډ وروسته ما يو ځل بيا

سکړین ته وکتل، محمد نسیم ته مې وویل لکه چې د الوتنې وخت رانږدې کېدونکې دی، هغه وویل هو وخت کم پاتې، شل دقیقې به پاتې وي چې مساپرین له ترمینل نه هوايي ډگر ته د وتو پر لاره لیکه شول، هر کس چې تر ترمینل وته نو ټکټ یې دیو پولیس له خوا په نیمه خپرېده، او هغه برخه چې نومره یې لرله مسافر ته ورکول کېدله، ټول مسافرین له ترمینل ووتل نو دوه (۳۰۲) موټر راغلل او موږ په کې سواره شو، تر یو دوه دقیقې مزله وروسته یې دکام ایر الوتکې تر سینې لاندې کوز کړو، الوتکې ته دختو په نیت په لین کې ودرېدو، دوه درې دقیقې به لا وتې نه وې چې ټول الوتکې ته وختو او هر سړی پر خپلې څوکۍ کېناست، له نېکه مرغه چې دمحمد نسیم او زما څوکۍ څنګ په څنګ شوې، زه دښینې خواته کېناستم او ژر مې دالوتکې له ښینې څخه په کمره د هوايي ډگر یو څو قطعي عکسونه واخیستل، ما ویل څه خو چې الوتکه الوتنې ته چمتو کېږي، دا عکسونه خو به واخلم، کله چې الوتکه الوتنه کوي، نو یو عمومي اعلان کوي، چې الکترونیکی او مخابراتي وسایل لکه تېلفون، کمره او مخابراته ټول باید ګل وي چې دا ټول الوتنې ته ستونزه راولاړوي.

پوره لس بجې به وې، چې دالوتکې څرخونه وڅرخېدل، دالوتکې عملې لومړۍ په الوتکه کې له معمول سره سم دکمرېدونو د تړلو، دخطر په حالت کې له الوتکې د خروجي دروازې څخه د وتلو لارې او له اکسیجن څخه دګټې اخیستنې لارې چارې په ګوته کړې، په لوکسو الوتکو کې دا چارې په

الوتکه کې د لگېدلو تلویزیونو له لارې ښودل کېږي، خو په معمولي الوتکو کې دا چارې خپله د الوتکې د عملې له خوا د وسایلو په ښودلو او د لاس په اشارو تر سره کېږي، تر لارښوونو وروسته الوتکه په نوبت سره د الوتنې عمومي کړنې یا رنوي ته برابره شوه، د دوبي هوايي ډگر دومره لوی دی، چې پر یوه وخت د الوتنې څو لیکې لري چې د اتولې په کې بیا پر خپل وخت مصروفې وي، دلته له دې کړنې څخه هم په دقیقه کې دوه درې پروازې کېدل، الوتکې د الوتنې پر کړنې ځغاسته پیل کړه، تر یوې دقیقې چټکې ځغاستې وروسته الوتکه له ځمکې پورته شوه، کله چې الوتکه یا له ځمکې پورته کېږي او یا کېني نو دسري زړه ډیپ لوېږي، داسې لکه په خوب کې چې څوک له بامه او یا هم لوړ ځایه راوېږي، زړه یې ودرزېږي، خو ژوبل نه شي او بیا پوه شي چې دا خوب دی او رښتیا نه دي، یا هم داسې لکه د مهترلام- سرخکانو پر سړک په ګرندې حالت کې چې موټر یو دم په خوږ کې کښته شي او یا هم د کابل - جلال اباد لویه لاره چې موټر په خوږ کې کښته شي، دسري زړه ډیپ ولوېږي، د الوتکې د الوتنې او ناستې پر وخت هم همداسې یو حالت رامنځ ته کېږي.

الوتکه د دوبي پر سر وڅرخېده کله چې دې لاندې کتل، نو په زرګونو موټر په واټونو کې تېر وېر کېدل، نو هلته سړي ته پته لگېدله، چې دلته ژوند څومره ګرم او په تېزۍ سره روان دی، لاندې پاک، لوړ او ستره تعمیرونه چې دې کتل، عقل ورته کار نه کاوه، چې په څه ډول دا جوړ شوي دي. نو هلته سړي ته هغه د

استاد الفت دا شعر ورپه زړه شي چې:

ډېر تفاوت شته په انسان کې د مانا په لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي
دې وخت کې ماته په دوبي کې هغه د دوو افغان قومندانانو
خبره هم راياده شوه، چې په جنگ او دځاني گټو په ترلاسه کولو
کې يې ډېر مهارت درلود، ټول ذهن يې د وړانې په باب مصروف
و او د عمران هېڅ فکر ورسره نه و. دا دواړه قومندانان په دوبي
کې گرځېدل پر يوه لور شل پوريزه شیشه يي تعمير يې سترگې
لگېدلې وې، نو يوه بل ته يې ويلي وو: ياره چې له دغې زاويې
(کونج) څخه يې وولې نو په يوه ډز سره ټول چپه کېږي،
قومندان صيب په ويشتلو او چپه کولو کې ډېر مهارت درلود، خو په
ودانۍ نه پوهېده، ما ويل خداى (ج) به کله هغه وخت راولي چې
زمونږ د هېواد ټول خلک د وړانې پر ځاى د ودانۍ په فکر کې
شي.

همدې چرټ کې وم چې الوتکه له وچې دبحر تر غاړې تېره او
بلې فضا ته داخله شوه، دبحر تر غاړې پر اوږده ليکه بې شمېره
ودانۍ تر سترگو کېدې او په سلگونو بېړۍ ورته را روانې
بنکارېدې، الوتکې ورو ورو خپله ارتفاع لوړوله، خو بياهم په بحر
کې لويې لويې بېړۍ د وړو وړو کښتو په بڼه بنکارېدې، بالاخره
الوتکه دومره لوړه شوه، چې يوازې دبحر د اوبو شنه سطحه
ملعومېدله اوبس، تر څه کم نيم ساعت مزله وروسته داسې
بنکارېدله، چې الوتکه د ايران د بندر عباس بندر له لارې د ايران
خاورې ته ور داخله شوه، دلته هم څه ناڅه ابادي تر سترگو

کېده، خو تر یو څو دقیقو مزله وروسته تر الوتکې لاندې یوازې یوه سپرېره دښته معلومېدله او بس، کله کله به یوه توره نرۍ لیکه هم ترې تر سترگو کېدله غالباً چې عمومي سرک به و، ډېر لرې لرې په دښتو کې کلي ودان ښکارېدل، خو نه دومره ودان چې شینوالی یې د سړي زړه راکاږي، الوتکې همداسې د سپرېره دښتې له پاسه مزل کاوه، چې ماباندې لږ تنده راغله د اوبو بوتل ته مې لاس کړ، ګورم چې اوبه په کې لږ کمې شوې دي، کله چې مې د بوتل سر خلاص کړ نو چس هوا ترې ووته، محمدنسیم راته وویل چې دلته اوبه کمېږي، اکسیجن له لاسه ورکوي او ماته بیا په مکتب کې د کیمیا د استاد خبره راپاده شوه، چې اوبه له دوو عناصرو، اکسیجن او هایدورجن څخه جوړې شوې دي، نو دلته زه پوه شوم چې یو یې په لوړه ارتفاع کې په غاز بدلېږي، نو ځکه په بوتل کې اوبه کمې شوې دي، تر اوبو څښلو وروسته راباندې خوب راغی، نیم ساعت خوب به مې کړی وي، چې بیدار شوم، کله چې مې لاندې وکتل له یو څر ګرد پرته نور څه نه معلومېدل، ما اول فکر وکړ چې دا ګنې وربځي دي، خو وروسته متوجه شوم چې له دښتو څخه راپورته کېدونکي ګرد دی، دافکر کوم د افغانستان او ایران ترمنځ سرحد یانې دنیمروز او د ایران د بلوچو سیمه ده، محمدنسیم وویل چې له همدې لارې اکثره افغانان ایران ته په قاچاقي ډول راځي او مخدره مواد هم له همدې لارې قاچاق کېږي، دلته قاچاق وړونکي اکثره وسلوالي ډلې لري او دپولیسو پرې هم چندان زور نه رسېږي، خو بیا هم د دواړو غاړو ترمنځ سختې نښتې کېږي او ډېر پوليسان او قاچاق وړونکي

په کې وژل کېږي، ډېر افغانان هم، دې لارې وخوړل. همدې خبرو کې وو، چې دالوتکې په دهلېز کې له يوه ګرځنده يخچال ته ورته لاس ګاډي څخه هرې څوکۍ ته ډوډۍ وېشل کېدله، يوې ښځينه کارکوونکې يو يو پتنوس چې څو خونې يې درلودې دهر چا دڅوکۍ دمخه پر مېز چې دمخنۍ څوکۍ له شاتنۍ برخې سره وصل و او د اړتيا پر وخت به بېرته کېده او تړل کېده، اېښوده، دپتنوس په يوه خونه کې وريچې، په بله کې لږ سره کړي کچالو او همدارنگه په وړو وړو پاکتونو کې دروميانو مایع او يو څه وچه ډوډۍ البته روټ ته ورته وچه ډوډۍ، پلاستيکي قاشغې او کاشغېچې او په يوه خونه کې دپېپسي لپاره يو پلاستيکي ګيلاس اېښودل شوي وو. ډوډۍ يې ډېره خوندوره نه وه، خو بيا هم د افغانستان په شان يو هېواد لپاره دا هم مناسبه غذا وه، په الوتکه کې به ټول دوه سوه شاوخوا مسافرين ناست وو، ماته الوتکه روسي ساخت معلومېدله، پيلوټان يې هم روسان وو، په الوتکه کې غرس هم زيات و، يانې د اريانا افغان هوايي شرکت تر اوسنيو الوتکو يې سرويس لږ کښته و، خو غذا يې په دې ډول ترتيب کړې وه، چې افغانانو او بهرنيانو دواړو ته دمنلو وړ وه، يانې د دواړو ترمنځ وه، په دې الوتکه موږ سره ګڼ شمېر بهرنيان هم وو، چې کابل ته راروان وو. ددې ډوډۍ پتنوس او سامان يوازې يو ځل د استعمال وړ و او بس. لږه شېبه وروسته يې چای هم راوړ او چا چې غوښته خپل ګيلاس يې ورنیوه او کارکوونکې ورته ډکاوه. تر ډوډۍ وروسته چې مې لاندې وکتل نو يو نيم ځای کې به دښينوالي څرک ولګېده او چرته دلورو غرو

پر سر به د واورو سپين خادر غوړېدلى ښکاره شو، الوتکې بيا خپل
 منزله ته دوام ورکړ، يو وخت پيلوټ غږ کړ چې الوتکه کابل ته
 نږدې کېدونکې ده، انشاءالله چې (۲۰-۲۵) دقيقې وروسته به
 الوتکه د کابل پر نړيوال هوايي ډگر کښته شي، لاندې ټوله فضا
 ورېځو نيولې وه، هېڅ نه ښکارېدل، کله چې به الوتکه په ورېځو
 کې ننوته، نو سخت ټکان به يې وخوړ، ما محمد نسيم ته وويل:
 څو موده دمخه په همداسې حالت کې د کام اير شرکت يوه
 الوتکه د کابل د خاک جبار په غرونو کې راولوبده، چې بيا خداى
 مه کړه هغه حالت تکرار نه شي. هغه وويل څه خداى (ج) مهربانه
 دى. الوتکې يو دوه دورې ووهلې او خپله ارتفاع يې راکمه کړه،
 تر ورېځو راکښته شوه، نو لاندې د ځمکې سطح راڅرگنده شوه،
 الوتکه چې څومره ټيټېدله نو لاندې ځمکه ښه ليدل کېده،
 د الوتکې وزرو ته مې پام شو چې د باران څاڅکي پرې وربدل،
 څو شېبې وروسته پيلوټ په درېيو ژبو: پښتو، دري او انگليسي
 اعلان وکړ چې الوتکه ناستې ته چمتو ده، هيله ده چې خپل
 کمربندونه وتړئ! الوتکه د کابل پر نړيوال هوايي ډگر کېناستله او
 موږ ترې په نوبت کښته شو، همدې وخت کې مې له الوتکې
 څخه دهوايي ډگر يو دوه قطعې عکسونه واخيستل او له الوتکې
 کښته شوم، د الوتکې تر څنگ دوه (۳۰۲) ته ورته موټر ولاړ وو او
 موږ يې تر ترمينله پورې ورسولو، زموږ غټ بيکونه يې په يوه بل
 موټر کې ترمينل ته راوړل، په ترمينل کې بيا يوه اوږده انتظار
 وځوړولو، نږدې يو ساعت کې ايله زموږ د دخولي ويزې کار
 خلاص شو، يانې دا چې اول مو پاڼه ډکه کړه، بيا په لين کې

ودرېدو او هغې ټاکلې غرږې ته چې تر څو رسېدو ساعت راباندې
 تېر شو. د دخولي ويزې تر وهلو وروسته چې دې بلې برخې ته
 راتېر شو، نوهر څوک دخپل بکس په لټه کې و، ما مخکې يو
 پوليس ته دبکس نمبر ورکړی، هغه زما بکس وختي پيدا کړی،
 چې يوه تسمه يې لا د واره په همدې ټېل ماټېل کې شلېدلې وه.
 څنگ ته يې دگمرک دچک يوه دروازه هم وه، چې کمپيوټر په
 کې ايښی و او خپل بيکونه به دې دلته هم چک کول، ماخپل
 بيکونه کېښودل، ژر يې تېر کړل او څه يې ونه ويل، خو ځينو نورو
 مساپرو سره يې جنجال و، کله چې مې پوښتنه وکړه، يو تن وويل
 دا دگمرک محصولي غره ده، ځينې خلک له خارج څخه قيمتي
 شيان لکه سره زر او نور راوړي، دا بايد دلته وکتل شي او
 محصول شي، نو دا غره دهمدې قيمتي شيانو د محصول لپاره
 ده.

دلته نو دهمدې ځای ډېر زيات جواليان ولاړ دي، چې له دې
 ځايه لږ څه وړاندې يانې دسلو مترو په واټن ټکسي پورې درسره
 په لاس گاډي کې شيان ور وړي، خو د مزدورۍ په نامه نه، بلکې
 دښېښۍ په نامه در څخه ډبلې پيسې اخلي، اکثره افغانان چې له
 بهر څخه راځي نو دوی سره افغانۍ نه وي، نو دوی چې درې
 څلور ډالره هم ورکړي، دوی ته ډېر شی دي. زما بيکونه يې په
 لاس گاډي کې واچول، زه، محمد نسيم او يو بل په يوه ټکسي
 کې سره کېناستو، ټکسيوان ته مې وويل لومړی به ما (شش درک)
 او بيا به دوی خپل خپل ځای ته ورسوي، پر سړک ښه باران شوی
 و، دخټو او ناپاکيو هېڅ کمی نه و، نيم ساعت کې شش درک ته

راورسېدو، محمد نسيم او هغه بل ملگري ته مې ښه ټينگ ست وکړ، خو هغوی راسره پاتې نه شول، موټروان ته مې پنځه ډالره ورکړل ما ويل چې دا دې کرایه، هغه خوشحاله شو او زه له خپل سامان سره کور ته ور دننه شوم، په کور کې تر روغېږ او ستړي مه شي لږ وروسته يې راته چای کښود، چای مې څښه چې همداسې چرت يورم، کابل او دوبي، افغانستان او امارات مې سره مقایسه کړل، بيا مې سره پرته کړل، ديوې اوونۍ سفر مې ټول له نظره تېر کړ، دواړه هېوادونه او سيمې هېڅ دپرتلې نه وو، يو ځل بيا چرت کې ډوب شوم ما ويل چې زه هېڅ هلته تللی نه يم او دا هر څه چې مې ليدل دا هسې يو خوب او خيال و او بس.

انخوړونه

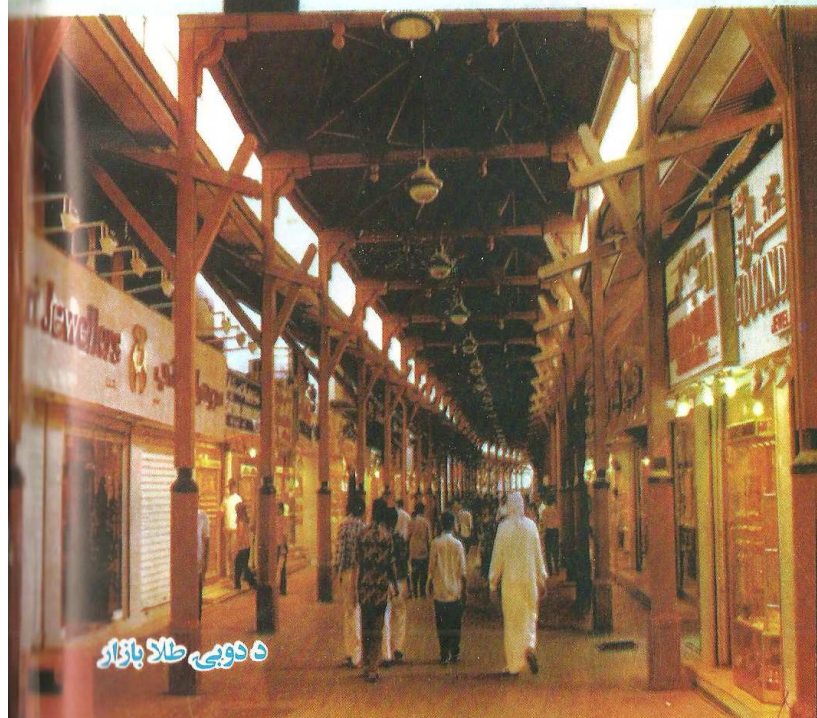
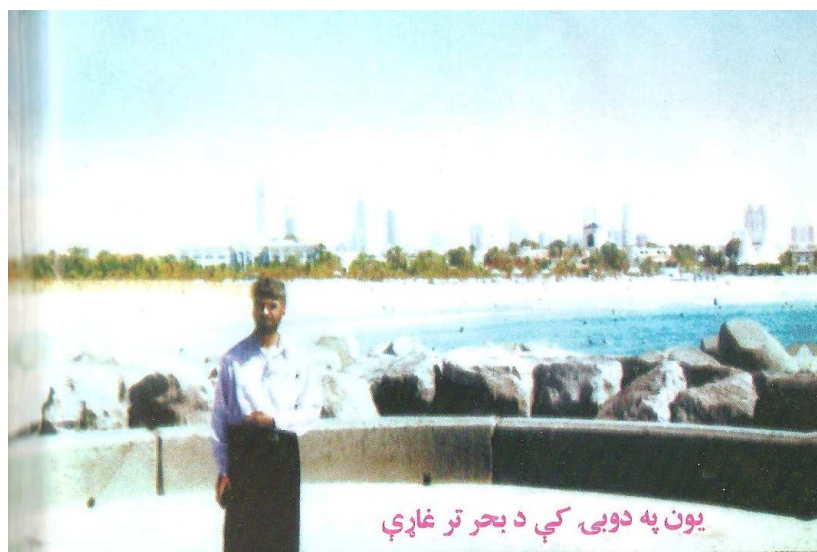
عبدالحفیظ زریني

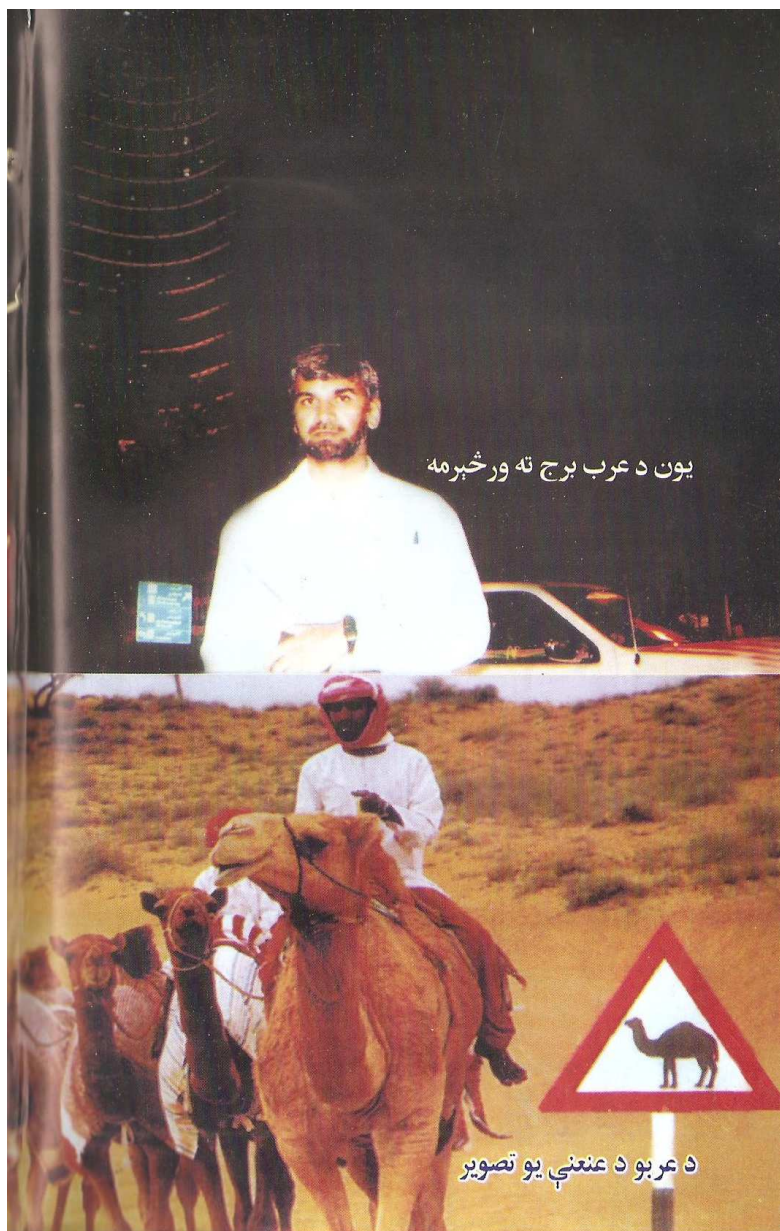
حاجي دلاجان

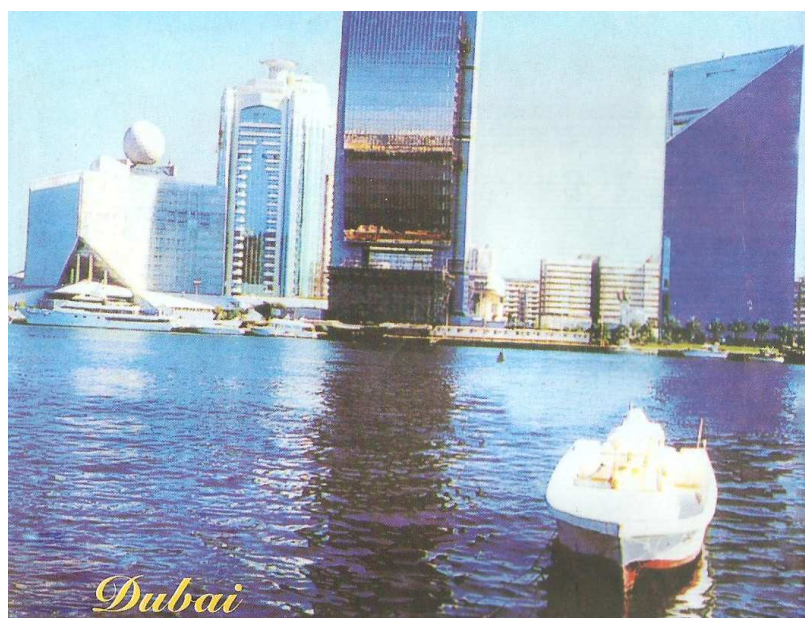

تاج ولي

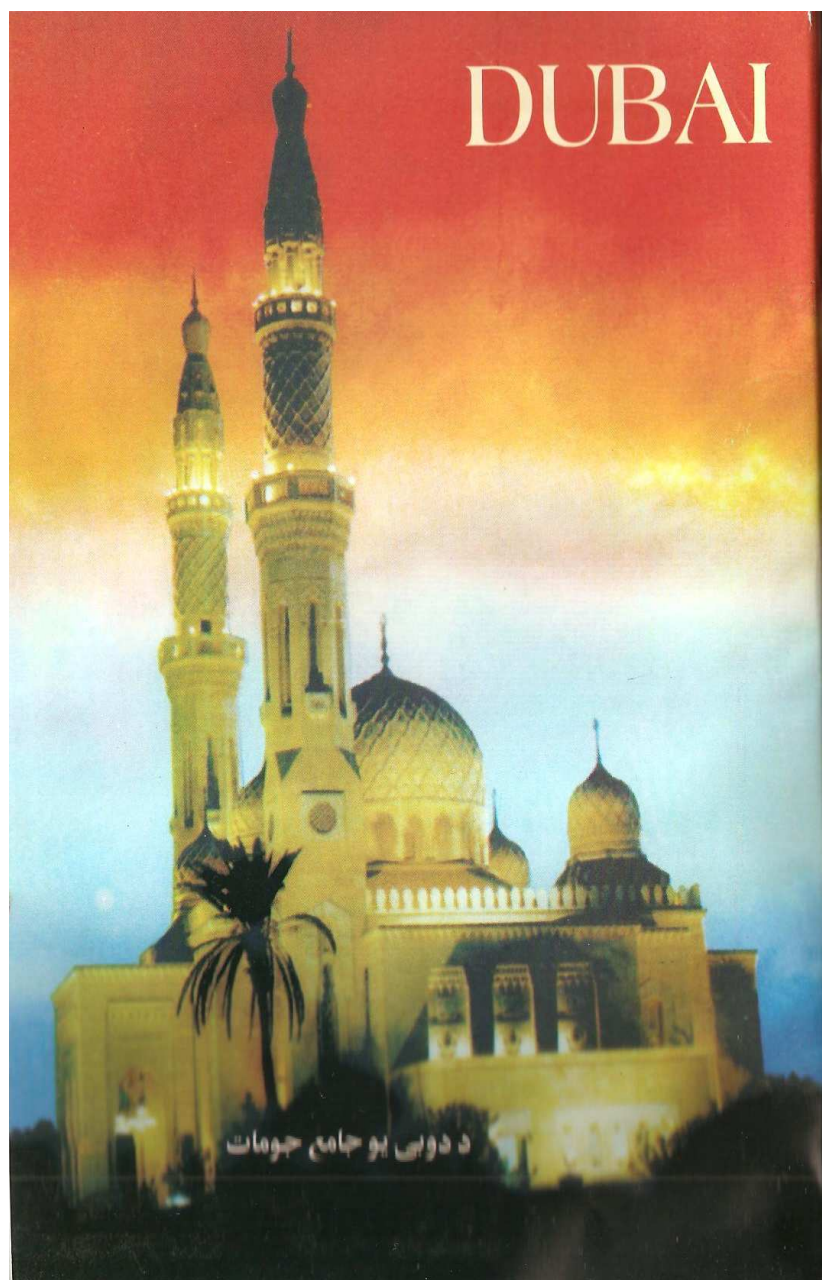

يون د دوبي د هوايي ډگر په ترمينل کې

په راتلونکي کې د دوبي د ماسټر پلان يوه برخه، په دې تصوير کې
د هغه تعمير تصوير کوي، چې په پلان کې ده د دنيا تر ټولو لوړ، قسيمي
او لوکس هوټل به وي، ددې تعمير يوه ځانگړنه دا ده، چې تر ځانه لوړ
پيل تعمير نه شي، که چېرې په نړۍ کې تر دغه تعمير بله لوړه ودانۍ
جوړه شي، نو دا تعمير ددې وړتيا او ظرفيت لري، چې ځان تر هغه لوړ کړي

د محمد اسماعيل يون لنډه پېژندنه

محمد اسماعيل يون
د حاجي محمد خان
زوی پر ۱۳۴۲ ل
کال، د لغمان ولايت
د الينگار ولسوالۍ
دنيازيو په يوې
روښنفکرې کورنۍ
کې زېږېدلی دی.
لومړنۍ زده کړې يې
د الينگار ولسوالۍ

د سلينگار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه
وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر
۱۳۶۲ ل کال له نوموړې لېسې څخه په دويم نومره بريالی او پر
۱۳۶۷ ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو
څانگې محصل شو. پر ۱۳۷۰ ل کال له نوموړې څانگې څخه اول
نومره بريالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانگې د کدر غړی
شو. پر ۱۳۸۵ ل کال په نوموړې څانگه کې د ماسترۍ دوره پيل
شوه، يون په ډېر ښه او بريالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر تنه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د (پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د «کابل پوهنتون»، «هیلې» او «شمشاد» مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې «معارف» مجلې کتونکي غړی هم و. همدارنګه د یو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې د لومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسمه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد د ښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشاد غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان

د جمهوري رياست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لويو جنگسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملگرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره گوښه شو. ملگرو ملتونو (UNAMA) استاد يون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملگرو په زيات ټينگار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنگي چارو د رياست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي. استاد يون پر ۱۳۸۵ ل کال د افغانستان او پاکستان د امن گډې جرگې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توگه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلواک ليکوال په توگه په تېرو شلو کلونو کې گڼ شمېر فرهنگي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په گڼو چاپي، راډيويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د واقعيتونو او حقايقو د څرگندېدو له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او گټورو نظرياتو ته هم غلط رنگ او تعبير ورکوي، دا ډول

اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو تپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي گټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينگه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم، هر کله چې يون کومه ليکنه او مرکه کړې، نو دده پروړاندې يې مثبت او منفي غبرگونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرگونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سياسي بهير کې يې ډېرې نامشروع گټې ترلاسه کړي او ځانونه يې مطرح کړي دي.

مثبت غبرگونونه اکثره د ولس دمشرانو، روښنفرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد يون په دغسې سختو اغزنو او تنگو شرايطو کې بيا هم خپل فرهنگي، سياسي او ټولنيز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنگي کار، چې تاسو يې اوس په مسلسل ډول گورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېريونيم کال راهيسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادي ستاسو مخې ته ايښودل کېږي، په داسې يو دولتي دفتر کې چې بوختياوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنگي کار سرته رسول اسانه کار نه دی. استاد يون پر خپلو فرهنگي کارونو سربېره د گڼو فرهنگي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توگه هم خپل فرهنگي رول ادا کړی، په پېښور کې يې د دوو المان مېشتو فرهنگي ټولنو

د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې او د پښتني فرهنگ د ودې پراختيا ټولنې د همکار په توگه د بېلابېلو لیکوالو په لاسونو اثار، ايډيټ او چاپ کړي دي. دغه راز يې په سلگونو کورنيو مشاعرو، ادبي غونډو او سيمينارونو کې ونډه اخيسته ده، خپله يې هم په لاسونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په يوزيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړي ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثر

الف- پنځونې:

کتاب نوم	څرنگوالی	چاپکال
• متکور	لومړۍ شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• په اوږونو کې سندرې	دويمه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هيلې	گډه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• نيمگړي ارمانونه	د حيران شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	گډه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د نازوانا ياد	د سيمينار د ليکنو ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د استاد الفت تشري کليات	د استاد الفت تشرونه	درېيم ۱۳۸۷
• سيندونه هم مري	د اسحق تنگيال شعري منتخبات	دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

- د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه
دويم ۱۳۸۷ د پوهنوال روستار تره کي اثر
- د افغانستان فرهنگي ميراثونو ته يوه کتنه
دويم ۱۳۸۷ د نينسي دوپرې اثر
- په افغانستان کې د جگړې جنايتکارانو محاکمه
دويم ۱۳۸۷ د پوهنوال روستار تره کي اثر

د - يونليکني:

- د اماراتو سفر د اماراتو يونليک دويم ۱۳۸۷
- که يون دی يون دی د اروپا يونليک لومړی ۱۳۸۷
- د پنتاگون ترڅنډو د امريکا يونليک لومړی ۱۳۸۷

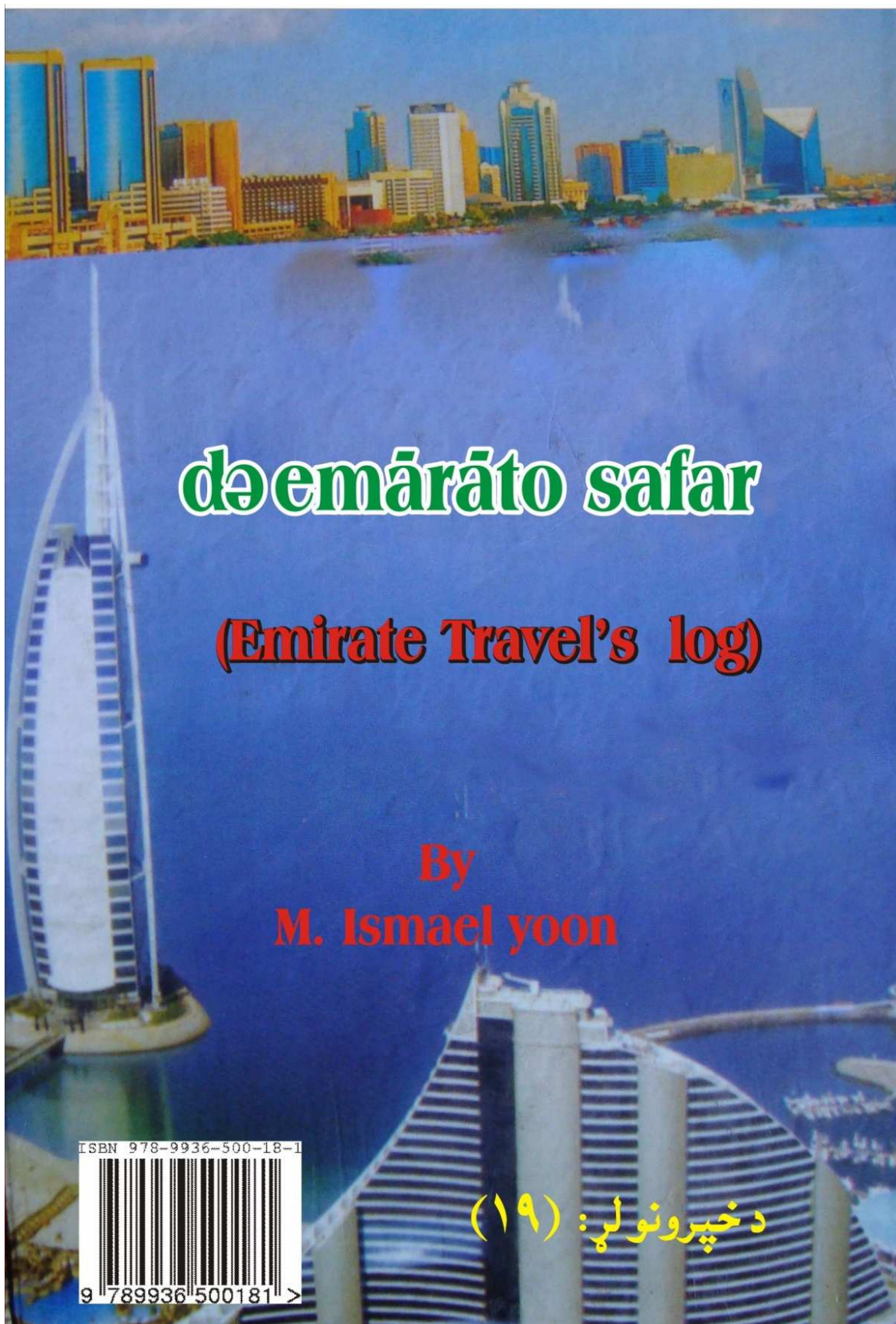
هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد گل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷
- استاد زيار د پښتني فرهنگ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷
- د کابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنگ ته اوبښتي زيانونه دويم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷
- ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لويه جرگه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷
- انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري يون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنگي فقر لومړی ۱۳۸۷

- مرکه او مرکې لومړۍ ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ايډيال لومړۍ ۱۳۸۷
- دکتابونوپه وېرمو کې لومړۍ ۱۳۸۷
- افغانستان په سياسي کړلېچ کې لومړۍ ۱۳۸۷
- پښتوليکنی سمون لومړۍ ۱۳۸۷
- اوسنۍ رسنۍ لومړۍ ۱۳۸۷
- که نړيوال ماته وخوري؟ لومړۍ ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم
تاند لري، الله (ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنگي
کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسېلې هیله لرم.

په درناوي
وفا الرحمن وفا
کابل - افغانستان

ISBN 978-9936-500-18-1

9 789936 500181 >

دخپرونولہ: (۱۹)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library